

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กลิ่น ละครทองเนียม. "ลปช.ตามรอยพระยุคลบาทจัดเกษตรทฤษฎีใหม่เปิดทางเลือกให้เด็กมี
ชีวิตรอดในสังคมโลก". เดลินิวส์ (25 มกราคม 2542) : 12.
- การิม ชูชูพี. ระบบเศรษฐกิจไทยและการสหกรณ์. กรุงเทพฯ : ฝ่ายเอกสารและตำรา
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2541.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
- โครงการเศรษฐกิจไทยในสากล. วิสัยทัศน์เศรษฐกิจและสังคมไทย. กรุงเทพฯ :
เมื่อดทรายพริ้นติ้ง, 2539.
- ชม ภูมิภาค. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2528.
- ชวาล แพร์ตกุล. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- ชูศรี สนิทประชากร. วิธีสอนในระดับประถมศึกษาตามแนวหลักสูตรใหม่. กรุงเทพฯ :
อำนวยการพิมพ์, 2526.
- เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. การพัฒนาโปรแกรมการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรม
เป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- เฉลิมศรี วิวัฒน์วานิชกุล. การศึกษามโนทัศน์เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ผู้บริโภคของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- จรรยา คุณมี. การสอนสังคมศึกษา. กทม.ลินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2520.
- จันทร์หา ศรีสุข. การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนสังคมศึกษาด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนและวิธี
สอนแบบถ่ายทอดความรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- จารุวรรณ ภูละคร. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการ
แก้ปัญหาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนเรื่อง พลังงาน
และสารเคมี ด้วยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้โดยนักเรียนเป็นผู้ตั้งคำถาม
และโดยครูเป็นผู้ตั้งคำถาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
ประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

- จำนง พรายแยมแน. วิธีสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2534.
- จินดา สุภาพโรจน์. การพัฒนาโปรแกรมการเสริมความรู้เกี่ยวกับกฎหมายสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
ประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- จินตนา อินทรไทย. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมครอบครัว
และแรงจูงใจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- เจริญเกียรติ ภูสกุล. การศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบ
การณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานคณะ
กรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- दनัย ไชยโยธา. หลักการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา: การสอนระดับ
ประถมศึกษา การสอนสังคมศึกษา การสอนประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์, 2534.
- ดวงเดือน อ่อนน้อม และคนอื่นๆ. รูปแบบโปรแกรมการศึกษาสำหรับเด็กสามารถพิเศษ
ในชั้นประถมศึกษา. รายงานการวิจัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2529.
- ทิศนา แชมมณี. หน่วยที่ 3 ครูกับกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์. เอกสารการสอนชุดวิชา
ประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ หน่วยที่ 3. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2525.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. การสอนความคิดรวบยอดและหลักการ. กรุงเทพฯ : เจริญพิทย
การพิมพ์, 2520.
- ธีรชัย ปุรณโชติ. "การเรียนการสอนแบบบูรณาการ : ทักษะของผู้เชี่ยวชาญ". วารสาร
โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (2540 เมษายน-มิถุนายน) :14-18.
- นิมนวล ทศวัฒน์. การสอนสังคมศึกษาโดยวิธีสืบสวนสอบสวน .กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :
การพิมพ์พระนคร, 2531.

- ประคอง กวรรณสุต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2525.
- ประเวศ วลี (ผู้บรรยาย). เศรษฐกิจพอเพียงและเศรษฐกิจท้องถิ่น. วารสารทางวิชาการ
ราชภัฏกรุงเทพฯ 5 (2542) : 106-119.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, 2539.
- พรรณี รุทัย. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : วราวุฒิกิจพิมพ์, 2522.
- พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540. คู่มือการดำเนิน
ชีวิตสำหรับประชาชน ปี 2541 และทฤษฎีใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
สำนักงานจัดการทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์, 2541.
- พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2541.
วารสารทางวิชาการ ราชภัฏกรุงเทพฯ. 5 (2542) : 1-6.
- พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2542. มติชน
(24 ธันวาคม 2542) : 2,19.
- พิศมัย ถิ่นแก้ว. หลักสูตรประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ฝ่ายเอกสารและตำรา
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2542.
- มยุรี วิมลโลภณภิตติ. ผลการใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์และกระบวนการกลุ่ม
สัมพันธ์ที่มีต่อการสร้างมโนทัศน์ประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- รัตนะ บัวสนธิ. "ความคิดรวบยอด : แนวคิดและกลวิธีสอน". สารพัฒนาหลักสูตร 12
(2532) : 28-31.
- วิชนันท์ สิ้นสถาพรพงศ์. การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ
ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- วันทนีย์ ชูศิลป์. สถิติและการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2525.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคน. เศรษฐศาสตร์ไม่ยากอย่างที่คิด. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
ผู้จัดการ, 2525.
- วารี ติระจิตร. การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

วิทยากร เชียงมูล. เศรษฐศาสตร์ที่ทุกคนควรรู้. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
วิญญูชน, 2538.

วิทยากร เชียงมูล. หนังสือเรียนสังคมศึกษา ส.032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์, 2535.

วีระบุษย์ วิเชียรโชติ. จิตวิทยาการเรียนการสอนแบบสืบสวนสอบสวน. กรุงเทพฯ :
อำนวยการพิมพ์, 2522.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา ปี 2539.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สุขศึกษาและ
สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.

สนั่น มีจันทร์หมาก. ระเบียบวิธีแห่งวิทยาการการสอน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.

สมิต อามสุวรรณ์. การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมี
วิจารณญาณด้านการตัดสินใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

สังคิด พิริยะรังสรรค์. "ก้าวต่อไปของเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง". เดลินิวส์ (19 ตุลาคม 2541)
: 3.

สายแก้ว ประทุม. มโนทัศน์ทางเศรษฐกิจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.

ทฤษฎีใหม่. กองประชาสัมพันธ์, 2541. (อัคราเนา)

สุโรทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. ประมวลสาระชุดวิชา การพัฒนาระบบการสอน
หน่วยที่ 1-4. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโรทัยธรรมาธิราช, 2538.

สุโรทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชา สังคมศึกษา 3. กรุงเทพฯ :
สารมวลชน, 2525.

สุนทร จันทร์ตรี. สังคมศึกษาในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรวัฒนาการพิมพ์,
2528.

- สุเมธ ตันติเวชกุล. "การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริ".
มติชน (5 ธันวาคม 2541) : 6.
- เสริมศรี เสวตามร. สาลี งามศิริ. "วิเคราะห์วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้"
วารสารครุศาสตร์. 8 (กรกฎาคม - สิงหาคม 2527) : 68.
- โสภณ สุภาพงษ์. "เลมอนฟาร์ม เส้นทางก้าวไกลตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง". สกุลไทย
45 (15 มิถุนายน 2542) : 70, 71, 92.
- โสภณ ทองปาน. เศรษฐกิจพอเพียง. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการครั้งที่ 37
สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542. (อัคราเนนา)
- หทัยรัตน์ คงวัฒนะ. การพัฒนาโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
ประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- หรรษา ประนอมกุล. ทรรศนะของนักเศรษฐศาสตร์ไทยต่อการจัดประสบการณ์ในการ
ศึกษาภาคบังคับ พุทธศักราช 2534. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
ประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- อรวัย มูลคำ และคณะ. CHILD CENTRE : STORYLINE METHOD : การบูรณาการ
หลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ :
ดวงกมลพิมพ์, 2542.
- อำพล เสนาณรงค์. การเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ. ม.ป.ท., 2542.
(อัคราเนนา)

ภาษาอังกฤษ

- Anderson, R. and Pavor, B. N. Nongraded helping it to happen. (n.p.), 1993.
- Bank, J. A. Teaching strategies for the social studies. Massachusetts: Addison
Wesley Publishing, 1973.
- Beyer, B. K. Inquiry in the social studies classroom: A strategy for teaching.
Ohio : Charles E. Merrill Publishing, 1971.
- Good, C. V. Dictionary of education. New York: McGraw - Hill, 1959.
- De Cecco, John P. The psychology of learning and instruction educational
psychology. New Jersey: Prentice - Hall, 1968.
- Farris, P. J. Elementary social studies: A whole language approach. Dubuque:
Wm. C. Communications, 1994 .

- Kaster, W. C. and Lolli, E. M. **Implementing multiage education: A practical guide to a promising future.** (n.p.), 1998.
- Lolli, E. M. "Creating a Concept-based Curriculum". *Principal* 76 (September, 1996): 26-27.
- Maxim, G. W. **Social studies and the elementary school child.** 5th ed. New Jersey: Prentice – Hall, 1995.
- Merrill, M. D. , Tennyson, R. D. **Teaching concepts : An instructional design guide.** New Jersey: Educational Technology, 1977.
- Peracchio, L. A. "How do Young Children Learn to be Consumers ? A Script - Processing Approach". *Journal of Consumer Research* 18, 4 (March 1992) : 425-440.
- Schug, M. C. and Bireky, J. C. "The Development of Children 's Economic Reasoning". *Theory and Research in Social Education* 13, 1 (Spring 1985): 31 - 42.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช
ภาควิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.ศรินธร วิทยสิริพันธ์
ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. นายปราโมทย์ จิตบรรจง
ศึกษานิเทศก์ 8 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
4. อาจารย์กฤติยา เดชศรี
อาจารย์ 2 ระดับ 5 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย เขตสายไหม
สังกัดกรุงเทพมหานคร
5. อาจารย์อัมรา เมมไพบุลย์
อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย เขตสายไหม
สังกัดกรุงเทพมหานคร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
หลักสูตรแบบมโนทัศน์ เรื่องเศรษฐกิจแบบพอเพียง

หลักสูตรแบบมโนทัศน์

เรื่อง

เศรษฐกิจแบบพอเพียง

จัดทำโดย... น.ส.กาญจนา บุญเรือง
นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักสูตรแบบมโนทัศน์ เรื่อง เศรษฐกิจแบบพอเพียง

หลักการและเหตุผล

จากภาวะปัจจุบันที่ประเทศประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ ต้องพึ่งพาเงินกู้จากสถาบันการเงินต่างประเทศนั้น ส่งผลให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากค่าครองชีพที่สูงขึ้น ประสิทธิภาพการว่างงาน และรายได้ที่แท้จริงลดลง แต่ทุกคนก็ต้องฝ่าฟันอุปสรรคให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี โดยทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้ทุกคนสามารถเผชิญกับสภาวะเศรษฐกิจวิกฤตินี้ได้เหมาะสมและดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างไม่เดือดร้อนมากนัก คือ แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง เศรษฐกิจแบบพอเพียง (Self-sufficient Economy) ซึ่งเป็นเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน โดย แบบพอมีพอกิน หมายความว่า ให้มีพอเพียงกับตัวเอง และรูปธรรมที่ชัดเจนที่ทำให้เห็นภาพการดำรงชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจแบบพอเพียง คือ เรื่อง ทฤษฎีใหม่ เพราะเป็นระบบการผลิตที่เกษตรกรสามารถพึ่งตนเอง และพัฒนาตนเองไปสู่ขั้นพอมีพอกินได้เพราะทำให้ตัดค่าใช้จ่ายบางส่วนของครอบครัวลดลง และถ้าผู้ปฏิบัติมีความขยันอดทน ก็จะสามารพัฒนาไปสู่ความร่ำรวยได้อย่างมีขั้นตอนและมั่นคง

เนื่องจาก เรื่อง เศรษฐกิจแบบพอเพียงและทฤษฎีใหม่ เป็นพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของประชาชน ย่อมเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้มีมโนทัศน์เพราะสามารถทำให้นักเรียนซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลและอนาคตของชาติอันมีค่าได้มีแนวทางในการดำรงชีวิต มีความมั่นใจในการดำรงชีวิตภายใต้วิกฤติเศรษฐกิจ มีความเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้น และเป็นกำลังใจให้ผู้ปกครองผู้แทนและหาหนทางแก้ไขให้วิกฤติทางการเงินของครอบครัวผ่านพ้นไปได้ อีกทั้งยังได้แนวคิดเพื่อยึดเป็นหลักในการดำรงชีวิตสำหรับอนาคตด้วย แต่เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ยังไม่มีในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เพราะเป็นพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานแก่ประชาชนเพื่อเป็นหลักในการดำรงชีวิตในสภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ ผู้วิจัยจึงนำมาจัดทำเป็นโปรแกรมการสอนให้นักเรียนได้เรียนเสริมนอกหลักสูตร โดยให้หลักสูตรแบบมโนทัศน์และการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ซึ่งนักการศึกษาชาวสหรัฐอเมริกา คือ อลิซาเบธ มอน ลอลลี (Elizabeth Monce Lolli) ผู้นำในการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนมอร์โดเนีย ฮิลล์ ซิตี มลรัฐโอไฮโอ เสนอว่าเป็นหลักสูตรและวิธีการสอนที่โรงเรียนของเธอได้ใช้แล้ว สามารถพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ ทักษะการค้นคว้าข้อมูล และเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนเข้ากับชีวิตประจำวันได้ เพราะเป็นหลักสูตรบูรณาการที่มีลักษณะแตกต่างจากหลักสูตรอื่นๆ คือ จะไม่ยึดติดกับเนื้อหาแต่จะพยายามให้นักเรียนเข้าใจมโนทัศน์ที่เรียนโดยกว้างด้วยตนเองก่อนที่จะค้นคว้าเจาะลึกในเรื่องที่สนใจ ด้วยกิจกรรมการอ่าน การ

เขียนและการอภิปราย แล้วจึงเลือกเรื่องที่น่าสนใจตั้งคำถาม ทำไม อย่างไร และจากนั้นก็ทำการค้นหาคำตอบจากการอ่าน การเขียน การฟัง การคิดและการสังเกตพร้อมทั้งจัดทำเป็นผลงาน และรายงานเกี่ยวกับการเรียนรู้ใหม่ของพวกเขา ซึ่งทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการค้นคว้าข้อมูล และทักษะทางภาษาในการเขียนเสมอ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าเป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมกับการที่จะช่วยให้นักเรียนได้มีมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงได้อย่างลึกซึ้งและยังได้ฝึกทักษะอื่นด้วย นอกจากนี้ยังเป็นหลักสูตรและการสอนที่เหมาะสมกับนโยบายการศึกษาของประเทศที่มุ่งให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนอย่างแท้จริง เพราะการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ครูจะมีบทบาทเพียงเป็นผู้ให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวกในการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่นักเรียนต้องการใช้เท่านั้น

การสร้างหลักสูตรแบบมโนทัศน์จะประกอบด้วยขั้นตอน 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดมโนทัศน์ (Identifying Concepts)
2. การให้คำอธิบายมโนทัศน์ (Defining Concepts) ครูผู้สอนจะเป็นผู้ให้คำอธิบายมโนทัศน์ที่แสดงให้เห็นถึงเนื้อหาย่อยที่สอน
3. การกำหนดเวลาที่ใช้สอน (Establishing a time frame) ครูผู้สอนต้องกำหนดเวลาของการสอนโดยพิจารณาให้ครอบคลุมตั้งแต่การแนะนำมโนทัศน์ การสำรวจและสืบเสาะหาความรู้ การจัดทำผลงานและนำเสนอผลงานของผู้เรียน
4. การเลือกรายการวัสดุประกอบการสอน (Choosing materials) ครูและผู้บริหารจะช่วยกันตัดสินใจว่าวัสดุใดที่จะทำให้การเรียนมโนทัศน์ของหน่วยการเรียนนั้นสมบูรณ์ และวัสดุใดที่จำเป็นต่อการทำโครงการสืบเสาะหาความรู้ของนักเรียน โดยอาจจะเป็นหนังสืออ้างอิง เทคโนโลยีการสอนหรือวัสดุอ้างอิง โดยสิ่งเหล่านี้ควรจะกำหนดก่อนที่จะเริ่มหน่วยการเรียน นอกจากนี้ยังมี วัสดุที่ให้ประสบการณ์ตรง แผนภูมิ และสื่อการสอนที่อาศัยการดู เช่น รูปภาพ วิดีทัศน์
5. การตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอน (Determining teaching tools) ครูต้องเป็นผู้ตัดสินใจว่าวิธีการเรียนอย่างไรจึงจะทำให้นักเรียนเข้าใจมโนทัศน์และได้ความรู้ใหม่ ซึ่งครูพิจารณาจากความเหมาะสมกับเนื้อหา ความสามารถของผู้เรียน หรือจากการปรึกษากับนักเรียนและสังเกตพวกเขา
6. การเลือกสืบเสาะหาความรู้ของแต่ละบุคคล (Selecting individual inquiries) กระบวนการนี้จะเกิดขึ้นหลังจากที่นักเรียนเข้าใจมโนทัศน์ที่เรียนดีแล้ว เขาก็พร้อมที่จะกำหนดสิ่งที่สนใจสืบเสาะหาความรู้ ตั้งคำถามที่นำไปสู่การสืบเสาะหาความรู้ โดยคำถามอาจมาจากอะไรที่เกี่ยวข้องกับมโนทัศน์ที่พวกเขาสนใจหรือสงสัย คำถามอะไรที่พวกเขาต้องการค้นคว้าหาคำตอบ(นักเรียนจะเป็นผู้เลือกเองหลังจากเข้าใจมโนทัศน์โดยกว้าง)

7. การกำหนดความคาดหวังและแนวทางในการสืบเสาะหาความรู้ (Setting expectations and guidelines) ก่อนที่จะเริ่มต้นโครงการสืบเสาะหาความรู้การตั้งความคาดหวังให้ชัดเจนเป็นสิ่งสำคัญ โดยครูกับนักเรียนจะร่วมกันกำหนดเกณฑ์สำหรับการประเมินผลส่วนแนวทางในการสืบเสาะหาความรู้ ลักษณะผลงานที่ดี และวิธีการนำเสนอผลงานหรือความรู้ใหม่ ครูอาจเตรียมไว้ก่อนหรือได้จากข้อเสนอแนะของนักเรียน

8. การเลือกทางเลือกในการประเมินผล (Choosing assessment option) ทางเลือกของการประเมินผลอาจได้จากการอภิปรายกับนักเรียนทั้งชั้น หรือจากการออกแบบประเมินรายการของครู ซึ่งทางเลือกที่เหมาะสมกับการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้นั้นควรเป็นการประเมินด้วยแบบประเมินรายการ แบบประเมินคุณภาพ โดยการวางแผนการประเมินผลนั้นครูและนักเรียนต้องช่วยกันเตรียมจึงจะทำให้นักเรียนบรรลุความคาดหวังที่ตั้งไว้ได้

9. การสะท้อนความคิดเห็นต่อข้อดีข้อด้อยของหน่วยการเรียนรู้ (Reflecting on unit) โดยครูจะเป็นผู้แสดงความเห็นที่มีต่อมโนทัศน์ของหน่วยการเรียนรู้หลังจากที่เรียนจบในแต่ละหน่วย ซึ่งการสะท้อนความคิดเห็นนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ทำให้การตอนมโนทัศน์พัฒนายิ่งขึ้น โดยวิธีการสะท้อนความคิดเห็นอาจทำได้โดยการเปิดอภิปรายกับนักเรียน การทำบันทึกรายวัน

วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ที่ลอลีเสนอแนะว่าใช้ควบคู่กับหลักสูตรแบบมโนทัศน์นั้นมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

1. นักเรียนทำความเข้าใจมโนทัศน์ที่เรียนจากการทำกิจกรรมการอ่าน การอภิปราย และการเขียน
2. นักเรียนสรุปคุณลักษณะพิเศษของมโนทัศน์ ด้วยกิจกรรมการอ่าน การอภิปราย และการเขียน
3. นักเรียนตั้งคำถามสำหรับการค้นคว้าเจาะลึกในเรื่องที่สนใจหาคำตอบเกี่ยวกับมโนทัศน์ที่เรียนด้วยคำถาม ทำไม อย่างไร สำหรับโครงการสืบเสาะหาความรู้รายบุคคล
4. นักเรียนและครูร่วมกันกำหนดวิธีการประเมินผล เกณฑ์การประเมินผล วิธีสืบเสาะหาความรู้ ลักษณะของผลงานที่จะนำเสนอความรู้ใหม่ วิธีการนำเสนอผลงาน
5. นักเรียนทำการค้นคว้าหาความรู้จากการทำกิจกรรมการอ่าน การสังเกต การฟัง การอภิปราย การแสดงความคิดเห็นโต้ตอบ และการเขียน พร้อมทั้งจัดทำเป็นผลงานหรือโครงการเสนอความรู้ใหม่ที่ได้รับไปด้วย
6. นักเรียนนำเสนอผลงานเป็นรายบุคคลและประเมินโครงการสืบเสาะหาความรู้

จากขั้นตอนการสอนดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ดังแผนภูมิที่ลอลี (Lolli, 1994) เสนอไว้ดังนี้

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนการสืบเสาะหาความรู้

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับความหมายและเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
2. เพื่อให้ได้ศึกษาค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง สร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ และถ่ายทอดความคิดของตนเพื่อสื่อความหมายได้ถูกต้องชัดเจนด้วยการเขียนและการพูด
3. เพื่อให้มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักแสวงหาความรู้จากหนังสือ สื่อมวลชน และแหล่งความรู้อื่นๆ เพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ
4. เพื่อให้เห็นคุณค่าของการดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจแบบพอเพียง

โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรแบบมโนทัศน์เรื่อง เศรษฐกิจแบบพอเพียง ประกอบด้วยมโนทัศน์ที่นักเรียนควรรู้ 11 มโนทัศน์ คือ

- มโนทัศน์ที่ 1 เศรษฐกิจเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต
- มโนทัศน์ที่ 2 วิฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของไทย
- มโนทัศน์ที่ 3 การแก้ปัญหาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน
- มโนทัศน์ที่ 4 การฟื้นฟูเศรษฐกิจตามพระราชดำริ เศรษฐกิจแบบพอเพียง
- มโนทัศน์ที่ 5 ความพอดีตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- มโนทัศน์ที่ 6 วิธีชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- มโนทัศน์ที่ 7 การใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- มโนทัศน์ที่ 8 การบริโภคในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- มโนทัศน์ที่ 9 การสหกรณ์ในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- มโนทัศน์ที่ 10 ทฤษฎีใหม่ พระราชดำริตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- มโนทัศน์ที่ 11 เศรษฐกิจแบบพอเพียงวิถีชีวิตใหม่ของคนไทย

ขอบเขตของเนื้อหา

หลักสูตรแบบมโนทัศน์นั้นเนื้อหาของหลักสูตรจะได้มาจากคำอธิบายของมโนทัศน์ที่ครูกำหนด ฉะนั้นเนื้อหาของหลักสูตรแบบมโนทัศน์ เรื่อง เศรษฐกิจแบบพอเพียงจึงมาจากคำอธิบายของมโนทัศน์แต่ละมโนทัศน์ ดังนี้

มโนทัศน์ที่ 1 เศรษฐกิจเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต

คำอธิบายของมโนทัศน์

การดำรงชีวิตของทุกคนต้องเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจตลอดเวลา ฉะนั้นทุกคนจึงมีส่วนทำให้เศรษฐกิจของครอบครัว ของชุมชน และประเทศชาติมีการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าในทางที่ดีขึ้นหรือเลวลง

ดังนั้นจึงมีเนื้อหา ดังนี้

1. ความหมายของ เศรษฐกิจ
2. ความสำคัญของเศรษฐกิจต่อการดำรงชีวิตส่วนบุคคลและต่อประเทศชาติ

มโนทัศน์ที่ 2 วิฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของไทย

คำอธิบายของมโนทัศน์

เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบันมีปัญหารันวิฤตติเพราะการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคม

ดังนั้นจึงมีเนื้อหา ดังนี้

1. สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน
2. การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในอดีตที่ผ่านมา
3. วิฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540

มโนทัศน์ที่ 3 การแก้ปัญหาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

คำอธิบายของมโนทัศน์

การแก้ปัญหาวิฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างถาวรจะต้องคำนึงถึงพื้นฐานเดิมและสภาพสังคมไทยและมุ่งแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับสังคมไทยตามความเป็นจริงตามรากฐานอันเป็นสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา

ดังนั้นจึงมีเนื้อหา ดังนี้

1. พื้นฐานของสังคมไทย
 - 1.1. นิสัยในการบริโภคและการประกอบอาชีพของคนไทย
 - 1.2. สถานภาพทางเศรษฐกิจของคนไทยและประเทศไทย
2. ทิศทางการแก้ปัญหาเศรษฐกิจบนพื้นฐานกลุ่มแนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืน

มโนทัศน์ที่ 4 การฟื้นฟูเศรษฐกิจด้วยพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง
คำอธิบายของมโนทัศน์

เศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริมุ่งให้ประชาชนดำรงชีวิตและ
ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยยึดความพอดีตามศักยภาพของตน ดังนั้นจึงเป็นทางเลือกที่
เหมาะสมที่จะนำพาประเทศหลุดพ้นจากวิกฤตการณ์เศรษฐกิจที่เกิดขึ้น

ดังนั้นจึงมีเนื้อหา ดังนี้

1. ที่มาของเศรษฐกิจแบบพอเพียง
2. ความหมายของเศรษฐกิจแบบพอเพียง
3. คุณค่าและความสำคัญของเศรษฐกิจแบบพอเพียง

มโนทัศน์ที่ 5 ความพอดีตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง
คำอธิบายของมโนทัศน์

การรู้จักความพอดีตามศักยภาพตน ไม่ทำเกินตัว ไม่โลภมาก ตั้งอยู่ในหลัก
แห่งการรู้จักพอเป็นตัวอย่างชีวิตที่พอเพียงตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวพระ
ราชดำริ

ดังนั้นจึงมีเนื้อหา คือ ตัวอย่างชีวิตที่พอเพียง

มโนทัศน์ที่ 6 วิธีชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง
คำอธิบายของมโนทัศน์

วิถีชีวิตที่รู้จักความพอดีตามศักยภาพตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอ
เพียง ประกอบด้วย การยึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต หลักการพึ่งตนเอง และวิธี
ปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ดังนั้นจึงมีเนื้อหา ดังนี้

1. การดำรงชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจแบบพอเพียง
2. หลักการพึ่งตนเอง
3. วิธีปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

มโนทัศน์ที่ 7 การใช้จ่ายตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง
คำอธิบายมโนทัศน์

การรู้จักจัดการรายรับให้พอเพียงกับรายจ่ายช่วยป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาราย
ได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย และมีเงินเหลือเก็บออมไว้ใช้ยามจำเป็น ทำให้ชีวิตเป็นสุข

ดังนั้นจึงมีเนื้อหา ดังนี้

1. ความสำคัญของการออมทรัพย์ทั้งระดับบุคคลและระดับชาติ
2. ผลกระทบทางบวกและทางลบของการใช้จ่ายแต่พอควรต่อชีวิตบุคคลและต่อประเทศชาติ
3. หลักการวางแผนใช้จ่ายระดับบุคคล

มโนทัศน์ที่ 8 การบริโภคในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง คำอธิบายมโนทัศน์

การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงนั้น การคิดใคร่ครวญอย่างรอบคอบถึงผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นแก่ตนและส่วนรวมจากการตัดสินใจเลือกซื้อ เลือกใช้สินค้าและบริการนั้น ก่อนตัดสินใจซื้อเป็นการช่วยประหยัดและทำให้ได้รับสินค้าที่มีราคาถูกลง มีคุณภาพตรงตามต้องการ

ดังนั้นจึงมีเนื้อหา ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการผลิตกับการบริโภค
2. กลไกควบคุมคุณภาพการผลิตโดยผู้บริโภค
3. ประโยชน์ของการเป็นผู้บริโภคสินค้าที่ฉลาด

มโนทัศน์ที่ 9 การสหกรณ์ในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง คำอธิบายมโนทัศน์

การรวมพลังของชุมชนในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ดำเนินการในด้านต่างๆ ทำให้เกิดพลังในการช่วยกันประกอบกิจการสร้างความกินดี อยู่งดี แก่ตนเองและสมาชิกในกลุ่ม เป็นหลักการสำคัญที่ช่วยให้การดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงมีความสุข

ดังนั้นจึงมีเนื้อหา ดังนี้

1. ประโยชน์ของการรวมกลุ่ม
2. หลักการและอุดมการณ์ของสหกรณ์
3. สหกรณ์ประเภทต่างๆ

มโนทัศน์ที่ 10 ทฤษฎีใหม่ พระราชดำริตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง

คำอธิบายมโนทัศน์

พระราชดำริ ทฤษฎีใหม่ เป็นวิธีการบริหารจัดการที่ดินและน้ำอย่างเป็นสัดส่วน การรวมพลังกันของชุมชนในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ดำเนินการในด้านการผลิต การตลาด การเป็นอยู่ สวัสดิการ การศึกษา สังคมศาสนา ตลอดจนติดต่อประสานงานเพื่อจัดหาทุนหรือแหล่งเงินมาช่วยในการลงทุนและพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงช่วยให้เกษตรกรเลี้ยงตัวเองได้ในระดับที่ประหยัดและพัฒนาสู่ความร่ำรวยขึ้นได้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง

ดังนั้นจึงมีเนื้อหา ดังนี้

1. ขั้นตอนและหลักการทำทฤษฎีใหม่
2. ประโยชน์ของการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ที่มีต่อเกษตรกร
มโนทัศน์ที่ 11 เศรษฐกิจแบบพอเพียงวิถีชีวิตใหม่ของคนไทย

คำอธิบายมโนทัศน์

การดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย ตามฐานะ มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตน ใช้จ่ายไม่เกินรายรับ รู้จักเลือกซื้อสินค้าที่ผลิตในท้องถิ่น มีการผลิตเพื่อให้พอมีพอกินในครอบครัว ชุมชน รู้จักการรวมกลุ่ม สหกรณ์ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนและสมาชิกในกลุ่ม และรู้จักแหล่งสนับสนุนในการลงทุน

ดังนั้นจึงมีเนื้อหา ดังนี้

สรุปความหมายของเศรษฐกิจแบบพอเพียง

เวลาเรียน

ตลอดหลักสูตรใช้เวลาเรียนประมาณ 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง โดยจัดสอนนอกเวลาเรียนปกติครั้งละ 1 ชั่วโมง ในวันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และศุกร์ รวมทั้งสิ้น 24 ชั่วโมง โดยมีแผนการจัดการเรียนการสอนเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 นักเรียนทำความเข้าใจมโนทัศน์ของหลักสูตรทั้ง 10 มโนทัศน์จาก การทำกิจกรรม การอ่าน การอภิปราย และการเขียน ที่ครูเป็นผู้เตรียมการไว้ให้จนเข้าใจมโนทัศน์โดยกว้างของหลักสูตร ใช้เวลาประมาณ 11 ชั่วโมง

ช่วงที่ 2 นักเรียนทำโครงการสืบเสาะหาความรู้ซึ่งจะประกอบด้วยกิจกรรม การตั้งคำถามเพื่อโครงการสืบเสาะหาความรู้ การกำหนดข้อตกลงในการทำผลงาน วิธีการประเมินผล เกณฑ์การประเมินผล วิธีการนำเสนอผลงาน การค้นคว้าข้อมูล จัดทำผลงาน และนำเสนอผลงานแลกเปลี่ยนความรู้กับคนอื่น ๆ ใช้เวลาประมาณ 13 ชั่วโมง

แนวดำเนินการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงได้กำหนดแนวดำเนินการ ดังนี้

1. จัดการเรียนรู้การสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการ และให้โอกาสเท่าเทียมกันในการพัฒนาตนเองตามความสามารถ
2. จัดการเรียนรู้การสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเสาะแสวงหาความรู้ และกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์
3. จัดการเรียนรู้การสอนโดยให้ผู้เรียนได้เสาะหาความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมให้มีมีในทัศนด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียง
4. จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และกระตุ้นให้อยากเสาะหาความรู้เพิ่ม
5. จัดการเรียนรู้การสอนนอกเวลาเรียนปกติ
6. จัดปฐมนิเทศและเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนเข้าร่วมโปรแกรมเพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างครูกับนักเรียนและฝึกทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการเข้าร่วมโปรแกรม

วัสดุประกอบการเรียนการสอน

การเตรียมวัสดุประกอบการสอนที่นักเรียนต้องใช้ในการศึกษามโนทัศน์ของหลักสูตร และทำโครงการเสาะหาความรู้สำหรับหลักสูตรแบบมโนทัศน์นั้น ประกอบด้วย

1. หนังสืออ้างอิง
2. จุลสาร
3. บทความและข่าวจากวารสาร และหนังสือพิมพ์
4. ซีดีรอม
5. ดิสเกตความรู้ที่ครูจัดทำขึ้น
6. บุคคล
7. สถานที่ศึกษาดูงาน
8. ทัศนทัศน์

ดูรายละเอียดเพิ่มเติม ภาคผนวก

วิธีเรียนหรือทักษะที่ใช้ในการเรียน

1. ทักษะการอ่านในใจ
2. การเขียนรายงาน เรียงความ และบันทึกความรู้จากการอ่าน
3. การฟัง

4. การทูลรายงาน
5. การอภิปราย
6. การทำงานกลุ่ม
7. การสัมภาษณ์
8. การใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้น
9. การใช้ห้องสมุด

วิธีสืบเสาะหาความรู้ของแต่ละบุคคล

ในการสืบเสาะหาความรู้นี้นักเรียนจะเป็นผู้เลือกเองหลังจากเข้าใจเนื้อหาของหลักสูตรและมีคำถามหรือข้อสงสัยที่ต้องการค้นหาคำตอบตามความสนใจสำหรับการทำโครงการสืบเสาะหาความรู้ของแต่ละบุคคลแล้ว ซึ่งการสืบเสาะหาความรู้อาจใช้วิธีการดังต่อไปนี้

1. ค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร
2. ค้นคว้าจากการสัมภาษณ์ผู้รู้
3. ค้นคว้าจากแผ่นบันทึกข้อมูลคอมพิวเตอร์
4. ค้นคว้าจากการศึกษาดูงาน

ความคาดหวังและแนวทางการการสืบเสาะหาความรู้

ก่อนที่จะเริ่มต้นโครงการสืบเสาะหาความรู้การตั้งความคาดหวังให้ชัดเจนเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งครูกับนักเรียนจะร่วมกันกำหนดเกณฑ์สำหรับการประเมินผลส่วนแนวทางในการสืบเสาะหาความรู้ ลักษณะผลงานที่ดี และวิธีการนำเสนอผลงานหรือความรู้ใหม่ ครูอาจเตรียมไว้ก่อนหรือได้จากข้อเสนอแนะของนักเรียน โดยอาจกำหนดรูปแบบผลงานที่จะจัดทำ ลักษณะผลงานที่ดี วิธีการนำเสนอผลงานหรือความรู้ใหม่ของนักเรียน ดังนี้

1. รูปแบบของผลงาน สามารถจัดทำได้ใน 3 ลักษณะ คือ
 - 1.1 รายงานการค้นคว้า
 - 1.2 เรียงความ
 - 1.3 บันทึกการอ่าน
2. เกณฑ์การประเมินลักษณะผลงานที่ดี ประกอบด้วย
 - 2.1 มีการค้นคว้าจากแหล่งความรู้อย่างน้อย 2 ชนิด
 - 2.2 มีการบอกแหล่งที่มาของข้อมูล

- 2.3 มีข้อมูลถูกต้องเชื่อถือได้
 - 2.4 มีเนื้อหาน่าสนใจ
 - 2.5 มีการจัดทำเป็นรูปเล่ม สะอาด เรียบร้อย
3. วิธีการนำเสนอผลงาน อาจทำได้โดยการทูลรายงานความรู้ใหม่ที่ได้

การประเมินผลในแต่ละมโนทัศน์

การประเมินผลการเรียนรู้การลงมือปฏิบัติมีความสำคัญ คือ ศึกษาความเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน โดยในการวัดผลผู้สอนสามารถเลือกเครื่องมือวัดร่วมกับนักเรียนได้หลายรูปแบบให้เหมาะสมกับสิ่งที่วัด อาจใช้วิธีการดังต่อไปนี้

1. การสังเกต โดยการทำการรายงานสังเกตจนจนจายละเอียดของพฤติกรรมในด้านต่างๆให้เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้
2. ตรวจสอบผลงานการปฏิบัติ โดยดูจากผลสำเร็จของงาน กระบวนการทำงานด้วยเครื่องมือในการตรวจสอบผลงาน คือรายการตรวจสอบคุณภาพที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดขึ้นให้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัด
3. นักเรียนประเมินตนเองตามรายการที่ครูกำหนดในแบบประเมินตนเอง

การสะท้อนความคิดเห็นต่อข้อดีข้อด้อยของหน่วยการเรียนรู้

การให้ผลสะท้อนกลับการเรียนรู้เป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรแบบมโนทัศน์ เพราะเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องทำเพื่อทำให้การลงมือปฏิบัติพัฒนาขึ้น โดยครูจะเป็นผู้แสดงความเห็นที่มีต่อมโนทัศน์ของหน่วยการเรียนรู้หลังจากที่เรียนจบในแต่ละหน่วย วิธีการสะท้อนความคิดเห็นอาจทำได้โดยการเปิดอภิปรายกับนักเรียน การทำบันทึกรายวัน

ภาคผนวก ค
แผนการสอนประกอบหลักสูตรแบบมโนทัศน์ เรื่อง เศรษฐกิจแบบพอเพียง

แผนการสอนประกอบหลักสูตรแบบมโนทัศน์

เรื่อง

เศรษฐกิจแบบพอเพียง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนประกอบหลักสูตรแบบมโนทัศน์เรื่องเศรษฐกิจแบบพอเพียง

หลักสูตรแบบมโนทัศน์ เรื่อง เศรษฐกิจแบบพอเพียง นำมาสร้างแผนการสอนประกอบหลักสูตร โดยในการสร้างแผนการสอนนั้นนำขั้นตอนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ตามแนวคิดของกลัสม่าเขียนแผนการสอนประกอบหลักสูตรแบบมโนทัศน์ เรื่อง เศรษฐกิจแบบพอเพียง ได้ทั้งสิ้น 14 แผนการสอน ใช้เวลาสอนทั้งสิ้น 24 ชั่วโมง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แผนการสอนที่ 1 เป็นแผนการสอนที่นักเรียนทำความเข้าใจมโนทัศน์ที่ 1 เศรษฐกิจเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต ใช้เวลาสอน 1 ชั่วโมง ในเนื้อหาเรื่อง ความหมายของ เศรษฐกิจ และความสำคัญของเศรษฐกิจต่อการดำรงชีวิตส่วนบุคคลและต่อประเทศชาติ
2. แผนการสอนที่ 2 เป็นแผนการสอนที่นักเรียนทำความเข้าใจมโนทัศน์ที่ 2 วิฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของไทย ใช้เวลาสอน 1 ชั่วโมง ในเนื้อหาเรื่อง สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในอดีตที่ผ่านมา และวิฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540
3. แผนการสอนที่ 3 เป็นแผนการสอนที่นักเรียนทำความเข้าใจมโนทัศน์ที่ 3 การแก้ปัญหาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ใช้เวลาสอน 1 ชั่วโมง ในเนื้อหาเรื่อง พื้นฐานสังคมไทย : โครงสร้างและการบริหาร ระบบเศรษฐกิจไทย นิัยในการบริโภคและการประกอบอาชีพของคนไทย การรวมตัวเพื่อให้มีอำนาจต่อรองต่างๆ ในสังคมไทย สถานภาพทางเศรษฐกิจของคนไทยและประเทศไทย และทิศทาง การแก้ปัญหาเศรษฐกิจบนพื้นฐานกลุ่มแนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืน
4. แผนการสอนที่ 4 เป็นแผนการสอนที่นักเรียนทำความเข้าใจมโนทัศน์ที่ 4 การฟื้นฟูเศรษฐกิจด้วยพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง ใช้เวลาสอน 1 ชั่วโมง ในเนื้อหาเรื่อง ที่มาของเศรษฐกิจแบบพอเพียง ความหมายของเศรษฐกิจแบบพอเพียง คุณค่าและความสำคัญของเศรษฐกิจแบบพอเพียง
5. แผนการสอนที่ 5 เป็นแผนการสอนที่นักเรียนทำความเข้าใจมโนทัศน์ที่ 5 ความพอดีตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง ใช้เวลาสอน 1 ชั่วโมง ในเนื้อหาเรื่อง ตัวอย่างชีวิตที่พอเพียง
6. แผนการสอนที่ 6 เป็นแผนการสอนที่นักเรียนทำความเข้าใจมโนทัศน์ที่ 6 วิธีชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง ใช้เวลาสอน 1 ชั่วโมง ในเนื้อหาเรื่อง การดำรงชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจแบบพอเพียง หลักการพึ่งตนเอง และวิธีปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

7. แผนการสอนที่ 7 เป็นแผนการสอนที่นักเรียนทำความเข้าใจ
 มโนทัศน์ที่ 7 การใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง ใช้เวลาสอน 1 ชั่วโมง ในเนื้อหาเรื่อง
 ความสำคัญของการขอมทรัพย์ทั้งในระดับบุคคลและระดับชาติ ผลกระทบทางบวกและทาง
 ลบของการใช้จ่ายแต่พอควรต่อชีวิตบุคคลและต่อประเทศชาติ หลักการวางแผนการใช้จ่าย
 ระดับบุคคล

8. แผนการสอนที่ 8 เป็นแผนการสอนที่นักเรียนทำความเข้าใจ
 มโนทัศน์ที่ 8 การบริโภคในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง ใช้เวลาสอน 1 ชั่วโมง ในเนื้อหา
 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการผลิตกับการบริโภค กลไกควบคุมคุณภาพการผลิตโดยผู้บริโภค
 ประโยชน์ของการเป็นผู้บริโภคที่ฉลาด

9. แผนการสอนที่ 9 เป็นแผนการสอนที่นักเรียนทำความเข้าใจ
 มโนทัศน์ที่ 9 การสหกรณ์ในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง ใช้เวลาสอน 1 ชั่วโมง ในเนื้อหาเรื่อง
 ประโยชน์ของการรวมกลุ่มสหกรณ์ หลักการและอุดมการณ์ของสหกรณ์ สหกรณ์ประเภทต่าง ๆ

10. แผนการสอนที่ 10 เป็นแผนการสอนที่นักเรียนทำความเข้าใจ
 มโนทัศน์ที่ 10 ทฤษฎีใหม่ พระราชดำริตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ใช้เวลาสอน 1
 ชั่วโมง ในเนื้อหาเรื่อง ขั้นตอนและหลักการทำทฤษฎีใหม่ ประโยชน์ของการทำเกษตรทฤษฎี
 ใหม่ที่มีต่อเกษตรกร

11. แผนการสอนที่ 11 สรุปมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียง
 เป็นแผนการสอนที่นักเรียนสรุปความเข้าใจในมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงของตนจาก
 การทำกิจกรรมการอ่าน การอภิปราย และการเขียนคำอธิบายเกี่ยวกับการมีมโนทัศน์ด้าน
 เศรษฐกิจแบบพอเพียงด้วยภาษาและความเข้าใจของนักเรียน ใช้เวลาสอน 1 ชั่วโมง

12. แผนการสอนที่ 12 เป็นแผนการสอนที่นักเรียนตั้งคำถามในสิ่งที่
 สนใจหรือสงสัยเกี่ยวกับมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงเพื่อแนวทางในการทำโครงการสืบ
 เสาะหาความรู้ของแต่ละคนและกำหนดข้อตกลงในการทำผลงาน วิธีการนำเสนอผลงาน และ
 ร่วมกันสรุปกำหนดเกณฑ์และรายการในการประเมินโครงการสืบเสาะหาความรู้ ใช้เวลาสอน 1
 ชั่วโมง

13. แผนการสอนที่ 13 เป็นแผนการสอนที่นักเรียนทำการค้นคว้าหา
 คำตอบของคำถามและจัดทำผลงานเพื่อนำเสนอความรู้ใหม่ที่ได้รับ ใช้เวลา 6 ชั่วโมง

14. แผนการสอนที่ 14 เป็นแผนการสอนที่นักเรียนแต่ละคนนำผล
 งานของตนมานำเสนอต่อชั้นเรียน และประเมินโครงการสืบเสาะหาความรู้ตามข้อตกลง ใช้
 เวลา 6 ชั่วโมง

สรุปแผนการสอนประกอบหลักสูตรแบบมโนทัศน์เรื่องเศรษฐกิจแบบพอเพียง
ดังต่อไปนี้

ตารางสรุปแผนการสอนประกอบหลักสูตรแบบมโนทัศน์ เรื่องเศรษฐกิจแบบพอเพียง

ขั้นตอนการสอนของลลล	แผนการสอน	มโนทัศน์	เวลา (ชั่วโมง)
1. ทำความเข้าใจมโนทัศน์ของหลักสูตร	แผนการสอนที่ 1	มโนทัศน์ที่ 1	1
	แผนการสอนที่ 2	มโนทัศน์ที่ 2	1
	แผนการสอนที่ 3	มโนทัศน์ที่ 3	1
	แผนการสอนที่ 4	มโนทัศน์ที่ 4	1
	แผนการสอนที่ 5	มโนทัศน์ที่ 5	1
	แผนการสอนที่ 6	มโนทัศน์ที่ 6	1
	แผนการสอนที่ 7	มโนทัศน์ที่ 7	1
	แผนการสอนที่ 8	มโนทัศน์ที่ 8	1
	แผนการสอนที่ 9	มโนทัศน์ที่ 9	1
	แผนการสอนที่ 10	มโนทัศน์ที่ 10	1
2. สรุปคุณลักษณะพิเศษของมโนทัศน์	แผนการสอนที่ 11	มโนทัศน์ที่ 11	1
3-4. ตั้งคำถามและกำหนดวิธีการ ประเมินผล การเสนอผลงาน	แผนการสอนที่ 12	-	1
5. ค้นคว้าความรู้และจัดทำผลงาน	แผนการสอนที่ 13	-	6
6. นำเสนอผลงานและประเมินโครงการ สืบเสาะหาความรู้	แผนการสอนที่ 14	-	6
รวม	14 แผนการสอน	11 มโนทัศน์	24 ชั่วโมง

แผนการสอนที่ 1

มโนทัศน์ที่ 1 เศรษฐกิจเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของเราทุกคน

คำอธิบายมโนทัศน์

การดำรงชีวิตของเราต้องเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจตลอดเวลา ฉะนั้นเราทุกคนจึงเป็นผู้มีส่วนทำให้เศรษฐกิจทำให้เศรษฐกิจของครอบครัว ของชุมชน และประเทศชาติมีการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าในทางที่ดีขึ้นหรือเลวลง

เนื้อหา

1. ความหมายของเศรษฐกิจ
2. ความสำคัญของเศรษฐกิจต่อการดำรงชีวิตส่วนบุคคลและต่อประเทศชาติ

เวลา

1

ชั่วโมง

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจและอธิบายความหมายของเศรษฐกิจได้
2. มีความรู้ความเข้าใจว่าเกี่ยวกับความสำคัญของเศรษฐกิจที่มีต่อการดำรงชีวิต
3. สามารถสรุปได้ว่าเศรษฐกิจเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตและทุกคนเป็นผู้มีส่วนทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูซักถามนักเรียนว่า "นักเรียนคิดว่า เศรษฐกิจ หมายถึงอย่างไร" และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นตามความรู้เดิมและความเข้าใจของนักเรียน โดยที่ครูบันทึกความคิดเห็นของนักเรียนไว้บนกระดาน

3. นักเรียนอ่านเรื่อง เศรษฐกิจเป็นเรื่องของเราทุกคน ซึ่งครูจัดเตรียมไว้
4. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มละ 5 คน ช่วยกันระดมความคิดและอภิปรายในประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ทำไมเราจึงต้องเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจ
2. ในชีวิตประจำวันของนักเรียนตั้งแต่ตื่นนอนจนเข้านอนมีความเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง

กับเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง

8. เศรษฐกิจมีความสำคัญต่อเราและประเทศชาติอย่างไรบ้าง

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานผลการสรุปความคิดเห็นของตน

5. ครูให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า "การดำรงชีวิตของเราต้องเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ เพราะเศรษฐกิจเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิต เพราะเราไม่สามารถผลิตสินค้าได้เองทุกอย่าง ดังนั้นจึงต้องมีการติดต่อซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการ ดังนั้นจึงถือว่า เศรษฐกิจเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกคนต้องให้ความสนใจและมีความรู้เพื่อจะช่วยให้เราสามารถตัดสินใจได้อย่างรอบคอบ และการที่เราเป็นบุคคลหนึ่งในสังคมเราจึงเป็นผู้มีส่วนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจได้จากพฤติกรรมการบริโภค การใช้จ่ายของเรา เช่นถ้าเราซื้อและใช้สินค้าที่ผลิตได้ในประเทศเงินตราของเราที่จับจ่ายก็จะหมุนเวียนในประเทศแต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าเราซื้อและใช้ของที่ผลิตจากต่างประเทศ พ่อค้าแม่ค้าก็ต้องไปซื้อสินค้าจากต่างประเทศมาขายต่อให้เราเงินที่เราจ่ายไปก็ไหลออกไปนอกประเทศสร้างความร่ำรวยให้กับประเทศนั้น เป็นต้น"

7. นักเรียนแต่ละคนทำบันทึกการเรียนรู้ของตนเองเป็นการบ้าน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. สรุปความรู้ เรื่อง เศรษฐกิจเป็นเรื่องของเราทุกคน
2. ใบงาน

การวัดผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมและการแสดงความคิดเห็นด้วยแบบประเมินพฤติกรรม
2. ตรวจบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เศรษฐกิจเป็นเรื่องของเราทุกคน

เศรษฐกิจ คือ เรื่องที่เกี่ยวกับการทำงานเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง และสนองตอบความต้องการของคนเรา เป็นเรื่องเกี่ยวกับการคิด การวางแผนและลงมือว่าจะใช้วิธีการทำงานอย่างไร กับทรัพยากร (ที่ดิน แหล่งน้ำ แรงธาตุ เครื่องจักร เครื่องมือ วัตถุดิบ ฯลฯ) อะไรบ้าง เพื่อก่อให้เกิดผลผลิตหรือบริการชนิดใด แล้วจะกระจายหรือแลกเปลี่ยนสิ่งเหล่านี้กันอย่างไร ซึ่งเศรษฐกิจของชาติดี หรือของครอบครัวดีนั้น จะใช้รายได้เป็นตัวชี้วัด สำหรับประชาชนใช้รายได้ต่อปีเป็นตัวชี้วัด ถ้าตัวเลขเมื่อเทียบกับรายได้ของประเทศพัฒนาแล้วไม่แตกต่างกันมากนักแสดงว่าเศรษฐกิจของชาติดี

ปัญหาเศรษฐกิจ คือ ปัญหาเรื่องรายได้ การเพิ่มรายได้โดยการแก้ปัญหาการจัดสรรทรัพยากรหรือปัจจัย เพื่อการผลิตสินค้าและบริการ ให้พอกับความต้องการของผู้ใช้ และต้องให้สินค้าและบริการนั้นกระจายให้ถึงมือผู้บริโภค หรือปัญหาว่าด้วยการจัดสรรปัจจัยทุกอย่างที่เรามีอยู่ในทางที่เหมาะสมที่สุด หรือในทางที่เกิดประโยชน์สูงสุด คือการผลิตและการใช้ประโยชน์ของสิ่งที่มีผลิตขึ้นมา ปัญหาเศรษฐกิจที่เราพบและต้องตัดสินใจในชีวิตประจำวัน เช่นตื่นนอนขึ้นมาเราก็ต้องตัดสินใจว่าจะนอนต่อหรือจะลุกขึ้นแต่งตัวไปโรงเรียน ถ้าเรานอนต่อ ผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร

ในสังคมปัจจุบันนี้เราต้องเกี่ยวข้องกับการผลิต การขาย การบริโภค การบริการ ซึ่งตัวเราเองก็เข้าไปเกี่ยวข้องกับข้อด้วย เช่น การตัดสินใจในการซื้อ การเลือกซื้อ การเลือกใช้บริการ บางคนเกี่ยวข้องกับตัดสินใจในการผลิต การเลือกวัตถุดิบ การหาวิธีการผลิต เพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจ เช่น การผลิตผ้าพื้นเมือง การตัดเย็บเสื้อผ้า การบริการอาหาร การบริการการศึกษา โรงพยาบาล โรงแรม การสร้างภาพยนตร์ สร้างละครโทรทัศน์ ในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว จะทำให้มีปัญหาด้านเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้องกับข้อด้วย ทั้งนี้เพราะเราจะต้องเป็นทั้งผู้ผลิตและบริการ นอกจากนั้นเรายังต้องเป็นทั้งผู้บริโภคหรือรับบริการด้วย ดังนั้น เราต้องพิจารณาถึงรายรับ - รายจ่าย เรามีรายได้จากทางไหนบ้าง เราต้องแบ่งไว้ลงทุน แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นและไม่จำเป็น เราเป็นผู้ที่มีส่วนทำให้เศรษฐกิจของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติเปลี่ยนแปลงด้วย

คนบางคนมองว่า เรื่องเศรษฐกิจเป็นเรื่องของรัฐบาล ประชาชนธรรมดาแค่ยืนทำงานตามหน้าที่ไปให้ดีที่สุด และเสียภาษีตามหน้าที่พลเมืองดีก็เพียงพอแล้ว เพราะเราไม่มีทางเข้าใจหรือไปแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศได้ การเข้าใจเช่นนี้ยังไม่ถูกต้อง เศรษฐกิจเป็นเรื่องสำคัญของคนทุกคนในสังคม ไม่ใช่เรื่องเฉพาะของนักการเมือง ข้าราชการประจำ นักธุรกิจเอกชน หรือนักเศรษฐศาสตร์ นักวางแผนทั้งหลายเท่านั้น เพราะคนเราต่างก็เป็นมนุษย์เศรษฐกิจ ต้อง

เผชิญกับปัญหาว่าจะหาเงินอย่างไรและจะใช้เงินอย่างไร จึงจะสนองความต้องการในชีวิตเราได้ดีที่สุด และต้องทำงานเพื่อให้ได้ความต้องการนั้นมา ถ้าหากประชาชนมีความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจ จะทำให้เข้าใจและรู้จักปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น จัดปัญหาทางเศรษฐกิจที่คนเราแต่ละคนและสังคมโดยส่วนรวมต้องเผชิญได้อย่างมีเหตุผล มีประสิทธิภาพ เพื่อขจัดเล็งของความขาดแคลน ความเดือดร้อน และเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ให้ได้มากที่สุดและดีที่สุด แต่ ถ้าหากเราไม่เข้าใจเรื่องเศรษฐกิจ นอกจากเราจะแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ หรือเรื่องปากท้องและชีวิตความเป็นอยู่ของเราเองได้ไม่ค่อยดีแล้ว เรายังอาจจะไม่เข้าใจการดำเนินงานของระบบเศรษฐกิจที่มีภาครัฐบาลและภาคธุรกิจเอกชนในระดับประเทศที่มีเอกชนในระดับประเทศที่มีอิทธิพลต่อตัวเรา ครอบครัวของเรา เราอาจไม่ได้มีส่วนรับรู้และตัดสินใจปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเท่าที่ควร เช่น ถ้ารัฐบาลประกาศขึ้นราคาน้ำมันหรือให้สินค้าที่เคยถูกควบคุมปรับราคาขึ้นได้ ประชาชนก็ได้แต่จ่ายอมรับภาระไปโดยไม่มีความรู้ความเข้าใจที่จะไปแสดงความเห็นวิพากษ์วิจารณ์ และเสนอแนะในฐานะของสมาชิกในสังคมเหมือนกับคนที่มีความรู้ได้ ดังนั้น เราซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของประเทศ ซึ่งจะเป็นผู้บริหารประเทศ ผู้ที่ทำให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญพัฒนา เราจึงควรรู้เรื่องเศรษฐกิจ ซึ่งจะมีผลต่อความเป็นอยู่ของเรา และเพื่อนสมาชิกทั่วประเทศ เพื่อจะได้ช่วยกันสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล และติดตามความเคลื่อนไหวเรื่องราวทางเศรษฐกิจซึ่งอาจเป็นผลดีแก่ตนเอง และการดำเนินชีวิตของครอบครัว

หนังสืออ้างอิง

วิทยากร เชียงกุล. เศรษฐศาสตร์ครอบครัว. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2536.

อนุกุล พลศิริ. เศรษฐศาสตร์ครอบครัว. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงาน

จงช่วยกันระดมความคิดและอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

1. เศรษฐกิจมีความสำคัญต่อเราและประเทศชาติอย่างไรบ้าง
2. นักเรียนคิดว่าชีวิตประจำวันของเราตั้งแต่ตื่นนอนจนเข้านอนมีความเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง
3. ทำไมเราจึงต้องเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 2

มโนทัศน์ที่ 2 วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของไทย

คำอธิบายมโนทัศน์

เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบันมีปัญหาขึ้นวิกฤตเพราะการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคม

เนื้อหา

1. สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน
2. การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในอดีตที่ผ่านมา
3. วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540

เวลา

1

ชั่วโมง

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

1. สรุปสภาพปัจจุบันของเศรษฐกิจไทยได้
2. วิเคราะห์สาเหตุการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 ได้
3. เสนอแนวทางปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูถามนักเรียนว่า นักเรียนทราบหรือไม่ว่าขณะนี้เศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างไรและถ้าเราอยากทราบเราจะติดตามได้จากแหล่งข้อมูลใดบ้างและนักเรียนทราบไหมว่าเมื่อปี พ.ศ. 2540 เกิดอะไรขึ้นกับเศรษฐกิจของประเทศ
2. นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าสาเหตุของการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 นั้นน่าจะมีผลมาจากสาเหตุใดบ้าง
3. นักเรียนแต่ละคนอ่านเรื่อง "เศรษฐกิจฟองสบู่และวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540" ที่ครูนำมาจากหนังสือ เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น" ของวันรักษ์ มิ่งมณีนาคน. ที่ครูจัดเตรียมไว้

4. นักเรียนทั้งชั้นและครูร่วมกันสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 และแนวทางการปฏิบัติตนของคนไทยที่ช่วยไม่ให้เศรษฐกิจของประเทศหวนกลับไปสู่วิกฤติ

5. นักเรียนแต่ละคนทำบันทึกการเรียนรู้ของตนเขียนลงในสมุดบันทึกเป็นการบ้าน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือพิมพ์รายวัน
2. ใบความรู้เนื้อหา เรื่องเศรษฐกิจฟองสบู่และวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540
3. ใบงาน

การวัดผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมและการแสดงความคิดเห็นด้วยแบบประเมินพฤติกรรม
2. ตรวจสอบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เศรษฐกิจฟองสบู่และวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540

ตั้งแต่ปี 2531 เป็นต้นมาอุตสาหกรรมและการบริการบางประเภทมีอัตราการขยายตัวค่อนข้างสูงจึงเกิดความกระหึ่มว่าไทยน่าจะเป็น 'เสือตัวที่ 5' ต่อจากไต้หวัน เกาหลีใต้ ฮองกง และสิงคโปร์ โดยผู้ประกอบการและบุคลากรระดับผู้บริหารในธุรกิจเหล่านี้ต่างคาดหวังว่า อัตราการขยายตัวของธุรกิจจะสูงอยู่ยาวนาน จึงมีการใช้จ่ายเกินตัวทั้งการบริโภคและการลงทุน

วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 2540 มิใช่ภาวะที่เกิดชั่วข้ามคืนแต่เป็นการระเบิดจากปัญหาที่สะสมมานาน เริ่มตั้งแต่รัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เห็นผิดเป็นชอบ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ผสมโรงสนับสนุนให้ชาวต่างชาติเข้ามาร่วมการเก็งกำไรที่ดิน นอกเหนือจากที่มีการเก็งกำไรที่ดินในหมู่คนไทย ทำให้การเก็งกำไรที่ดินกลายเป็นฟูลามทุ่ง และสร้างผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจในเวลาต่อมา กล่าวคือ ทำให้ราคาที่ดินในไทยสูงเกินไป เป็นอุปสรรคต่อการลงทุนทั้งจากภายในและต่างประเทศ

การใช้จ่ายเกินตัวเป็นต้นตอความอ่อนแอของเศรษฐกิจไทย และนำไปสู่วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 2540 การใช้จ่ายเงินตราต่างประเทศเกินตัวคือการใช้จ่ายมากกว่าที่หามาได้ สามารถพิจารณาได้จากดุลบัญชีเดินสะพัด ซึ่งขาดดุลเรื้อรังและมีขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งตามบัญชีเดินสะพัดนั้นแบ่งเป็น ดุลสินค้า ดุลบริการ และรายรับ การใช้จ่ายเงินตราต่างประเทศในดุลสินค้าก็คือสินค้าเข้า ในดุลบริการมีรายการ โดยเราอาจแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่การบริโภคและการลงทุน

การใช้จ่ายเงินตราต่างประเทศเพื่อการบริโภค ได้แก่ การนำเข้าสินค้าเพื่อการบริโภคและการไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศ ตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา มีการนำเข้าสินค้าประเภทฟุ่มเฟือยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ศูนย์การค้าขนาดใหญ่ขนาดเล็กเปิดขึ้นเป็นดอกเห็ด สินค้านำเข้าประเภทเครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องตกแต่งประดับบ้าน โทรทัศน์จอยักษ์ เครื่องเสียง กล้องถ่ายวิดีโอ เสื้อผ้ายี่ห้อดัง เครื่องแต่งกาย เครื่องสำอาง สินค้าชะลอความแก่ ฯลฯ จากทั่วโลก มีวางขายอยู่ในศูนย์การค้าเหล่านี้มากมาย รถยนต์ส่วนบุคคลหลายสิบยี่ห้อถึงขนาดจองคิวยาวเหยียด

พวกเศรษฐีใหม่ที่มีรายได้จากการขายที่ดิน ทำธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ พวกที่รวยจากหุ้น และถูกจ้างภาคธุรกิจ ต่างมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา กลุ่มนี้จึงใช้จ่ายอย่างสนุกมือ

การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วอีกรายการหนึ่งคือคนไทยไปท่องเที่ยวในต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นจาก 41.8 พันล้านบาทในปี 2534 มาเป็น 106.5 พันล้านบาทในปี 2538 และการส่งเด็ก ๆ ที่ยังไม่ประสีประสาไปเที่ยวต่างประเทศในรูปของซัมเมอร์แคมป์ ต่างๆ เป็นการล้างผลาญเงินตราต่างประเทศอันหามาได้ยากยิ่งของประเทศ

ยิ่งกว่านั้นพวกที่นิยมไปท่องเที่ยวต่างประเทศและมีความพึงพอใจกับการมีสินค้าที่ไม่ต้องเสียภาษี เรียกว่ามีความสุขกับการเอาเปรียบคนไทยอื่นๆ ที่เสียภาษี ก็มักจะซื้อสินค้าราคาแพง ถือติดไม้ติดมือเข้ามา บางรายยังซื้อเสื้อผ้าลูกหลานอย่างเช่น นาฬิกาบางยี่ห้อราคาเป็นหมื่นหรือ กางเกงยีน (ขาดๆ) ตัวละนับหมื่นบาท เมื่อเด็กๆ นำมาอวดกัน ก็ทำให้เกิดโรคระบาดคืออยาก ได้อยากเอาอย่าง หรือการซื้อบัตรใบละหลายพันบาทชมคอนเสิร์ตนักร้องดังจากเมืองนอก ทำให้ ผู้ปกครองที่มีใจเศรษฐกิจใหม่เดือดร้อนตามไปด้วย บางกรณีถึงกับต้องกู้หนี้ยืมสิน ซื้อให้ลูกเพื่อมิ ให้น้อยหน้าเพื่อน

ข่าวจาก นสพ.ไทยรัฐ วันที่ 22 มิถุนายน 2540 นี้ลงว่า เฉพาะร้านขายเครื่องหนัง ยี่ห้อหลุยส์ วิตตอง ที่ปารีสแห่งเดียว ปี 2539 มีสถิติคนไทยซื้อของจากร้านนี้ รวมมูลค่า 2,800 ล้านบาท นี่เฉพาะร้านค้าแห่งเดียว ถ้าคิดถึงเงินดอลลาร์ที่นักท่องเที่ยวไทยหว่านไปทั่วโลกคงจะ จำนวนมหาศาลเหยียบ 2 แล่นล้านบาท

เพราะปัญหาการใช้จ่ายเกินตัวนั้นหลาย ๆ คนหลาย ๆ ฝ่ายเป็นผู้มีส่วนก่อให้เกิด การ แก้ไขที่ต้นตอจึงต้องเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของฝ่ายที่สร้างปัญหา มิฉะนั้นปัญหาเศรษฐกิจ ตกต่ำย่อมส่งผลถึงคนกลุ่มนี้เช่นกัน

การใช้จ่ายเงินตราต่างประเทศเพื่อการลงทุน ได้แก่ การนำเข้าสินค้าทุน คือเครื่องมือ เครื่องจักร ค่าลิขสิทธิ์/สิทธิบัตร ฯลฯ ภาคธุรกิจการผลิตในไทยนิยมการพึ่งพาเทคโนโลยีการผลิต และสินค้าทุนจากต่างประเทศ ไม่มีการจัดตั้งแผนวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ในองค์กรธุรกิจของ ตน เมื่อนำเข้าเครื่องจักรชุดหนึ่งแล้ว ก็ผลิตไปเรื่อยๆ จนกว่าจะพบว่าเครื่องจักรหมดอายุใช้งาน ก็ซื้อชุดใหม่จากต่างประเทศ แต่ปัจจุบันการแข่งขันในตลาดสินค้าของโลกสูงมาก เครื่องจักรชุดที่ ใช้อยู่ยังไม่ทันหมดอายุสินค้าก็ล้าสมัย หรือต้นทุนสูงไปเสียแล้ว แข่งขันในตลาดโลกไม่ได้จะไล่ ชุดเก่าทิ้งแล้วซื้อชุดใหม่มา ก็ยังไม่มีเงินทุนสะสมพอเพียง

อุตสาหกรรมที่มีการวิจัยและพัฒนาตนเอง สามารถปรับปรุงผลิตภัณฑ์ได้ตลอดเวลาส่วน อุตสาหกรรมที่พึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศทั้งหมดจะปรับตัวแต่ครั้งรอบไป 10 ปี หรือเมื่อ เครื่องจักรหมดอายุ แต่เรื่องนี้คงโทษผู้ประกอบการฝ่ายเดียวไม่ได้ ต้องโทษภาครัฐบาลไทยที่ ลายตาสั้น ไม่ได้ใช้มาตรการทางการเงินหรือการคลังกระตุ้นให้อุตสาหกรรมไทยมีการวิจัยและ พัฒนาเท่าที่ควร

ประกอบกับธนาคารแห่งประเทศไทยใช้นโยบายเปิดเสรีทางการเงินโดยมีมาตรการหนึ่ง คือ การประกาศจัดตั้งกรุงเทพวิเทศธนกิจ (Bangkok International Banking Facilities, BIBF) เมื่อเดือนกันยายน 2535 เปิดโอกาสให้ธนาคารพาณิชย์ของไทย และสาขาของธนาคารต่างชาติ สามารถระดมเงินทุนจากต่างประเทศ นอกจากนี้บริษัทเงินทุนต่างๆ ยังได้รับอนุญาตระดมเงิน ทุนจากต่างประเทศได้เช่นกัน เงินทุนที่ระดมจากต่างประเทศส่วนมากเป็นเงินทุนระยะสั้น

เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ยืดราคาดอกเบี้ยภายในไทยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนต่างๆจึงเร่งทำกำไร โดยเร่งนำเงินทุนระยะสั้นจากต่างประเทศเพื่อนำมาขยายสินเชื่อ แต่เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยภายในประเทศสูงมาก ไม่เอื้ออำนวยต่อการขยายตัวของการลงทุนในการผลิตสินค้าและบริการทั่วไป ยกเว้นการผลิตด้านอสังหาริมทรัพย์ซึ่งยังมีการเก็งกำไรหลงเหลืออยู่ สถาบันการเงินจึงระบายนสภาพคล่องส่วนเกินไปเป็นสินเชื่อในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคหมู่เพื่อย่อยต่างๆ เช่นรถยนต์ บ้านพักตากอากาศ เป็นต้น

การเร่งนำเข้าเงินทุนจากต่างประเทศและเร่งขยายสินเชื่อเพื่อเร่งกำไร โดยสถาบันการเงินจนเกินขีดความสามารถที่ระบบเศรษฐกิจจะรองรับได้ จึงเป็นเหตุปัจจัยสำคัญที่เร่งให้เศรษฐกิจฟองสบู่ของไทยแตกเร็วขึ้น เมื่อสินค้าอสังหาริมทรัพย์มีมากจนล้นตลาด ผู้ประกอบการก็ไม่สามารถชำระหนี้ให้กับธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนได้ตามกำหนด ผู้กู้หรือสถาบันการเงินก็ไม่สามารถชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ต่างประเทศได้ เมื่อถึงเวลาที่ต้องชำระคืนเงินกู้จากต่างประเทศ จะเอาเงินตราต่างประเทศจากไหน ก็ต้องเอาจากการส่งออก แต่การส่งออกก็เอาตัวไม่รอดอยู่แล้ว เพราะต้องนำเข้าสินค้าทุนและวัตถุดิบ ทำให้มีปัญหาการชำระหนี้

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ระดับความน่าเชื่อถือในการกู้เงินของไทยในตลาดเงินต่างประเทศลดลง การกู้เงินก้อนใหม่มาชำระคืนเงินกู้เก่าต้องเสียดอกเบี้ยสูงขึ้น

เมื่อเงินตราต่างประเทศไหลเข้าน้อยกว่าเงินตราต่างประเทศไหลออกย่อมทำให้เงินทุนสำรองเงินตราต่างประเทศร่อยหรอลง กระทั่งถึงค่าเงินบาทนอกของเงินบาท เกิดปัญหาการเก็งกำไรค่าเงินบาท และเกิดปัญหาแทรกซ้อนทั่วพินกันไปหมด

ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำเฉยตัวชัดเจนตั้งแต่ต้นปี 2538 เป็นต้นมา การต่อสู้แก้ไขปัญหาดุลการค้าชำระหนี้ขาดดุลของภาครัฐบาลที่ผ่านมายึดอยู่กับการเพิ่มการส่งออกด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องพยายามต่อไป โดยเฉพาะการเพิ่มการส่งออกแบบยั่งยืน ต้องใช้เวลาหลายปี

ข้อเสนอเกี่ยวกับการลดรายจ่ายและเพิ่มการออมเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจไทย มีดังนี้

1. จำกัดการให้สินเชื่อธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ยกเว้นโครงการที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้ต่ำกว่าระดับปานกลาง
2. ส่งเสริมการออมภายในประเทศโดยใช้มาตรการทางภาษี เช่น ยกเว้นภาษีดอกเบี้ยสำหรับบัญชีเงินฝากบางประเภท อนุญาตให้หักลดหย่อนดอกเบี้ยผ่อนส่งบ้าน
3. ลดการใช้จ่ายบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยที่นำเข้าจากต่างประเทศ งดการแห่ตามค่านิยมที่หลงผิด เช่น การส่งเด็กไปซัมเมอร์แคมป์ ในต่างประเทศ

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม "บ้า" ของนอกเป็นเรื่องไม่ง่ายนัก แต่หากมีการพูดคุยทำความเข้าใจในหมู่เยาวชนให้เห็นว่าการซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยจากต่างประเทศ เท่ากับมีส่วนสร้างความอ่อนแอให้แก่เศรษฐกิจ ซึ่งปัญหาสำคัญที่ต้องช่วยกันแก้ไข ไม่ต่างไปจากปัญหาโรคเอดส์หรือปัญหายาเสพติด

ในวงการค้าตามศูนย์การค้าต่างๆ เราจะพบเห็นแผนป้ายโฆษณาที่ตอบสนองพวกคั่งสินค้านอก ทำนองว่า "สินค้าจากนอก 100%" อวดพรอย่างภาคภูมิใจ ทั้งๆ ที่เป็นพฤติกรรมที่น่าเศร้าใจมากกว่า แสดงถึงการขาดจิตสำนึกที่จะช่วยเหลือกิจการผลิตภายในประเทศ

4. เพิ่มการขอมของภาคธุรกิจ โดยมาตรการการคลังสร้างแรงจูงใจแก่ภาคการผลิตในด้านการวิจัยและพัฒนา ปรับปรุงเทคโนโลยีขึ้นเองบ้างแทนการซื้อจากต่างประเทศ 100%

5. เพิ่มการประหยัดในภาครัฐ โดยลดการดูงานต่างประเทศ กวดขันหน่วยงานราชการต่างๆ ให้รณรงค์การใช้พัสดุและน้ำไฟ ด้วยความประหยัด รวมทั้งปฏิรูประบบราชการ

6. ปฏิรูปความสัมพันธ์ภาครัฐและธุรกิจเอกชน ยึดความโปร่งใส จำกัดบทบาทอำนาจรัฐในด้านการให้สิทธิประโยชน์การออกใบอนุญาต การให้สัมปทาน กำหนดหลักการที่ชัดเจนในการอนุมัติโครงการลงทุนขนาดใหญ่ ขจัดการคอร์รัปชันในหน่วยงานราชการทุกระดับ

หากทุกฝ่ายมุ่งมั่นรับผิดชอบในส่วนของตนโดยทำสิ่งที่ส่งผลดีดังกล่าวข้างต้น ปัญหาเศรษฐกิจไทยที่ประสบเวลานี้ย่อมอยู่ในวิสัยที่คนไทยจะแก้ไขได้

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคนิ. เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

ใบงาน

จงช่วยกันระดมความคิดและอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่าสาเหตุใดบ้างที่ประเทศประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน
2. นักเรียนคิดว่าคนไทยจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะช่วยให้ประเทศอยู่รอดได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 3

มโนทัศน์ที่ 3 การแก้ปัญหาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

คำอธิบายมโนทัศน์

การแก้ปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างถาวรจะต้องคำนึงถึงพื้นฐานเดิมและสภาพสังคมไทยและมุ่งแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับสังคมไทยตามความเป็นจริงตามรากฐานอันเป็นสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา

เนื้อหา

1. พื้นฐานของสังคมไทย
 - 1.1 นิสัยในการบริโภคและการประกอบอาชีพของคนไทย
 - 1.2 สถานภาพทางเศรษฐกิจของคนไทยและประเทศไทย
2. ทิศทางการแก้ปัญหาเศรษฐกิจบนพื้นฐานกลุ่มแนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืน

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานของสังคมไทย
2. บอกนิสัยที่ไม่ดีในการบริโภคของคนไทยได้
3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มละ 6 คน และให้นักเรียนระดมความคิดในประเด็นที่ว่า
 1. คนไทยปัจจุบันนี้มีสภาพเศรษฐกิจเป็นอย่างไร
 2. นิสัยของคนไทยในปัจจุบันในการใช้จ่ายเป็นอย่างไร
2. นักเรียนอ่านเรื่อง จากฟองสบู่ยั่งยืน ที่ครูสรุปมาจากหนังสือ จุดตายเศรษฐกิจ
3. นักเรียนและครูร่วมกันเสนอแนวทางการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ
4. นักเรียนเขียนบันทึกการเรียนรู้เป็นการบ้าน

สื่อการเรียนการสอน

1. สรุปเรื่อง จากหนังสือชุดที่ยื่น
2. ใบงาน

การวัดผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมและการแสดงความคิดเห็นด้วยแบบประเมินพฤติกรรม
2. ตรวจบันทึกการเรียนรู้นักเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากฟองสบู่ยั่งยืน

"หายนะทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ทำให้มีข้อสงสัยและคำถามว่า การพัฒนาไปบนทางสายเดิมที่มุ่งเติบโตอย่างไรก็ดีจำกัดยังถูกต้องหรือไม่ ขณะเดียวกันแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่เป็นเพียงเสียงกระซิบในช่วงฟองสบู่เริ่มมีเสียงดังและดังขึ้นเรื่อยๆ พร้อมกับขานรับว่าการพัฒนาโดยยึดหลักความเหมาะสมและพอเพียง น่าจะเป็นทางออกที่ดีที่สุดของประเทศไทยในอนาคต ปี 2541 จึงไม่ต่างจากห้วงเวลาแห่งการค้นหาทั้งทางรอดและตัวตนที่แท้จริงของคนไทยและประเทศไทย"

สภาพของประเทศไทยเมื่อเผชิญวิกฤติไม่ต่างจากรถยนต์ที่เร่งเครื่องแรงมาตลอด โดยไซเฟอร์ไม่คิดเบรคเครื่องยนต์เมื่อเข้าโค้ง สุดท้ายรถยนต์ก็หกโค้งลงไปคว่ำอยู่ข้างทาง และเสียหายจนยากจะเยียวยาด้วยตัวเอง ระหว่างที่ไซเฟอร์และผู้โดยสารกำลังรอลงจอดเครื่องยนต์อยู่นั้น พวกเขาพยายามหาคำอธิบายในสิ่งที่เกิดขึ้น และหาคำตอบสำหรับอนาคตที่ยังต้องก้าวเดินต่อไป ในขณะที่ไซเฟอร์ใหม่เข้ามาสลับเปลี่ยนกับรายเดิมที่ไม่ได้รับความไว้วางใจจากผู้โดยสารให้ขับต่อไปอีก คงสาละวนอยู่กับปัญหาจะทำไมให้รถยนต์วิ่งได้อีก หากคนกลุ่มใหญ่ต้องการคำตอบจากเราว่า ในเส้นทางที่ยังต้องเดินทางกันต่อไปนั้น เราจะขับรถยนต์ต่อไปอย่างไรจะคงเหยียบคันเร่งอย่างไม่บันยะบันยังเหมือนที่ผ่านมา หรือชะลอความเร็วให้สอดคล้องกับสมรรถนะของเครื่องยนต์ หรือจะถอยหลังกลับ

กับทางเลือกแห่งที่ต้องตัดสินใจเลือกนั้น กลุ่มคนระดับผู้นำความคิดหลายคนได้ออกมาเรียกร้องให้มีการปรับทิศทางการพัฒนาใหม่ เช่นนายวิทยากร เชียงกูล ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต เจ้าของวรรคทอง "จับใจมาหาความหมาย" ที่มีอิทธิพลต่อความคิดคนหนุ่มสาวมานานกว่าทศวรรษเชื่อว่า ทางรอดเดียวของอนาคตประเทศไทยคือ ลดความผูกพันกับต่างประเทศ เนื่องจากที่ผ่านมามูลค่าการค้าส่งออกของไทยสูงถึงร้อยละ 70 ของจีดีพี ขณะที่ประเทศร่ำรวยอย่างสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นมีสัดส่วนการค้ากับต่างประเทศราวร้อยละ 30 ด้วยการสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้แข็งแกร่งขึ้น

นายโสภณ สุภาพงษ์ กรรมการผู้จัดการ บมจ.บางจากปิโตรเลียม เจ้าของรางวัลแมกไซไซ สาขาบริการชุมชนคนล่าสุด ผู้เชื่อมั่นในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นแนวทางฝ่าวิกฤติพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นักบริหารซึ่งเชื่อในเรื่องเศรษฐกิจชุมชน และความรู้จากท้องถิ่น และเป็นผู้นำสินค้าจากกลุ่มเกษตรกรอันห่างไกลมาบรรจบกับการค้าสมัยใหม่ที่ร้านสะดวกซื้อ "โลมอนกลิ้ง" ในเครือบางจาก

ในมุมมองของนายโสภณ เชื่อว่าการพัฒนาเศรษฐกิจน่าจะหมายถึงชีวิตทุกคนดีขึ้นไม่ใช่เฉพาะคนบางกลุ่มเหมือนเช่นการพัฒนาที่ผ่านมา ๆ มา และทางรอดของประเทศไทยต้องสร้าง

ชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง ด้วยเศรษฐกิจอย่างพอเพียงซึ่งเป็นทางออกที่สอดคล้องกับประเทศไทยมากที่สุด เพราะเหตุที่นำประเทศไทยไปสู่วิกฤติคือ ความรู้ไม่เท่าทันของนักเศรษฐศาสตร์ต่อระบบการเงินของต่างชาติ หัวใจของเศรษฐกิจแบบพอเพียงคือ แบ่งปันกันพอเพียง อันที่สองต้องมีตลาดเพียงพอและไม่ถูกเอาเปรียบจากทุนที่สูงกว่า

ความเห็นข้างต้นเป็นการบอกอ้อมๆ ว่า พวกเขาไม่เห็นด้วยกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจแบบเดิม ซึ่งตรงกันข้ามกับนักวิชาการหลายๆ คนที่มองว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นความผิดพลาดทางเทคนิคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติไม่มีประสิทธิภาพ และยังคงเชื่อว่าการเดินบนเส้นทางเดิม (มุ่งส่งออก) นั้นมาถูกทางแล้ว เนื่องจากทิศทางดังกล่าวสอดคล้องกับปัจจัยแวดล้อมใหม่ของโลกปัจจุบัน เช่นการเปิดตลาดการค้าและบริหารตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลกอย่างองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) รับระบบการค้าเสรี และเป็นไปไม่ได้ที่ประเทศไทยจะปิดประตูท่ามาค้าขายกับต่างประเทศแล้วหันกลับไปใช้ระบบเศรษฐกิจแบบรวมศูนย์เช่นเคยได้ในประเทศกลุ่มสังคมนิยม

เป็นเรื่องยากที่จะฟันธงว่าฝ่ายใดถูกหรือผิด เพราะด้านหนึ่งประเทศไทยนั้นตามกันเขารุดต่วนขววนเศรษฐกิจเสรีมากกว่าค่อนข้างแล้วคงยากที่จะเปลี่ยนแปลงทิศทางอย่างสุดขั้ว และอีกด้านหนึ่งคงต้องยอมรับเช่นกันว่าประเทศไทยหมดโอกาสที่จะวิ่งไล่กวดให้ทันประเทศอุตสาหกรรมใหม่แล้ว จากสภาพเศรษฐกิจที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบันเป็นตัวชี้บ่งได้เป็นอย่างดีว่าเศรษฐกิจที่มีฐานแบบซื้อทุกอย่างได้ฟุ้งตัวเองแล้วว่ามีความอ่อนไหวและอ่อนแอเพียงใด การนำประเทศในทิศทางเดิมที่โหดอย่างเร่งรีบ ไม่คำนึงถึงความสามารถที่จำกัดและความสูญเสียตามมาคือ รูปแบบที่ไม่เหมาะสมกับประเทศไทย

แล้วเราจะไปทางไหนกัน ?

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ทิศทางสำหรับประเทศไทยในอนาคตไม่สามารถเปลี่ยนไปจากเดิมได้โดยสิ้นเชิง แต่น่าจะปรับและเพิ่มมากกว่า เพราะการพัฒนาแบบมุ่งโตด้วยการส่งออกคงไม่ใช่สิ่งที่เลวร้าย หากเป็นความผิดพลาดที่ผู้มีหน้าที่กำกับนโยบายเศรษฐกิจของไทยในช่วงหลายปีที่ผ่านมา "มุ่งโต-มุ่งผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า-มุ่งส่งออกอย่างไร้ขีดจำกัด" ที่นำไปสู่การลงทุนเกินตัว การบริโภคอย่างฟุ่มเฟือย ก่อนจบด้วยการล้มละลายของประเทศ บริษัท และคนไทยในที่สุด ฉะนั้นทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจจากนี้ไปควรเจริญเติบโตอย่างระมัดระวังและลดความสำคัญอัตราขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงประเภทติดอันดับโลก เช่นในภาคอุตสาหกรรม ควรมุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมระดับกลางที่สอดคล้องกับศักยภาพของคน เทคโนโลยี และทุน แทนการส่งเสริมโครงการจำพวกใหญ่ที่สุดในภูมิภาคหรือในโลกที่ต้องใช้ทุนมหาศาล ส่วนปัญหาการเผชิญหน้าระหว่างสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนานั้น รัฐควรรณรงค์ให้ภาคอุตสาหกรรม หันมาใช้

เทคโนโลยีที่สะอาดด้วยการมุ่งเน้นระบบภาษี และใช้ภาษีในการจัดเก็บเพิ่มกับอุตสาหกรรมที่มีของตกค้างที่สาธารณชนไม่ต้องการ ด้วยหลักการที่ว่า "ใครทำใครจ่าย"

ส่วนในภาคเกษตรกรรมที่มีกระแสหนุนให้ขึ้นมาเป็นตัวนำสำหรับทิศทางใหม่นั้นรัฐควรกำหนดพื้นที่เป้าหมายสำหรับพัฒนาเป็นเกษตรอุตสาหกรรม หรือส่งเสริมให้มีการปลูกพืชผลที่ได้รับการยอมรับในตลาดโลก เช่น มังคุด มะม่วง ข้าวหอมมะลิ ขณะเดียวกันก็สนับสนุนเกษตรกรที่หันมาปลูกพืชพันธุ์ท้องถิ่นที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและทนทานกับสภาพแวดล้อม แผลงพืชสูง เป็นต้น พร้อมทั้งเร่งสร้างเศรษฐกิจชุมชนซึ่งไม่ต่างจากรากฐานของสังคม

นี่คือการพัฒนาที่มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนโดยการมองหาจุดอ่อนจุดแข็งเพื่อรู้ว่าตัวเองจะสามารถแข่งอย่างไรบนเวทีการค้าโลกที่ทำให้ประเทศอยู่รอดได้ต่อไป และต้องพัฒนาการผลิตที่มีมาตรฐานสากลและเชื่อมโยงกับวัตถุดิบในประเทศ รวมทั้งให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่ให้มากที่สุดและลดการพึ่งพาต่างประเทศให้น้อยที่สุด

จิตติศักดิ์ นันทพานิช, สมลักษณ์ ศรีมาลี, จุดตายของเศรษฐกิจ, กรุงเทพฯ : ประพันธ์สาส์น,

2542.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงาน

จงระดมความคิดและร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

1. นักเรียนมีความคิดเห็นว่าสภาพสังคมไทยด้านเศรษฐกิจในปัจจุบันเป็นอย่างไร
2. นักเรียนคิดว่าคนไทยในสังคมปัจจุบันมีนิสัยในการใช้จ่ายอย่างไร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 4

มโนทัศน์ที่ 4 การฟื้นฟูเศรษฐกิจด้วยพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง

คำอธิบายมโนทัศน์

เศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริมุ่งให้ประชาชนดำรงชีวิตและดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยยึดหลักความพอดีตามศักยภาพของตน ดังนั้นจึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสมที่จะนำพาประเทศหลุดพ้นจากวิกฤตการณ์เศรษฐกิจที่เกิดขึ้น

เนื้อหา

1. ที่มาของเศรษฐกิจแบบพอเพียง
2. ความหมายของเศรษฐกิจแบบพอเพียง
3. คุณค่าและความสำคัญของเศรษฐกิจแบบพอเพียง

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

1. สรุปความหมายของเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริได้
2. อธิบายลักษณะของเศรษฐกิจแบบพอเพียงได้
3. เห็นคุณค่าและความสำคัญของเศรษฐกิจแบบพอเพียง

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูถามนักเรียนว่าด้วยคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนเคยได้ยินเรื่อง เศรษฐกิจแบบพอเพียงหรือไม่
2. ถ้านักเรียนเคยได้ยินนักเรียนคิดว่าเศรษฐกิจแบบพอเพียงน่าจะมี
ความหมายว่าอย่างไร (ครูบันทึกคำตอบนักเรียนไว้บนกระดาน)
3. นักเรียนทราบหรือไม่ว่าเศรษฐกิจแบบพอเพียงมีที่มาอย่างไร
(ครูบอกเล่าเกี่ยวกับที่มาให้นักเรียนทราบ)
4. นักเรียนคิดว่าเศรษฐกิจแบบพอเพียงจะช่วยชาติฝ่าฟันวิกฤตเศรษฐกิจได้
หรือไม่

2. นักเรียนอ่านพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่ครูคัดตอนมาจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2540 ที่ครูจัดเตรียมไว้
3. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานที่ครูแจกให้
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานผลงานที่ได้จัดทำ
5. ครูให้ข้อเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระมหากรุณาธิคุณต่อพสกนิกรชาวไทยมาก ทรงพระราชทานความร่มเย็นเป็นสุข และปิดเป่าทุกข์ภัยพิบัติทั้งปวงอันเกิดแก่ประชาชนไทย ทรงห่วงใยทุกข์สุขของประชาชนทั่วประเทศ เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมเยียนและให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆแก่ราษฎรในพื้นที่ต่างๆทั่วทุกภาค ไม่ว่าภูมิภาคจะยากลำบาก ทูรกันดารสักเพียงใด และเมื่อประเทศประสบปัญหา ก็จะทรงช่วยเหลือคลายและพระราชทานข้อคิดแก่ผู้นำประเทศและประชาชน ดังเช่นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศครั้งนี้ ก็ทรงพระทานแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงให้เป็นหลักในการดำรงชีวิตของประชาชน
6. นักเรียนแต่ละคนทำบันทึกการเรียนรู้เป็นการบ้าน

สื่อการเรียนการสอน

1. คัดเกตบันทึกพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่ครูจัดทำเอง
2. เอกสาร บทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจแบบพอเพียง
3. ใบงาน คำถามสรุปความรู้จากเรื่องที่ครูกำหนดให้อ่าน

วิธีการวัดผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นด้วยแบบประเมินรายการพฤติกรรม
2. ตรวจสอบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

พระราชดำรัสชี้คหลักเศรษฐกิจแบบพอเพียง

ถ้าสามารถที่จะเปลี่ยนให้กลับเป็นเศรษฐกิจแบบพอเพียง
ไม่ต้องทั้งหมดแม้จะไม่ถึงครึ่ง อาจจะเศษหนึ่งส่วนสี่
ก็สามารถที่จะอยู่ได้ การแก้ไขจะต้องใช้เวลา ไม่ใช่ง่าย ๆ
โดยมากคนก็ใจร้อนเพราะเดือดร้อน
แต่ถ้าทำตั้งแต่เดี๋ยวนี้ก็จะสามารถที่จะแก้ไขได้

พระราชดำรัส
4 ธันวาคม 2540

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีกระแสพระราชดำรัสเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม ทรงแนะนำทางรอดคนไทย ต้องช่วยกันกิน - ใช้นของที่ผลิตขึ้นเอง อย่าคิดแต่ทุ่มทำเพื่อส่งออกอย่างเดียว และทรงเตือนสติ อย่าทำอะไรเกินตัว ให้อยู่อย่างสมถะและสามัคคี จะช่วยให้ชาติรอดพ้นวิกฤต

เนื่องในวโรกาสมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 5 ธันวาคม 2540 เวียนมาบรรจบอีกวาระหนึ่ง ซึ่งในปีนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เจริญพระชนมพรรษาครบ 70 พรรษา เมื่อเวลาประมาณ 16.30 น. วันที่ 4 ธันวาคม 2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วย สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พร้อมด้วยพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา และหม่อมเจ้าสิริวัณวรี มหิดล เสด็จลง ณ ศาลาดุสิดาลัย พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชทานพระบรมราโชวาท ให้คณะรัฐมนตรีและคณะบุคคลต่างๆ เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานกระแสพระราชดำรัสต่อคณะบุคคลที่เข้าเฝ้าฯ มีใจความเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ดังนี้

... มาใหม่ๆ นี้ โครงการต่างๆ ก็เกิดขึ้น โรงงานก็เกิดขึ้นมาก จนกระทั่งคนเขานึกว่าประเทศไทยเป็นเสือตัวเล็ก ๆ และเป็นเสือตัวโตขึ้น เราไปเห่อว่าจะเป็นเสือ

ความจริงเคยพูดเสมอในที่ประชุมอย่างนี้ว่า **การจะเป็นเสือนั้นมันไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เราพออยู่พอกิน และมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินหมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ให้มีพอเพียงกับตัวเอง**

อันนี้เคยบอกว่า ความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัว จะต้องทอผ้าใส่ให้ตัวเองสำหรับครอบครัว อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอจะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการก็ขายได้ แต่ขายไปก็ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก

อย่างนี้มักเศรษฐกิจต่างๆ ก็มาบอกว่าล้าสมัยจริง อาจจะล้าสมัย เพราะว่าคนอื่นเขาก็ต้องมีการเศรษฐกิจที่ต้องมีการแลกเปลี่ยน เรียกว่าเป็นเศรษฐกิจการค้า ไม่ใช่เศรษฐกิจความพอเพียง รู้สึกไม่หรูหรา แต่เมืองไทยเป็นประเทศที่มีบุญอยู่ว่า การผลิตที่พอเพียงทำได้

อย่างข้าวที่ปลูก เคยสนับสนุนให้ปลูกข้าวให้พอเพียงกับตัวเอง เก็บเอาไว้ในยุ้งเล็ก ๆ แต่ละครอบครัวเก็บและกำมีพอกก็ขาย แต่คนอื่นกลับบอกว่าไม่สมควร โดยเฉพาะทางภาคอีสาน เขาบอกต้องปลูกข้าวหอมมะลิเพื่อที่จะขาย อันนี้ถูกต้องข้าวหอมมะลิขายได้ดี แต่เมื่อขายแล้วของตัวเองจะบริโภคเองต้องซื้อ จะซื้อจากใคร ทุกคนปลูกข้าวหอมมะลิในภาคอีสานส่วนมากเขาชอบบริโภคข้าวเหนียว ซึ่งใครจะเป็นคนปลูกข้าวเหนียว เพราะว่าประกาศโฆษณาว่าคนที่ปลูกข้าวเหนียว เป็นคนใจ อันนี้ที่เป็นสิ่งสำคัญ

เลยสนับสนุนบอกว่า ให้เขาปลูกข้าวบริโภค เขาชอบข้าวเหนียวก็ปลูกข้าวเหนียว เขาชอบข้าวอะไรก็ตาม ให้เขาปลูกข้าวอย่างนั้นและเก็บไว้เพื่อบริโภคตลอดปี ถ้ายังมีที่ที่จะทำนาปรังหรือมีที่มากพอสำหรับปลูกข้าว ก็ปลูกข้าวหอมมะลิเพื่อที่จะขาย ที่พูดอย่างนี้

เพราะว่าข้าวที่ปลูกสำหรับบริโภคไม่ต้องเที่ยวรอบโลก ถ้าข้าวที่ซื้อมาต้องข้ามจังหวัดหรือ อาจจะข้ามประเทศมา ค่าขนส่งนั้นก็บวกเข้าไปในราคาข้าว

เขาบอกชายข้าวหอมมะลิได้ราคาแพง ซึ่งความเป็นจริงตอนที่ชายผู้บริโภคในต่างประเทศ แต่ต้นทุนไม่ได้ตอบแทนมากนักและยังต้องไปซื้อข้าวบริโภค ซึ่งแพงกว่า เพราะจะต้องขนส่งมา

ข้อนี้ได้ทราบดี เพราะว่าเมื่อมีภัยธรรมชาติ จะเป็นที่ไหนก็ตาม สมมติว่ามีอยู่ที่ เชียงราย ทางเจ้าหน้าที่บอกว่าออกไปสงเคราะห์และก็ขอข้าวที่จะไปแจก เราก็ซื้อข้าวใน ราคากลางๆ หมายถึงว่าข้าวที่มาจากเชียงรายเพราะเชียงรายเป็นอยู่ข้าวอยู่ น้ำ มาจาก เชียงราย ขนส่งมาถึงกรุงเทพฯ ซื้อที่กรุงเทพฯ และส่งไปเชียงราย เสียค่าขนส่งเท่าไร แต่ แท้จริงไปซื้อที่เชียงรายได้ ซื้อที่กรุงเทพฯ แต่ให้เขาจ่ายที่เชียงราย ข้าวไม่ต้องเดินทาง แต่ว่าราคาเขาเดินทาง คือ พ่อค้าเขานำข้าวในนามในเอกสารนำเข้ากรุงเทพฯ เขาเอาค่า เดินทางของข้าวจากเชียงรายเข้ากรุงเทพฯ และบวกค่าเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปเชียงราย ลงท้ายต้องเสียเงินซื้อข้าวราคาแพง ผู้บริโภคข้าวในภาคเหนือก็ต้องเสียแพงเช่นเดียวกับ ภาคใต้ ถ้าใกล้หน่อย อย่างบราซิเลียสก็ซื้อข้าวจากพัทลุง

สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องของเศรษฐกิจแบบค้าขาย ภาษาฝรั่งเขาเรียก Trade Economy ไม่ใช่แบบพอเพียง ซึ่งฝรั่งเรียก Self-Sufficient Economy ถ้าเราทำแบบ ที่ทำได้ คือเศรษฐกิจแบบพอเพียงกับตัวเอง เราก็อยู่ได้ไม่ต้องเดือดร้อน

อย่างทุกวันนี้เราเดือดร้อน สำหรับข้าวก็เห็นชัด สำหรับสิ่งอื่นประชาชนก็ต้องใช้ มี สิ่งของจำเป็นที่จะใช้หลายอย่างที่เรากำไยเมืองไทยและสามารถที่จะเป็นสินค้าส่งออก ใช้เอง ด้วยแต่สำหรับส่งออกนั้นมีพิธีการมากมาย มีทางที่จะผ่านมากมาย ลงท้ายกำไรไม่เหลือ กำไรมันน้อย แต่ก็สามารถที่จะติดต่อโดยตรง อย่างกลองนี้เขาติดต่อโดยตรงเขาส่งไปเป็น หีบๆ ที่ลงเรือ ที่เรียกว่า Container ก็ส่งไปเต็ม Container ลงท้ายค่าขนส่งไม่แพงนัก

พูดกลับไปกลับมาในเรื่องการค้า การบริโภค การผลิต และการขาย รู้ว่าทำทั้ง หลายกำลังกลุ่มใจในวิกฤตการณ์ ตั้งแต่คนที่มีเงินน้อยจนกระทั่งคนที่มีเงินมาก แต่ถ้า สามารถที่จะเปลี่ยนให้กลับเป็นเศรษฐกิจแบบพอเพียง ไม่ต้องทั้งหมด แม้จะไม่ถึง ครึ่ง อาจจะเศษหนึ่งส่วนสี่ ก็สามารถที่จะอยู่ได้ การแก้ไขจะต้องใช้เวลา ไม่ใช่ ง่าย ๆ โดยมากคนก็ใจร้อนเพราะเดือดร้อน แต่ว่าถ้าทำตั้งแต่เดี๋ยวนี้ก็จะสามารถ ที่จะแก้ไขได้ ที่จริงใบที่นี้ก็มีนักเศรษฐกิจต่างๆ ก็ควรจะเข้าใจที่พูด

อย่างรถที่นั่งมาเมื่อครู สร้างด้วยฝีมือคนไทย มีการใช้วัตถุดิบในเมืองไทยจำนวน หนึ่งโดยเฉพาะค่าแรงรถคันนี้โรงงานนั้นเดี๋ยวนี้ผลิตไม่ได้เพราะว่าคนซื้อไม่มีเงิน ทำให้ไม่มีการหมุนเวียนของเงิน ก็เลยสร้างรถคันนี้มา คนที่สร้างรถคันนี้มีจำนวน 200 กว่าคน เขาทำรถคันเดียว เลยทำให้เห็นว่าน่าจะหาทางช่วยเหลือคนที่อยู่โรงงานนี้ แต่โรงงานเขาก็ดี เขาก็ดูแลคนงาน ไม่ได้ทำให้คนงานเดือดร้อนจนเกินไปเท่ากับมีสวัสดิการงานก็ทำไม่มากเท่า ก่อนนี้ และเงินที่ได้ก็ไม่มากเท่าก่อนนี้ แต่ก็พออยู่ได้

และเขามีความตั้งใจที่จะทำประโยชน์ในพื้นที่ที่เขายังมีพื้นที่ว่างเปล่าอยู่ เขาบอกว่า เขาขอไปดูโครงการที่เขาเห็นชอบว่าทำอะไรสำหรับเพาะปลูกในที่ที่ทุรกันดาร ในที่ที่ไม่ค่อย เหมาะสมในการเพาะปลูกเลยตั้งใจสนับสนุนเขา ให้เขาตั้งโรงสีเหมือนโรงสีในสวนจิตรรา ไม่ได้ใช้ข้าวที่ปลูกในสวนจิตรรา เพราะว่าข้าวที่ปลูกในสวนจิตรรา เอาไปเข้าพิธีแรกนาขวัญ แต่ ถ้าพูดถึงข้าวที่โรงสีนี้ใช้ ไปซื้อจากเกษตรกรโดยตรง โดยให้ราคาที่เหมาะสม เกษตรกรก็ มีความสุขเพราะขายข้าวในราคาที่เหมาะสม และผู้บริโภคก็ซื้อในราคาถูก เพราะ

ไม่ต้องมีการขนส่งมากเกินไปไม่ต้องมีคนกลางมากเกินไป ตกผลผู้ผลิตผู้บริโภคมีความสุข

กิจการแบบนี้ก็เคยแนะนำไป ซึ่งในหน่วยทหารบางหน่วยเขาก็ทำโรงสีและสนับสนุนเกษตรกรที่อยู่รอบๆ กองทหารนั้น ก็มีความสุข ที่นิคมต่างๆ นิคมที่ประจวบฯ บ้าง ที่ภาคใต้บ้าง ที่อื่นเขามีโรงสีและทำให้การซื้อข้าวขายข้าวเป็นที่พอใจของผู้ขาย

เคยแนะนำกับบริษัทใหญ่ๆ ให้ทำ ก็ไม่ทราบว่าเขาทำหรือไม่ทำ แต่ถ้าทำอย่างนี้ กองทหารและนิคมทำ ก็สามารถที่จะประหยัดและมีกับ

การตั้งโรงสีย่อมต้องการลงทุน การเพาะปลูก ผลิตข้าวหรือผลิตสิ่งของทางเกษตรก็ต้องมีการลงทุน จะเอาเงินทุนมาจากไหน ก็นึกว่าผู้ที่มีจิตใจกุศลก็สามารถที่จะสนับสนุน อย่างมีพ่อค้าบางคนเขาบริจาคเงินเพื่อสนับสนุนกิจการที่ทำอยู่

พูดถึงทฤษฎีใหม่ ก็ต้องมีผู้สนับสนุน เพราะชาวบ้านโดยเฉพาะเกษตรกรเขาอาจไม่มีทุนพอสำหรับเริ่มโครงการ แต่ถ้าสนับสนุนแล้ว เอกชนสนับสนุนด้วย ทางราชการก็สนับสนุนด้วยเป็นเงินที่สนับสนุนและเป็นเงินที่ทำงาน เจ็บทำงาน หมายความว่ามิผลขึ้นมา มีผลขึ้นมาต่อเกษตรกรและมีผลต่อประเทศชาติในส่วนรวม เศรษฐกิจของประเทศชาติก็ไม่ฝืดเคือง และอย่างนี้ก็ทำได้เร็วพอใช้

อย่างเมื่อไม่กี่เดือนมีดินเอาที่มาให้ อยู่ที่อำเภอปากช่องชัย ตอนแรกเขาจะให้ 9 ไร่เสร็จแล้วเวลามารพบเขาเกิดพอใจ เขาบอกว่าเขามีที่ดิน 30 ไร่ เขาขอที่ 9 ไร่เอาไว้สำหรับแจกให้ลูกๆ 3 คน คนละ 3 ไร่ ส่วนที่ 21 ไร่ นั้น เขาให้ทำโครงการอะไรก็ได้ ตอนแรกเขานึกจะตั้งวัดเพื่อนของเขาตัดต้นไม้มีวัดอยู่แล้ว เขาเลยบอกว่าจะตั้งที่พักสำหรับโรงพยาบาลซึ่งอยู่ห่างจากที่นั่นประมาณกิโลเมตร ในที่สุดเขาเอามาให้ บอกว่าทำอะไรก็ได้ นึกว่าถ้าทำที่พักหรือโรงพยาบาลก็อาจไม่มีประโยชน์ในทันที จึงจะทำโครงการทฤษฎีใหม่ในส่วนที่ที่เหลือส่วนหนึ่งจะทำการเพาะปลูกแบบชาวบ้านแบบไม่ได้ส่งเสริม หมายความว่าใช้บำนาญธรรมชาติ แต่อีกส่วนหนึ่งจะทำแบบทฤษฎีใหม่ ที่ชุดสระและแบ่งเป็นส่วนที่จะปลูกข้าว ปลูกต้นไม้ยืนต้น ปลูกพืชไร่ พืชสวน

เริ่มมาไม่กี่เดือนก็ได้รับรายงานเมื่อวานนี้ว่า ได้ดำเนินการแบ่งส่วนที่จะทำอะไรๆ และมีระน้ำชุดแล้ว มีความบกพร่องอยู่บ้างว่าน้ำมีความเป็นต่างเกินไป เลี้ยงปลายังไม่ดี ก็มีการแก้ไขเพื่อให้น้ำนั้นเป็นกลาง เพื่อที่จะใช้น้ำนั้นมาสำหรับเลี้ยงปลาได้ วิธีแก้เป็นต่างก็เอาปุ๋ยคอกแชลงในน้ำทำให้ น้ำนั้นเป็นกลางได้

ส่วนอีกแห่งที่มีดินเขาให้เหมือนกัน ได้ทำการทดสอบทดลองในปีนี้อ่า ชุดแล้วดินจะเปรี้ยว น้ำจะเปรี้ยวไหม นักวิชาการนอกจากอึ้งชุดยังเปรี้ยว ที่จริงก็ทราบแล้วว่าเป็นเช่นนั้น แต่จะต้องพิสูจน์ให้ดูว่าชุดแล้วเปรี้ยวเองจริงก็เปรี้ยวจริงๆ คนไปชิมน้ำบอกน้ำเปรี้ยวเปรี้ยวเหมือนน้ำส้มสายชู เปรี้ยวมากทำให้ใช้สำหรับการเพาะปลูกสำหรับเลี้ยงปลาไม่ได้ แต่ก็เป็นการทดลอง บอกเจ้าหน้าที่ว่าถ้าหากว่าน้ำนั้นยังเปรี้ยวแล้วจะให้หายเปรี้ยว เขาก็บอกมีวิธีเอาปูนขาวใส่ ใส่หินปูนเข้าไปจะดี เลยบอกให้เขาทราบว่าอันนี้เป็นการทดลอง ยังไม่ต้องการใช้น้ำนั้น แต่ว่ายังมีข้างๆ ที่ได้ซื้อเพิ่มเติมสำหรับทำการทดลองนี้ จะทดลองอีกแบบหนึ่งแบบที่จะไม่ชุดอีกอย่างนั้น เพราะถ้าชุดอีกก็ไปเจอเปรี้ยว ชุดดินๆ แล้วเอาน้ำจากทดลองที่อยู่ใกล้ๆ นั้นมาใส่ แล้วทดลองทำการเพาะปลูก ถ้ามีที่เล็กๆ น้อยๆ ก็อาจจะทำดังนี้ได้และทำได้เร็ว เพียงไม่กี่เดือนก็ได้ผลขึ้นมาได้...

... ที่วันนี้ได้พูดไปแล้วนั้น เป็นวิธีแก้ไขสถานการณ์วิกฤตในปัจจุบันวิธีหนึ่ง เพราะในสมัยนี้เป็นสมัยที่พูดกันได้ว่าโลกาภิวัตน์ ซึ่งเราจะต้องทำตามประเทศอื่นด้วย เพราะว่าถ้าไม่ทำตามประเทศอื่นตามคำสั่งญาที่มีไว้ เขาอาจจะไม่พอใจ

แต่ว่าทำไมเขาไม่พอใจ เพราะว่าของเขาเองก็มีวิกฤตการณ์เหมือนกัน การที่ประเทศใกล้เคียงไทยในภูมิภาคนี้มีวิกฤตการณ์ด้วย ก็ทำให้เราฟื้นจากวิกฤตการณ์นี้ยากขึ้น และไม่ใช่ว่าเฉพาะประเทศที่อยู่ในภูมิภาคนี้ แม้ประเทศที่อยู่ห่างทางเจริญรุ่งเรืองดี ก็ยังรู้สึกว่าจะกำลังจะเดือดร้อนขึ้น เพราะว่าถ้าไม่แก้ไขวิกฤตการณ์ในมุมไหนของโลก ส่วนอื่นของโลก ก็จะต้องเดือดร้อนเหมือนกัน

ฉะนั้น ต้องดูว่าเราพยายามที่จะอุ้มชูประชาชนได้ และให้ประชาชนได้ทำงานได้ มีรายได้ ก็จะสามารผ่านวิกฤต ถ้าจะทำแบบที่เคยมีนโยบาย คือผลิตสิ่งของทางอุตสาหกรรมมากเกินไปในเมืองไทยตลาดก็น้อยลง เพราะว่าคนมีเงินน้อยลง แต่ข้อสำคัญเขาบอกว่าให้ส่งออกไปยังประเทศอื่น ประเทศอื่นเขาเดือดร้อนเหมือนกัน เขาก็ไม่ซื้อ ถ้าผลิตเป็นผลิตผลทางอุตสาหกรรมและไม่มีผู้ซื้อ ก็เป็นหมันเหมือนกัน

ผลิตผลของเราอาจจะดีกว่าหลายประเทศในภูมิภาคนี้ คือมีอุตสาหกรรมที่เรียกว่าสุดยอด แต่ที่เกิดวิกฤตการณ์ขึ้นมาก็เพราะว่าขยายการผลิตมาแล้วไม่มีใครซื้อ เพราะไม่มีใครมีเงินพอจะซื้อ อย่างรถยนต์ที่เข้ามาเมื่อครู่นี้ เขายังมีรถยนต์อยู่ในสต็อกแต่ขายไม่ออก ไม่ใช่ไม่มีคนอยากได้รถ แต่คนอยากได้รถนั้นไม่มีเงิน ถ้าจะขายรถโดยที่เขาไม่จ่ายเงินให้ใช้เงินเชื่อ บริษัทก็ไปไม่รอดเหมือนกัน ฉะนั้นเขาชะลอการลสร้าง เขาก็เลยมาทำรถคันนี้ให้โดยใช้คนงานตั้ง 200 กว่าคน

นี่ก็เป็นเรื่องของการแก้ไขวิกฤตการณ์ แต่ว่าผู้ที่ชอบเศรษฐกิจแบบสมัยใหม่อาจจะไม่ค่อยพอใจ มันต้องคอยหลังเข้าคลองมันต้องอยู่อย่างระมัดระวัง และต้องกลับไปทำกิจการที่อาจจะไม่ค่อยซับซ้อนนัก คือใช้เครื่องมือที่ไม่หรูหรา ง่ายๆ งาม มีความจำเป็นที่จะต้องคอยหลังเพื่อที่จะก้าวหน้าต่อไป และถ้าไม่ทำอย่างที่ว่าก็จะแก้วิกฤตการณ์นี้ยาก

ยังไม่ได้พูดถึงคำที่ทุกครั้งที่เคยพูด ว่าต้องสามัคคีกัน ต้องอย่าปิดขากันมากเกินไป แต่ว่าไม่ได้หมายความว่า จะต้องมีการทำแบบที่บางคนมักจะทำ คือจะต้องให้ทุกคนมีโอกาสทำงานตามหน้าที่ และเมื่อทำงานตามหน้าที่แล้วก็หวังดีต่อผู้อื่น อันนี้จะเป็นหลักที่สำคัญ คือ ทำงานด้วยการเห็นอกเห็นใจกันและทำด้วยความซื่อสัตย์กันเพียร...

... วันนี้ได้พูดเรื่องราวที่อาจจะน่าคิดและทำตนเองเป็นผู้มีความรู้ ก็ต้องใช้ความรู้ ความฉลาดที่จะแก้ไขปัญหาคำๆ ที่มีอยู่ ในการนี้ ขอให้ทุกท่านซึ่งมีหน้าที่แต่ละท่าน **พยายามใช้สติปัญญาและกำลังให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม** ทั้งนี้ประเทศชาติจะก้าวหน้าและมีความปลอดภัยต่อไป ขอให้ทุกๆ ท่านได้รับพร มีความเจริญรุ่งเรือง ร่างกายแข็งแรง จิตใจปัญญาเข้มแข็งเอื้อมแหลม เพื่อที่จะได้มีความสำเร็จทุกประการในการที่ท่านกำลังทำ

จาก กรรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง : แนวคิดและ

ยุทธศาสตร์, โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น : กรุงเทพฯ, 2541, หน้า 1-11

ใบงาน

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. จากการที่นักเรียนอ่านพระราชดำรัสยึดหลักเศรษฐกิจแบบพอเพียง นักเรียนสรุปความหมายของเศรษฐกิจแบบพอเพียงได้อย่างไร
2. ให้นักเรียนยกตัวอย่าง การดำรงชีวิตที่มีความพอเพียงตามพระราชดำรัส ว่าควรทำอย่างไร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 5

มโนทัศน์ที่ 5 ความพอดีตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง

คำอธิบายมโนทัศน์

การรู้จักความพอดีของศักยภาพตน ไม่ทำเกินตัว ไม่โลภมาก ตั้งอยู่ในหลักการรู้จักพอเป็นตัวอย่างชีวิตที่พอเพียงตามพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง

เนื้อหา

ตัวอย่างชีวิตที่พอเพียง

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

1. บอกประโยชน์ของการดำรงชีวิตอย่างพอเพียงได้
2. เปรียบเทียบการดำรงชีวิตของตัวเองได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับละครเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ได้จัดทำขึ้น ตอน ชีวิตที่พอเพียงและเล่าเรื่องตอนแรกให้นักเรียนฟังเพื่อลดเวลาในการชมวีดิทัศน์
2. นักเรียนชมวีดิทัศน์ละคร ตอนชีวิตที่พอเพียง ตอนที่ 2 ต่อจากที่ครูเล่าให้ฟัง
3. ให้นักเรียนแต่ละคนทำบันทึกการเรียนรู้ และตอบคำถามจากใบงาน เป็นการบ้าน

สื่อการเรียนการสอน

1. วีดิทัศน์ละครพอ ตอนชีวิตที่พอเพียง
2. เครื่องฉายวีดิทัศน์
3. โทรทัศน์
4. ใบงาน คำถามสรุปความรู้ที่ได้จากการชมวีดิทัศน์

วิธีการวัดผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นด้วยแบบประเมินรายการพฤติกรรม
2. ตรวจสอบที่กการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่องย่อละครชีวิตที่พอเพียง

ซูชีพนักธุรกิจหนุ่มที่ประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่องในยุคเศรษฐกิจฟองสบู่ เขาเป็น 1 ใน 5 นักธุรกิจรุ่นใหม่ที่ถูกวงการยอมรับและจับตามองทั้งในและต่างประเทศ จากร้านหมูแผ่นเล็กๆ ในตลาดโคราชของข้างผู้เป็นบิดา เขาพัฒนาจน ส. หมูแผ่น แพร่หลายไปทั่วประเทศก่อนจะพัฒนาธุรกิจเป็นบริษัทมหาชน ผลิตรูหมูแผ่นและผลิตภัณฑ์ในครัววางจำหน่ายตามซูเปอร์มาร์เก็ตชั้นนำทั่วประเทศ หุ่นของ "ส.หมูแผ่นโคราช จำกัด (มหาชน)" ราคาพุ่งทะยานขึ้นไปตามความสำเร็จที่เพิ่มพูน

ชีวิตของซูชีพน่าจะมีความสุข เขาประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน มีหน้าตาในสังคม ผิดกับข้างผู้เป็นพ่อ แม้จะมีลูกชายที่ประสบความสำเร็จกับธุรกิจพันล้าน แต่ทุกวันเขายังมีความสุขกับการย่างหมูแผ่นด้วยมือในบ้านเล็กๆ ที่โคราช ชีวิตของข้างดำเนินไปอย่างเรียบง่าย ความสุขอีกอย่างหนึ่งซึ่งเติมวันเวลาของชายชราให้สมบูรณ์ คือ การศึกษาข้อคิดจากพระราชดำรัสและพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อนำมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต หลายครั้งที่ข้างอยากคุยเรื่องเหล่านี้กับลูก แต่ซูชีพไม่มีเวลาฟังเนื่องจากธุรกิจรัดตัว จนแทบไม่มีเวลาให้ลูกเมีย หรือแม้แต่พ่อ ข้างจึงได้แหงนงูซูชีพอยู่เงียบๆ ตามลำพัง

ซูชีพแต่งงานอยู่กับมุกซึ่งเรียนจบปริญญามาด้วยกัน ทั้งสองช่วยกันทำมาหากินอย่างขยันขันแข็ง แต่พอธุรกิจหมูแผ่นของซูชีพเฟื่องฟู ซูชีพสนใจทำแต่งงานจนบางครั้งลืมดูแลเอาใจใส่มุก แม้แต่วันที่มุกเข้าโรงพยาบาลตลอดลูก ซูชีพก็ยังไม่มีเวลาไปเฝ้าภรรยา จนวันหนึ่งมุกทนพฤติกรรมของซูชีพที่เป็นเช่นนี้ไม่ไหวตัดสินใจไปขอแยกทางกับซูชีพ และวันที่มุกไปขอหย่ากับซูชีพเป็นวันที่รัฐบาลประกาศลดค่าเงินบาทเพราะไม่สามารถพยุงเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ของประเทศได้ ซึ่งจากการลดค่าเงินบาทของรัฐบาลนี้เองสร้างความเสียหายให้กับบริษัทของซูชีพและนักธุรกิจอื่นๆ ที่กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่างประเทศอย่างมากมายมหาศาล เพราะต้องแบกภาระหนี้สิน ดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว แล้วในที่สุดบริษัทของซูชีพก็ไม่สามารถแบกรับภาระหนี้สินเหล่านั้นได้ต้องเลิกกิจการและเป็นหนี้สิน ซูชีพประสบปัญหาครอบครัวและการทำงานพร้อมๆ กัน เขาไม่สามารถที่จะทนรับปัญหาได้ ตัดสินใจจะฆ่าตัวตายเหมือนเพื่อนนักธุรกิจที่สนิทกันชื่อตี๋อ้วน แต่ในขณะที่เขากำลังจะฆ่าตัวตายนั่น ข้างซึ่งเป็นพ่อและเป็นผู้ที่ยึดหลักการดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำรัสก็ได้มาหาซูชีพ ข้างได้ให้กำลังใจให้ข้อคิดการดำเนินชีวิตที่เคยอยากเล่าให้ลูกฟังทำให้ซูชีพคิดได้และตัดสินใจไม่ฆ่าตัวตายหันมาศึกษาพระราชดำรัสของในหลวง สู้ชีวิตใหม่อีกครั้งโดยดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำรัสอยู่อย่างพอเพียง ไม่ทำอะไรเกินตัว ไม่โลภมาก

ใบงาน

จงตอบคำถามต่อไปนี้

นักเรียนคิดว่าบุคคลที่มีชีวิตที่พอเพียงควรเป็นอย่างไร และได้รับประโยชน์อย่างไร
จากการรู้จักความพอเพียง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 6

มโนทัศน์ที่ 6 วิธีชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง

คำอธิบายมโนทัศน์

วิธีชีวิตที่รู้จักความพอดีตามศักยภาพตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง ประกอบด้วย การยึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต หลักการพึ่งตนเอง และวิธีปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เนื้อหา

1. การดำรงชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจแบบพอเพียง
2. หลักการพึ่งตนเอง
3. วิธีปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เวลา

1

ชั่วโมง

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

1. สรุปหลักการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจแบบพอเพียงได้
2. อธิบายลักษณะการดำรงชีวิตตามวิธีชีวิตไทยได้
3. บอกวิธีการปฏิบัติตนในการดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. นักเรียนอ่านบทความเรื่อง การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ที่ครูจัดเตรียมไว้ให้
4. นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านบทความและตอบคำถามจากใบงาน
5. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มละ 5 คน อภิปรายร่วมกันว่าการดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงนั้นว่าควรทำอย่างไรบ้างในทัศนะของกลุ่มตน
6. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานผลการอภิปราย

7. ครูให้ข้อคิดเพิ่มเติมว่า การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงทุกคนในสังคมควรรู้จักการพึ่งตนเองและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันและกัน ทำกิจกรรมต่างๆโดยยึดหลักความพอดีตามความสามารถ ตามฐานะของตน ไม่โลภมาก และมีความรอบคอบ

6. นักเรียนแต่ละคนเขียนบันทึกการเรียนรู้เป็นการบ้าน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทความเรื่อง การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
2. ใบงาน

วิธีการวัดผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นด้วยแบบประเมินรายการพฤติกรรม
2. ตรวจสอบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทความ

การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง

สถาบันส่งเสริมบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

นายสุเมธ ตันติเวชกุล ผู้เขียน

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชกระแสรับสั่งแนะแนวทางการดำเนินชีวิต โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง นับเนื่องมาจนถึงวันนี้ก็เป็นเวลา 1 ขวบปีพอดี วิกฤตการณ์เศรษฐกิจของประเทศก็ยังคงอยู่

สมควรที่พวกเราได้ทบทวนพระราชกระแสกันอีกครั้ง เพื่อนำตัวเราและชาติบ้านเมือง ได้ผ่านมรสุมร้ายที่กำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ ด้วยสติที่มั่นคง ปัญญาที่เฉียบแหลม และด้วยความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพื่อปรับวิถีชีวิตของพวกเราชาวไทยให้ยึดมั่นแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อสร้างและยึดมั่นวิถีชีวิตไทย อันนำมาสู่พวกเราชาวไทยทุกหมู่เหล่าต่อไปช่วงกาลนาน
 ความหมาย : เศรษฐกิจพอเพียง หรือระบบเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองได้

- เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาค หนึ่งๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้นๆ ได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่างๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ

- เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลนั้น คือ ความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน ความเป็นอยู่อย่างประมาทตน ตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ ไม่พันหนนาการอยู่กับสิ่งใด

หากกล่าวโดยสรุป คือ หันกลับมายึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต.

หลักการพึ่งตนเอง อาจแยกแยะโดยยึดหลักสำคัญอยู่ 5 ประการ คือ

1. ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่พึ่งของตนเอง มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
2. ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแกร่ง เป็นอิสระ

3. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ใช้และจัดการอย่างฉลาด พร้อมทั้งหาทางเพิ่มมูลค่า โดยให้ยึดอยู่บนหลักการของความยั่งยืน

4. ด้านเทคโนโลยี จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดี จึงต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้านและเลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการ และสภาพแวดล้อมและควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเอง

5. ด้านเศรษฐกิจ แต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้ และไม่มีกรมมุ่งที่การลดรายจ่ายในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือ จะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่ พอกิน พอใช้

ได้มีพระราชกระแสรับสั่งด้วยว่า หากพวกเราพร้อมใจทำสัก 1/4 ประเทศชาติของเราจะสามารถรอดพ้นจากวิกฤตได้

ปัญหาที่ตาโถมสูไทยอย่างรวดเร็ว

1. ในขณะที่เศรษฐกิจของประเทศไทยเกิดภาวะผันผวนอย่างรุนแรง ทำให้การลงทุนสะดุดหยุดชะงัก เกิดภาวะว่างงานขึ้นอย่างรุนแรงแบบนี้ไม่เคยปรากฏมาก่อน มีจำนวนแสนจำนวนล้านคน

2. โดยที่แผนพัฒนาประเทศในอดีตที่ผ่านมามุ่งเน้นความจำเป็นทางเศรษฐกิจ (Economic Growth) เป็นหลักสำคัญ จึงทุ่มเทขยายการผลิตไปในด้านอุตสาหกรรมมากกว่าด้านเกษตรกรรม ซึ่งเป็นการผลิตที่เน้นวัฒนธรรมประจำชาติตั้งแต่ครั้งอดีต

3. ไทยตกอยู่ภายใต้กระแสของโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทำให้คนไทยหลงกระแสเกิดความเชื่อว่า ของสากลหรือของฝรั่งเป็นของดีจนหลงลืมพื้นฐาน ทุนสังคมภาพแวดล้อม และวิถีชีวิตไทยของตนเอง

มุ่งเข้าเปลี่ยนแปลงระบบต่างๆ ตลอดจนเบ็ดเตล็ดตามแฟชั่น โดยเฉพาะด้านการเงินการคลัง โดยปราศจากความพร้อมใดๆ ไม่ว่าด้านการบริหาร ด้านกฎหมาย ฯลฯ

และปราศจากความเข้าใจในสาระที่เป็นหลักสำคัญของเรื่องต่างๆ ในสังคม เช่น ประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทำให้สภาวะ "หลง-โหล-โง-โงง-กิด" เกิดขึ้นในสังคม และครอบงำชีวิตประจำวันของคนไทย

4. ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นครั้งนี้ รุนแรงและรวดเร็วเกินกว่าที่ภาครัฐบาลและภาคเอกชนจะตั้งตัวรับได้ทัน และมีได้มีแผนรองรับการล้มระเนนระนาดทางเศรษฐกิจในลักษณะเช่นนี้มาก่อน

5. ทิศทางการดำรงชีพอยู่อย่างประคองตัว เพื่อลุกขึ้นยืนหยัดด้วยลำแข้งของตนเอง ด้วยวิธีการแบบที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเรียกว่า "เศรษฐกิจแบบพอเพียงกับตัวเอง" (Relative Self-Sufficient Economy) จึงเป็นรูปแบบหนึ่งที่ประชาชนคนไทยทั้งหมดควรน้อมเกล้าฯ ใ้ปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้รอดพ้นจากภัยหายนะทางเศรษฐกิจครั้งนี้อย่างปลอดภัย

6. เมื่อค้นพบการดำรงชีพ "เศรษฐกิจแบบพอเพียง" แล้วควรมุ่งสู่มาตรฐาน "พออยู่พอกิน" ตามพระราชดำริด้วยจึงจะพัฒนาและพึ่งตนเองได้เพิ่มขึ้นในอนาคต

การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1. ยึดความประหยัด คัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ้งเฟ้อในการดำรงชีพอย่างจริงจัง ดังพระราชดำริว่า

"...ความเป็นอยู่ที่ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ ต้องประหยัดไปในทางที่ถูกต้อง.."

2. ยึดการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพก็ตาม ดังพระราชดำรัสว่า

"..ความเจริญของคนทั้งหลาย ย่อมเกิดมาจากการประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชีพชอบเป็นหลักสำคัญ.."

3. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกันในทางการค้าขายประกอบอาชีพแบบต่อสู้กันรุนแรงดังอดีต ซึ่งมีพระราชดำรัสเรื่องนี้ว่า

"..ความสุจริตความเจริญอันแท้จริงนั้นหมายถึงความสุจริตความเจริญที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรมทั้งในเจตนาและการกระทำ ไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญ หรือด้วยการแก่งแย่งเบียดบังมาจากผู้อื่น.."

กล่าวโดยสรุป คือ แนวคิดของระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่มีสาระสำคัญดังกล่าวข้างต้นนั้น น่าจะนำมาใช้เป็นแบบอย่างของการพัฒนาประเทศไทยในระยะต่อไป

แม้ว่าวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในขณะนี้ อาจจะเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แต่ผลกระทบต่างๆ จะไม่รุนแรงมากนักถ้าหากทุกภาคส่วนของสังคมมีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยยึดหลักความพอดีกับศักยภาพของตนเองบนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง รวมทั้งมีความเอื้ออาทรต่อคนอื่น ๆ ในสังคมเป็นประการสำคัญ

ถึงแม้ว่าข้อคิดทั้งหมดจะมุ่งเน้นไปสู่เกษตรกร หรือผู้ที่มีที่ดินทั้งหลาย แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าทุกคนจะต้องกลับไปสู่ภาคเกษตรหมด

ซึ่งเป็นไปไม่ได้ในสภาพความเป็นจริง สำหรับคนอยู่นอกภาคการเกษตรนั้นเศรษฐกิจพอเพียงก็ต้องถูกนำมาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต เพราะเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญา เป็นแนวปฏิบัติตน ไม่ว่าจะอยู่ในกิจกรรม อาชีพใด ก็ต้องยึดวิถีชีวิตไทย อยู่แต่พอดี อดออมเพื่ออยู่อย่างไร้ประโยชน์ อดออมดีวัดดู ยึดเส้นทางสายกลาง อยู่กินตามฐานะ ใช้สติปัญญาในการดำรงชีวิตจำเรอเจ็บโดยง่ายค่อยเป็นค่อยไป อย่าใช้หลักการลงทุนเชิงการพนัน ซึ่งตั้งอยู่บนความเสี่ยง กู้เงินมาลงทุนโดยหวังรวยอย่างรวดเร็ว แล้วก็ไปสู่ความล้มละลายในที่สุด

ตั้งอยู่บนหลักของ "รู้ รัก สามัคคี" ใช้สติปัญญาปกป้องตนเองไม่ให้หลงกระแสโลกาภิวัตน์ โดยไม่ผู้ถึงเหตุและผลตามสภาพแวดล้อมของไทย ให้รู้จักแยกแยะสิ่งดี สิ่งเลว สิ่งที่ดีเมืองของเราเป็นที่ตั้ง

ให้ความรัก ความเมตตาที่จะช่วยเหลือสังคมให้รอดพ้นจากภัยพิบัติ และรวมพลังกันด้วยความสามัคคีเป็นหมู่เหล่า

รู้จักซื่อสัตย์ ไปสู่ความประนีประนอม รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

ใบงาน

จงตอบคำถามต่อไปนี้

นักเรียนคิดว่าการทำงานดำรงชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง ควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเหมาะสม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 7

มโนทัศน์ที่ 4 การใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง

คำอธิบายมโนทัศน์

การรู้จักจัดการรายรับให้พอเพียงกับรายจ่ายช่วยป้องกันไม่ให้เกิดปัญหารายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย และมีเงินเหลือเก็บออมไว้ใช้ยามจำเป็น ทำให้ชีวิตเป็นสุข

เนื้อหา

1. ความสำคัญของการออมทรัพย์ทั้งระดับบุคคลและระดับชาติ
2. ผลกระทบทางบวกและทางลบของการใช้จ่ายแต่พอควรต่อชีวิตบุคคลและต่อประเทศชาติ
3. หลักการวางแผนการใช้จ่ายระดับบุคคล

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

1. สรุปประโยชน์ของการวางแผนการใช้จ่าย
2. บอกสาเหตุที่ต้องวางแผนการใช้จ่าย
3. อธิบายหลักการวางแผนการใช้จ่าย

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. นักเรียนดูละคร เรื่อง การวางแผนการเงิน ที่เพื่อนนักเรียนแสดงจากบทที่ครูเขียนจากเรื่อง

การวางแผนการเงิน หนังสือเรื่อง ความเป็นอยู่ที่ดีเมื่อมีการประกันภัย

2. นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากละคร (ครูบันทึกคำตอบของนักเรียนไว้บนกระดาน)
3. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มละ 5 คน อภิปรายในประเด็นต่อไปนี้
 1. การออมทรัพย์มีความสำคัญต่อเราอย่างไร
 2. การรู้จักวางแผนใช้จ่ายจะมีผลดีต่อตัวเราอย่างไร
 3. การรู้จักออมและการรู้จักใช้จ่ายมีความสำคัญต่อประเทศชาติอย่างไร

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนองานอภิปราย
5. ครูให้ข้อเสนอนะเพิ่มเติมแก่นักเรียนว่า ในการดำรงชีวิตของเรานั้นต้องเกี่ยวข้องกับ การใช้จ่ายเพราะเราไม่สามารถผลิตอะไรด้วยตนเองทั้งหมดดังนั้นจึงต้องมีการใช้จ่ายใช้สอย ซึ่งในการใช้จ่ายนั้นเราต้องมีความรอบคอบ รู้จักจัดการกับรายได้ที่มีให้เพียงพอให้กับรายจ่าย และมีเงินเหลือเก็บออมไว้ใช้จ่ายยามจำเป็นในอนาคต
6. นักเรียนเขียนบันทึกการเรียนรู้เป็นการบ้าน

สื่อการเรียนการสอน

1. บทละคร เรื่อง การวางแผนการเงิน
2. ใบงาน คำถามสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านเรื่องที่ครูกำหนดให้

วิธีการวัดผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นด้วยแบบประเมินรายการ พฤติกรรม
2. ตรวจบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวางแผนทางการเงิน

เย็นวันหนึ่งขณะที่คุณพ่อกำลังทำงานอยู่เพลินๆ นั้น ก็ต้องสะดุ้งโหยงเพราะเสียงร้องกรี๊ดๆ ของแดน คุณพ่อรีบเดินออกมาดูว่าเกิดอะไรขึ้น สิ่งที่คุณพ่อเห็นก็คือแดนร้องไห้สะอึกสะอื้น วิ่งไล่ตื้อซึ่งมีกระปุกออมสินของแดนอยู่ในมือ ต่อแลบลิ้นปลิ้นตาใส่แดนพาลงร้องว่า "งกนัก งกนัก ต้องโดนอย่างนี้" คุณพ่อเห็นท่าไม่ดีจึงถามขึ้นว่า "อะไรกัน แดน ต่อ ลูกอะอะกันใหญ่เชียวนะ" พอเห็นคุณพ่อแดนก็รีบวิ่งมาฟ้องทันที ในขณะที่ต่อคุงทำทางสงบเสถียรลงมา

"คุณพ่อขา ช่วยแดนด้วย แดนกำลังแคะกระปุกออมสินอยู่ดีๆ ต่อก็มาแกล้งแดน" ต่อคำนี้เสียงอ่อยๆ ว่า "พี่แดนเขาอยากงกกับต่อทำไมเล่าครับ ต่อพูดกับเขาดีๆ ว่าขอต่อยืมเงินไปซื้อลูกฟุตบอลหน่อยนะ พี่แดนเขาก็ไม่ยอมนี่นา"

คุณพ่อส่ายหน้าด้วยความระอา แต่ยังไม่ทันจะพูดอะไรแดนก็จิบปากจิบคอพูดกับต่อว่า "ตัวเองอยากได้ลูกฟุตบอลก็เก็บตังค์เอาเองสิ เรื่องอะไรต้องมาเอาของเขาด้วยล่ะ เขาอุตส่าห์เก็บไว้ตั้งนาน พอจะเอาไปฝากออมสินก็มาแย่ง หน้าไม่อาย"

คุณพ่อจึงรีบห้ามทัพว่า "เอาละเจ๊ียบๆ กันก่อนถ่อณะลูก ที่จริงลูกสองคนน่าจะถูกทำโทษด้วยกันทั้งคู่ที่ทะเลาะกันอะอะอย่างนี้ แดนเป็นพี่เขา โตแล้ว น่าจะหนักแน่นกว่านี้ ส่วนต่อก็ไม่น่าเกรงกลัวพี่เขา พ่อคิดว่าลูกควรจะมีเงินซื้อเองอย่างที่พี่เขาพูด หรือไม่ก็มาบอกพ่อก่อนเฮ! หรือว่าพ่อให้ค่าขนมลูกน้อยเกินไป" คุณพ่อถาม ต่อหลบตาพาลงตอบเบาๆ อย่างคนสำนึกผิดว่า "เปล่าหรือครับคุณพ่อ"

"ถ้าอย่างนั้นต่อลองบอกพ่อหน่อยได้ไหมว่า ลูกใช้เงินค่าขนมอย่างไร" คุณพ่อถามต่อไปอีก

"ต่อก็ซื้อขนมรับประทาน แล้วถ้าเงินเหลือ ตอนเย็นๆ ต่อก็มาเอาไปซื้อของเล่นที่หน้าโรงเรียนครับ" ต่อมีกระปุกออมสินเหมือนแดนเช่นกัน แต่กระปุกของต่อเบาโหวง เพราะนานๆ เจ้าตัวถึงจะเหลือสตางค์มาหยอดกระปุกเสียที ผิดกับแดนที่เหลือเงินมาหยอดกระปุกอย่างสม่ำเสมอ

คุณพ่อได้ยินเสียงตอบบ่นพ้ออย่างนี้ก็ตั้งใจที่ต่อคิดได้ จึงถามไปว่า "ต่อพูดว่าอะไรนะลูก พ่อได้ยินไม่ชัด" ต่อจึงตอบคุณพ่อว่า "ถ้าต่อเอาเงินที่เหลือมาหยอดกระปุกแทนที่จะซื้อของเล่น ก็คงจะซื้อลูกฟุตบอลได้แล้วนะสิครับ"

พอพูดจบต่อก็ยื่นกระปุกออมสินคืนให้แดน พร้อมกับพูดว่า "ต่อขอโทษนะครับพี่แดน ที่หลังต่อจะไม่เกรงอย่างนี้อีกแล้วต่อจะค่อยๆ เก็บเงินซื้อของที่อยากได้เอาเอง"

ฝ่ายแดนพอเห็นว่าน้องขอโทษดีๆ แล้วก็เลยตัดใจพูดว่า "ไม่เป็นไรต่อ ถ้าต่ออยากได้จริงๆ ตอนนี้เอาเงินไปซื้อก่อนก็ได้ แต่ต้องผ่อนใช้นะ"

ต่อแทบไม่เชื่อหูตัวเองทีเดียวว่าแดนจะใจดีอย่างนี้ จึงรีบขอบคุณก่อนที่แดนจะเปลี่ยนใจ ฝ่ายคุณพ่อก็ยิ้มอย่างยินดีที่เห็นว่าพี่น้องตกลงกันได้ด้วยดี

เด็ก ๆ บางคนคงจะรู้สึกว่าคุณเองมีอะไรคล้าย ๆ แตน คือเหลือเงินเก็บไว้หยอดกระปุกทุกวัน ส่วนบางคนจะรู้สึกว่าคุณเหมือนต่อ คือมีเท่าไรก็ใช้หมด ไปคิดด้วยซ้ำว่า จะใช้เงินอยู่ให้เป็นประโยชน์ที่สุดได้อย่างไร อย่างไรก็ตามไม่สายเกินไปหรอกที่เด็ก ๆ จะเริ่มต้นเหลือเงินหยอดกระปุกตั้งแต่วันนี้

การจัดทำงบประมาณ

ต่อขอให้แดนช่วยสอนว่าทำอะไรแดนจึงมีเงินหยอดกระปุกทุกวัน แดนยังมีหนังสือการ์ตูนเล่มใหม่อ่านทุกสัปดาห์ด้วย ต่ออยากเหลือเงินเยอะ ๆ มาซื้อของที่ชอบได้บ้าง แดนบอกว่าการนอนทุกคืนแดนจะบันทึกข้อความลงในสมุด 2 เล่ม เล่มหนึ่งเป็นไดอารี่ จดรายละเอียดของความประทับใจในแต่ละวัน ส่วนอีกเล่มเป็นสมุดพกเล่มเล็กๆ จดว่าแต่ละวันใช้เงินไปซื้ออะไรบ้าง ตอนแรกๆ ก็จดแต่เพียงค่าขนมกับรายจ่ายพอนานๆ ไปก็มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังตัวอย่างต่อไปนี้

วันอาทิตย์ที่ 5 มิ.ย. 32

ค่าขนม 5 วัน วันละ 15 บาท

จะเก็บไว้ซื้อการ์ตูนเล่มละ 10 บาท

เพราะฉะนั้นต้องเก็บไว้อย่างน้อยทุกวัน วันละ 2 บาท

วันจันทร์ที่ 5 มิ.ย. 32

ค่าขนม 15 บาท

ค่าใช้จ่าย : ค่ารถไป-กลับ 4 บาท

เก็บไว้ซื้อการ์ตูน 2 บาท

เค้กกล้วยหอม 3 บาท

มันแกว 2 บาท

รวม 12 บาท

เหลือหยอดกระปุก 3 บาท

วันอังคารที่ 6 มิ.ย. 32

ค่าขนม 15 บาท

ค่าใช้จ่าย : ค่ารถไป-กลับ 4 บาท

เก็บไว้ซื้อการ์ตูน 2 บาท

ลับประรด 3 บาท

ขนมผิง 5 บาท

รวม 14 บาท

เหลือหยอดกระปุก 1 บาท

วันพุธที่ 7 มิ.ย. 32

ค่าขนม 15 บาท

ค่าใช้จ่าย : ค่ารถไป-กลับ 4 บาท

เก็บไว้ซื้อการ์ตูน 2 บาท

ลูกชิ้นปิ้ง 2 บาท

ลูกอม 2 บาท

ปากกา 3 บาท

รวม 13 บาท

เหลือหยอดกระปุก 2 บาท

วันพฤหัสบดีที่ 8 มิ.ย. 32

ค่าขนม 15 บาท

ค่าใช้จ่าย : ค่ารถไป-กลับ 4 บาท

เก็บไว้ซื้อการ์ตูน 2 บาท

ปลาหมึกปิ้ง 4 บาท

คุกกี้ 3 บาท

รวม 13 บาท

เหลือหยอดกระปุก 1 บาท

วันศุกร์ที่ 9 มิ.ย. 32

ค่าขนม 15 บาท

เก็บไว้ซื้อการ์ตูนรวม 8 บาท

ค่าใช้จ่าย : ค่ารถไป-กลับ 4 บาท

การ์ตูน 10 บาท

ฝรั่ง 3 บาท

ขนมปังเนย 2 บาท

รวม 20 บาท

เหลือหยอดกระปุก 3 บาท

รายละเอียดที่แดนจดไว้ในตอนแรกๆ จะทำให้แดนทราบว่าวันหนึ่งๆ แดนมีรายจ่ายอะไรบ้าง เมื่อจดไว้หลายๆ วันแล้วเอามาย้อนหลัง ก็จะทำให้รู้ว่าเท่าที่ผ่านมานั้นแดนใช้เงินอย่างไร ใช้ได้คุ้มค่าเงินไหม ตอนแรกๆ แดนก็ยังใช้เงินไม่ค่อยเป็น ชื่อของที่ไม่ค่อยมีประโยชน์อยู่บ่อยๆ เช่น สมุดเล่มเล็กๆ พอมานั่งอ่านดูรายการใช้จ่ายของตัวเองอย่างนี้ แดนก็พอวางแผนได้ว่าต่อไปควรจะใช้จ่ายเงินอย่างไรดี ผลจึงเป็นดังตัวอย่างที่ยกมาให้ดู

สถาบันวิทยุบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นี่เป็นงบประมาณส่วนหนึ่งที่อาจเรียกได้ว่าเป็น การทำงานงบประมาณ ของแดน

การทำงานงบประมาณคือการวางแผนเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินว่าในระยะเวลาหนึ่งๆ เช่น หนึ่ง สัปดาห์ หนึ่งเดือน หรือหนึ่งปี มีรายได้เท่าไร รายได้นั้นได้จากการทำงานประเภทไหน และควร จะใช้เงินรายได้นั้นให้เป็นประโยชน์มากที่สุดอย่างไร

จากงบประมาณของแดนจะเห็นได้ว่า แดนมีรายได้จากค่าขนมที่คุณแม่ให้ทุกวัน แดนได้ แบ่งการใช้จ่ายเงินออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นค่าใช้จ่ายในปัจจุบันคือค่ารถไปโรงเรียนและ ขนมหวานต่างๆ อีกส่วนหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในอนาคต คือเงินที่เก็บไว้ซื้อการ์ตูนในแต่ละสัปดาห์ และเงินที่หยอดกระปุกออมสิน การใช้จ่ายโดยให้ความสำคัญทั้งกับปัจจุบันและอนาคตนับได้ว่า เป็นการใช้จ่ายเงินรายได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ามากที่สุด

 ดำรงศักดิ์ ชัยสนิท, อรรพรรณ ศรีอุดม.ความเป็นอยู่ดีเมื่อมีการประกันภัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์

พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ, 2533. หน้า 7-14.

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงาน

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. จากเรื่อง การวางแผนการเงิน บุคคลใดควรยึดเป็นตัวอย่างได้ในเรื่องการใช้จ่าย เพราะเหตุใด
2. นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรบ้างจึงจะมีเงินเหลือเก็บออม
3. การรู้จักวางแผนการเงินมีประโยชน์อย่างไรบ้าง จงบอกมาอย่างน้อย 3 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 8

มโนทัศน์ที่ 8 การรู้จักเลือกบริโภคช่วยให้การดำรงชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงเป็นสุข

คำอธิบายมโนทัศน์

การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงนั้น การคิดใคร่ครวญอย่างรอบคอบถึงผลกระทบต่างๆที่เกิดขึ้นแก่ตนและส่วนรวมจากการตัดสินใจเลือกซื้อ เลือกใช้สินค้าและบริการนั้น ก่อนตัดสินใจซื้อเป็นการช่วยประหยัดและทำให้ได้รับสินค้าที่มีราคาถูก มีคุณภาพตรงตามต้องการ

เนื้อหา

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการผลิตและการบริโภค
2. กลไกควบคุมคุณภาพการผลิตโดยผู้บริโภค
3. ประโยชน์ของการเป็นผู้บริโภคสินค้าที่ฉลาด

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการผลิตและการบริโภคได้
2. สรุปหลักการเลือกบริโภคสินค้าได้
3. บอกลักษณะผู้บริโภคสินค้าที่ฉลาดได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. นักเรียนอ่านเรื่อง เหยื่อโฆษณา จากเอกสารที่ครูจัดทำไว้ แล้วสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
2. นักเรียน สรุปข้อคิด ความรู้ที่ได้จากการอ่านเรื่อง เหยื่อโฆษณา
3. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มละ 5 คน อภิปรายในประเด็นต่อไปนี้
 1. นักเรียนในฐานะผู้บริโภคต้องทำอย่างไรบ้างจึงจะได้บริโภคสินค้าที่มีคุณภาพ
 2. การรู้จักเลือกบริโภคทำให้ผู้บริโภคได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรายงานผลการอภิปราย

5. ครูให้ข้อเสนอนี้เพิ่มเติมแก่นักเรียนว่า ชีวิตของคนเรามีโอกาสเป็นทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคเสมอ ซึ่งไม่ว่าเราจะอยู่ในฐานะผู้ผลิตหรือผู้บริโภคต่างมีความสำคัญทั้งสิ้น เพราะถ้าเป็นผู้ผลิตเราก็ต้องคำนึงถึงการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพยอมทำให้ผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าที่มีคุณภาพ และเมื่อเราเป็นผู้บริโภคเราก็ต้องรู้เลือกเลือกบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพเพราะจะช่วยให้เราประหยัดค่าใช้จ่าย ปลอดภัย และได้รับประโยชน์จากสินค้าตามต้องการ และการรู้เลือกบริโภคยังช่วยกำจัดผู้ผลิตที่มักง่ายและเอาเปรียบผู้บริโภคได้ด้วย แต่ทุกคนในสังคมต้องร่วมมือกันเช่น ถ้าตลาดในชุมชนของเรามีแม่ค้าที่ขายสินค้าชนิดเดียวกัน ราคาเท่ากัน แต่คุณภาพต่างกัน ถ้าทุกคนในชุมชนเลือกซื้อเฉพาะกับแม่ค้าที่ขายของมีคุณภาพดีกว่า สุดท้ายแม่ค้าอีกคนที่ขายของไม่มีคุณภาพยอมไม่ได้ขายสินค้าและในที่สุดเขาก็ต้องเลิกขายสินค้าที่ไม่ได้คุณภาพเพราะไม่มีใครซื้อ นอกจากนี้ผู้บริโภคที่ฉลาดจะต้องรู้จักติดตามข่าวสารข้อมูลจากสื่อมวลชนเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์และได้ความรู้เพื่อนำมาใช้ในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ

6. นักเรียนทำบันทึกการเรียนรู้เป็นการบ้าน

สื่อการสอน

บทอ่าน เรื่อง เหี่ยวโชนา

วิธีการวัดผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นด้วยแบบประเมินรายการพฤติกรรม
2. ตรวจสอบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทอ่าน

.....เรื่อง.....

เหยื่อโซซณา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. เขี้ยวโฆษณา

"โอ๊ย! ช่วยด้วย ช่วยด้วย" เสียงร้องดังจากทางหลังบ้านทำให้ลูกดาล ซึ่งกำลังรดน้ำต้นไม้อยู่รีบวิ่งไปดู เห็นเด็ยน้องชายอายุ 6 ขวบกำลังสะบัดมือเรา ๆ ร้องอย่างเจ็บปวด

"เด็ยเป็นอะไรไปหรือ"

"นี่ตัวอ้ายนี่มันต๋อยเอา เด็ยเห็นมันคลานอยู่ที่ดินก็จับขึ้นดู โอ๊ย ปวดเหลือเกิน ช่วยด้วยพี่ดาล"

"อ้อ เจ้าแมงป่องนี่เอง* ไปรีบเข้าบ้านไปทายาก่อน พี่จะตีแมงป่องให้ตายก่อน เด็ยจะไปต๋อยคนอื่นอีก" ดาลใช้ไม้ทูปแมงป่องซึ่งดินอยู่จนตาย และรีบพาน้องเข้าไปในบ้าน

แม่รีบหายามาทาปรเทาอาการปวดให้ พลังพูดว่า

"แมงป่องเป็นสัตว์มีพิษ ลูกจับมาเล่นไม่ได้จะ"

"เด็ยไม่ทราบนี่ครับ วกก่อนซื้อขนม ในกล่องมีแมงป่องทำด้วยยางแถมให้ เพื่อนของเด็ยเขาซื้อได้ตะขาบแถมมา เราเอามาเล่นสู้กัน วันนี้เด็ยเจอแมงป่องอยู่ที่ดิน ก็คิดว่าจะจับไปสู้กับตะขาบของเพื่อนจะได้ชนะ เด็ยไม่รู้ว่ามันจะต๋อยเอาครับ"

"นี่ละ เด็ยชอบซื้อขนมที่มีของแถม จนได้เรื่องเลยเห็นไหม ขนมที่มีของแถมเป็นของเล่นต่าง ๆ เขาทำหลอกเด็ก ขนมมีนิตเดียว แพงออกกะแม่" ดาลออกความเห็น

"นั่นนะซี แล้วของแถมที่เป็นตัวสัตว์ทำด้วยยาง เป็นรูปสัตว์มีพิษต่าง ๆ เช่น งู ตะขาบ แมงป่อง อันตรายมาก ทำให้เด็กเข้าใจผิด เมื่อพบของจริง

ก็จับเล่น อย่างเดี่ยนี้แหละ บางอย่างพิษของมันทำให้ถึงตายก็มีนะจ๊ะ" แม่อธิบาย

"ครับแม่ ต่อไปนี้เดี่ยจะไม่เล่นสัตว์พวกนี้อีกแล้ว และเดี่ยจะนำไปเล่าให้เพื่อน ๆ ที่โรงเรียนฟังด้วยครับ"

"เดี่ยเลยได้เรื่องที่เกิดขึ้นกับตัวเองไปเล่าให้เพื่อนฟังเลยสินะ พี่ก็จะเอาเรื่องนี้ไปเล่าให้เพื่อน ๆ ของพี่ฟังในช่วงโมงข่าวด้วยเหมือนกัน"

"ดีแล้วลูก ข่าวนี้เป็นประโยชน์แก่เพื่อน ๆ ด้วย จะได้ระวังไม่จับสัตว์มีพิษพวกนี้มาเล่นกันอีก เมื่อวันก่อนแม่ก็อ่านข่าวในหนังสือพิมพ์ เขาเตือนให้ระวังอย่าซื้อของเล่นพวกนี้ให้เด็ก ๆ เหมือนกันจ๊ะ แม่ไม่ทันเตือน เผอิญมาเกิดเรื่องกับเดี่ยเสียก่อน เอาละ ลูกไปนอนพักผ่อนเสียก่อน คงต้องเลิกจนแล้ววันนี้นะ" แม่สรุป ส่วนตาลขอตัวไปรดน้ำต้นไม้ต่อ

เสียงข่าวจากวิทยุดังในรายการภาคข่าวตอนเช้าว่า

"คณะกรรมการอาหารและยาชี้แจงว่า ได้ตรวจเก็บอาหารต่าง ๆ ที่สงสัยว่าอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ปรากฏว่าได้ตรวจพบน้ำปลาใส่วัตถุกันเสียในปริมาณสูง อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคจากผู้ผลิต 5 ราย คือ วัตถุกันเสียที่ตรวจพบ คือ กรดเบนโซอิก ซึ่งหากได้รับจำนวนมากร่างกายอาจกำจัดออกไม่ทัน จะเกิดสะสมและเป็นพิษต่อร่างกาย"

ตาลซึ่งรุดน้ำคั้นไม้เสร็จพอดีมาทันฟังข่าวนี้ รีบแวะไปหาแม่ในครัว
 “แม่คะ ไหนดูขวดน้ำปลาซิ เฮ้อ! โลงอกไปที น้ำปลาของบ้านเรา
 ไม่ใช่ตราที่ปรากฏในข่าวว่ามีอันตราย”

แม่ยิ้มและพูดว่า

“ไม่ต้องห่วงหรอกลูก แม่คอยฟังข่าวอยู่เสมอแหละ ตราไหนที่เขาระบุว่า
 มีอันตราย แม่จดไว้ไม่ซื้อหรอกจ้ะ”

“แล้วแม่มีวิธีเลือกซื้ออย่างไรคะ” ตาลถาม

“อ้อ ไม่ยากหรอกลูก เดียวนี้ทางราชการเขาเอาใจใส่เรื่องสุขภาพของผู้
 บริโภคมาก เขาประกาศให้บริษัทผู้ผลิตสินค้าต่างๆ นำสินค้าไปตรวจสอบ
 ถ้าได้มาตรฐาน ทางคณะกรรมการมาตรฐานอุตสาหกรรมก็จะออกเลขทะเบียน
 อนุญาตให้ เวลาเลือกแม่ก็ซื้อชนิดที่มีเครื่องหมายและตรารับรองคุณภาพเป็น
 หลักจ้ะ”

“แม่รอบคอบดีนะคะ หนูจะเอาความรู้เรื่องนี้ไปบอกเพื่อนๆ ด้วยค่ะ ถ้า
 คนซื้อส่วนมากเลือกเป็นอย่างนี้ สินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานมีอันตรายก็คงอยู่ไม่
 ได้นะคะแม่”

“ใช่จ้ะ ขอนี้ผู้ซื้อผู้ใช้ต้องช่วยกันเอาใจใส่ สนใจรับฟังข่าวคราว ถ้าคน
 ซื้อรู้ทันอย่างนี้ คนขายก็เอาของปลอมมาหลอกขายไม่ได้อีกต่อไป”

พ่อกลับจากดูแลต้นไม้ในสวนมาถึง แม่ทำอาหารเช้าเสร็จแล้ว ดาลช่วยจัดโต๊ะอาหาร หลังอาหารเช้าพ่อเอ่ยขึ้นว่า

"แหม ฝ้ายบ้านนี้ปลวกขึ้นแล้วนะ สงสัยจะต้องหาทางกำจัดเสียแล้ว วันนี้จะไปซื้อยามาปลวกมาใช้สักหน่อย เป็นวันหยุดดาลอยู่บ้านด้วยจะได้ช่วยกัน"

"พ่อคะ วันก่อนเพื่อนของดาลเอามาเล่าว่า ทางสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเขาเตือนว่า ให้ระวังยากำจัดปลวกจะเป็นอันตรายต่อคนด้วย เพราะผลจากการตรวจสอบ ส่วนใหญ่ยามาแมลงที่ขายอยู่คุณภาพไม่ดี เมื่อใช้ทำให้สารเคมีบางอย่างไม่สลายตัว การใช้โดยไม่ได้ป้องกันทำให้มีสารพิษตกค้างสะสมในร่างกาย"

"ชอบใจมากลูก พ่อจะเลือกซื้อชนิดที่มีเลขทะเบียน ว.พ.ส. (วัตถุที่มีพิษที่ใช้ทางด้านการเกษตร) รับรองคุณภาพ พ่อจะอ่านฉลากแนะนำวิธีใช้ให้ดีก่อน พ่อจะระวังมิให้เป็นอันตรายกับลูกรักของพ่อและทุกคนในบ้านแน่ๆ เลย" พ่อพูดพลางหันไปยิ้มกับแม่

"พ่ออย่าลืมใช้ผ้าปิดปาก ปิดจมูกก่อน ก่อนฉีดหรือพ่นยานะครับ จะได้ไม่เป็นอันตราย" เตี้ยพูดอย่างเป็นห่วง

พ่อพยักหน้า และใช้มือลูบหัวเตี้ยอย่างเอ็นดู และพูดว่า

"แล้วลูกเองก็อย่าเข้าไปใกล้บริเวณที่พ่อฉีดยาไว้นะ ต้องทิ้งไว้หลาย ๆ วัน ให้น้ำหมดยุติเสียก่อน เอละพ่อจะไปตลาดละนะ ดาลไปกับพ่อไหม"

"ไปค่ะ" ดาลรีบรับคำ และช่วยแม่เก็บโต๊ะอาหารอย่างว่องไว ไม่นานนักดาลและพ่อก็ออกจากบ้านมุ่งหน้าไปตลาด

ที่ตลาด วันนี้เป็นวันหยุดจึงมีคนไปจับจ่ายซื้อของกันแน่นกว่าทุกวัน ดาลเห็นคนมุงดูอยู่เป็นกลุ่มใหญ่ ๆ จึงชวนพ่อแวะเข้าไปดู

"เฮ้ พ่อแม่พี่น้องทั้งหลาย เชิญแวะมาชมให้เป็นขวัญตา พยาธิตัวกลม พยาธิไส้เดือน ของแท้ต้องไว้ พยาธิเหล่านี้ทำความเดือดร้อนต่อลูกหลานของท่าน กินจุ แต่ทำไมจึงผอมแห้ง ลมองไม่ดี เรียบไม่เก่ง พยาธิพวกนี้ไล่ละมันทำลายสติปัญญาลูกหลานท่าน จะเลี้ยงไว้ในตัวทำไม ถ้ามันออกเสียแล้ว

ลูกหลานของท่านจะฉลาด ปัญญาดีและแข็งแรง อ้วนท้วน...." เสียงคนขายยาประกาศสรรพคุณยาชนิดต่าง ๆ พร้อมทั้งอ้างว่ายาริษานาชนิดที่เห็นอยู่เป็นผลมาจากการใช้ยาที่นำมาจำหน่ายทั้งสิ้น

"พ่อ พ่อ ยาของเขาดีจริง ๆ หรือเปล่า นะ มีคนซื้อตั้งหลายคนแล้ว ถ้าหนูกินแล้วจะเรียนเก่ง สมองดีอย่างเขาว่าหรือเปล่าคะพ่อ" ดาลหันไปเขย่ามือพ่อพลางถามเสียงแจ้ว

พ่อจูงมือลูกสาวเดินห่างออกมา แล้วพูดว่า

"แห่ม! ลูกดาล ช่างไปหลงลมพวักนักขายยาเร่พวกนี้ การเที่ยวซื้อยากินตามคำโฆษณาอย่างนี้เป็นอันตรายมาก พ่อละสงสารพวกที่ซื้อยาไปจริง ๆ รู้ไหมยาถ่ายเราดี ๆ นี้เอง วันก่อนเพื่อนของพ่อคนหนึ่งซื้อยาเหล่านี้ไปให้ลูกกิน เพราะเชื่อคำโฆษณาของเขา อยากให้ลูกฉลาด สมองดี ผลเป็นอย่างไรอยากรู้ไหม"

"กินแล้วเป็นอย่างไรบ้าง พ่อเล่าเร็วๆ ซิ"

"ก็ต้องไปโรงพยาบาลนะซี จะมีอะไร ถ่ายท้องไม่หยุดจนแทบตายทีเดียว ละ เลยเสียเงินสองต่อ เสียทั้งค่ายาปลอมและค่ารักษาตัวที่โรงพยาบาล ทั้ง ต้องเจ็บป่วยอีกด้วย"

"แหม น่ากลัวจริง ๆ นะคะ" ลูกตาลทำไหล่ห่ออย่างขยาด และพูดต่อไปว่า

"วันก่อน เพื่อนของตาลที่โรงเรียนเขาก็เล่าข่าวเรื่องอันตรายของยาแก้ไอ และยาระงับปวดยี่ห้อหนึ่ง ซึ่งขายมานาน คนกินกันจนติดทั่วเมือง เพราะ ราคาถูกและหาซื้อง่ายด้วย คุณครูก็เตือนล่ะว่าให้ระวัง และบอกว่ายาแก้ปวดแก้ไอควรใช้พวกพาราเซตามอลจะปลอดภัยกว่า หรือถ้าเป็นมากก็ให้ไปหาหมอ ให้หมอสั่งยาให้จะปลอดภัยล่ะ"

"ดีแล้วลูก เด็ก ๆ เดียวนี้สนใจฟังข่าวบ่อย ๆ ทำให้มีความรู้รอบตัวและนำมาใช้ประโยชน์ได้ ไปซื้อของกันเถอะ ประเดี๋ยวจะสายมาก"

ลูกตาลและพ่อเดินซื้อของไปเรื่อย ๆ เมื่อเดินเลี้ยวมาที่มุมหนึ่งของตลาด

"ตาล ตาล" เสียงเรียกชื่อดังมาจากด้านหลัง ลูกตาลจึงเหลียวไปดู เห็นจอมกับแม่ยืนอยู่ใกล้ ๆ

"อ้อ จอม ลวัลดีคะคุณน้า" ลูกตาลทักจอมและยกมือไหว้แม่ของจอม แม่ของจอมรับไหว้และพูดทักทายว่า

"ชื่อของหลายอะไรข้างขึ้นนะ จอมเขาเห็นหนูเลขจุดมือน้ำมาหา คุณพี่ผู้หญิงไม่มาหรือคะ" ประโยคทักแม่ของจอมหันไปทางพ่อของลูกตาล

"แต่ขี้ถูกแมงป่องต่อขี้ แม่เขาเลยต้องดูแล นี่ชื่อของเสร็จแล้วว่าจะกลับแล้วละครับ" พ่อของตาลตอบ

"พ่อเลี้ยงก่ายเดี่ยวก่อนนะ มาจอมไปกินด้วยกัน" ลูกตาลพูดชวน พลงหันไปยิ้มกับพ่ออย่างประจบ

"เอา เอา ตกลง วันนี้ตาลเขาทำความดีเป็นพิเศษ ช่วยงานพ่อหลายอย่าง เอละพ่อจะเลี้ยงให้อิ่มทีเดียว จอมพาคุณแม่ไปกินด้วยกันนะ มาร้านนี้ดีกว่าครับ มีอาหารให้เลือกหลายอย่างและดูสะอาดดี"

พ่อของตาลก็เดินนำหน้าไปยังร้านขายอาหารแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ไม่ไกลนัก ระหว่างที่นั่งรออาหารที่สั่ง จอมเปิดดูเครื่องปรุงรสที่มีฝาปิด แล้วพูดว่า

"ร้านนี้สะอาดดีนะ เครื่องปรุงก็ใหม่ คงเดิมเครื่องได้สบายใจหน่อย"

"แล้วจ่อมจะใส่ถั่วลิสงป่นด้วยหรือเปล่า" ลูกดาลถาม

"ใส่ซี ไม่ใส่จะอร่อยได้ยังไง"

"ดาลว่าอย่าใส่ดีกว่า ไม่แน่ใจ จำได้ไหมวันก่อนโดมเล่าว่า ในถั่วลิสงป่นอาจมีเชื้อรา ซึ่งทำให้เกิดสารพิษแอสฟาทอกซิน ที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งได้ สารพิษนี้ทนความร้อนด้วยนะ ใส่ในน้ำเดือดยังไม่ถูกทำลายเลย"

"ดาลละก็ คิดมากไปได้ ถั่วร้านนี้ดูก็สะอาดดีนี่" จ่อมพูดพลางดักถั่วป่น
ขึ้นดู

“แม่คิดว่าจอมเชื่อเพื่อนเขาก็ดีนะ ปลอดภัยด้วย อ้อ! แม่ค้าอาหารที่สั่งอย่าใส่ชูรสนะจ๊ะ” แม่พูดกับจอมพลางหันไปสั่งแม่ค้า

“คุณน้ารอบคอบดีนะคะ ดาลมัวแต่คุยจนลืมสั่งว่าไม่ต้องใส่ผงชูรส คนชายบางคนชอบดักใส่เสียเยอะแยะ หนูละเอียดจริงๆ”

“เพื่อนของจอมที่โรงเรียนบอกว่า บ้านเขาทำอาหารไม่ใส่ผงชูรสเลย เขาใส่น้ำตาลแทนเล็กน้อย เมื่อต้องการให้อาหารมีรสหวาน ราคาน้ำตาลก็ถูกกว่าด้วย อาหารที่แม่ทำก็อร่อยโดยไม่ต้องใช้ผงชูรสเลยใช่ไหมแม่” จอมพูดยิ้มๆ

แม่หัวเราะในความช่างพูดของจอม และพูดว่า

“บางคนเชื่อคำโฆษณาว่าอาหารจะอร่อยเพราะผงชูรส บางครั้งเลยได้ผงชูรสปลอมด้วย ก็ยิ่งซ้ำร้าย เป็นโทษแก่ร่างกายมากขึ้นไปอีก”

พอดีอาหารที่สั่งยกมาแล้ว ทุกคนต่างสนใจอาหารที่อยู่ตรงหน้า ทำให้เสียงคุยเงียบไป เมื่อรับประทานอาหารเรียบร้อยแล้ว ต่างก็บอกลาและแยกย้ายกันกลับ

 ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถม

ศึกษาปีที่ 3-4 เรื่อง ของฝาก กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530. หน้า 11-18

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงาน

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. จากเรื่องที่ย่านนักเรียนได้ข้อคิดอย่างไรบ้างในการเลือกบริโภคสินค้า
2. นักเรียนคิดว่า การหลงเชื่อคำโฆษณา นั้นจะเกิดผลเสียต่อบุคคลได้อย่างไรบ้าง
3. นักเรียนคิดว่าผู้บริโภคที่ดี ควรมีความระมัดระวังอย่างไรบ้าง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ ๑

มโนทัศน์ที่ ๑ การสหกรณ์ในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง

คำอธิบายมโนทัศน์

การรวมพลังของชุมชนในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ดำเนินการในด้านต่างๆ ทำให้เกิดพลังในการช่วยเหลือกันประกอบกิจการงานสร้างความกินดี อยู่ดี แก่ตนเองและสมาชิกในกลุ่ม เป็นหลักการสำคัญที่ช่วยให้การดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงมีความสุข

เนื้อหา

1. ประโยชน์ของการรวมกลุ่ม
2. หลักการและอุดมการณ์ของสหกรณ์
3. สหกรณ์ประเภทต่างๆ

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

1. บอกประโยชน์ของการรวมกลุ่มกันทำงานได้
2. อธิบายหลักและอุดมการณ์ของสหกรณ์ได้
2. อธิบายเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ประเภทต่างๆ ได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูนำภาพที่แสดงถึงการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมมาให้นักเรียนดู
2. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลดีของการรวมกลุ่มทำงาน
3. นักเรียนอ่านเอกสารเกี่ยวกับหลักการและอุดมการณ์ของสหกรณ์ และการดำเนินงานของสหกรณ์ประเภทต่างๆที่ครูจัดเตรียมไว้ให้
4. นักเรียนและครูแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสหกรณ์กับการดำรงชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง
5. นักเรียนทำบันทึกการเรียนรู้เป็นการบ้าน

สื่อการเรียนการสอน

1. จุลสารของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ดังนี้
 - 1.1 คู่มือการณ้ หลักการ และวิธีการสหกรณ์
 - 1.2 สหกรณ์การเกษตร
 - 1.3 สหกรณ์ออมทรัพย์
 - 1.4 สหกรณ์ร้านค้า
 - 1.5 สหกรณ์นิคม
 - 1.6 สหกรณ์บริการ
 - 1.7 สหกรณ์ประมง

วิธีการวัดผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นด้วยแบบประเมินรายการพฤติกรรม
2. ตรวจสอบที่กการเรี่ยนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงาน

จงตอบคำถามต่อไปนี้

นักเรียนคิดว่า ระบบสหกรณ์มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงหรือไม่ เพราะเหตุใด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 10

มโนทัศน์ที่ 10 พระราชดำริ ทฤษฎีใหม่ ช่วยชีวิตใหม่เกษตรกรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง

คำอธิบายมโนทัศน์

พระราชดำริ ทฤษฎีใหม่ เป็นวิธีการบริหารจัดการที่ดินและน้ำอย่างเป็นสัดส่วน การรวมพลังกันของชุมชนในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์ดำเนินการในด้านการผลิต การตลาด การเป็นอยู่ สวัสดิการ การศึกษา สังคมและศาสนา ตลอดจนติดต่อประสานเพื่อจัดหาทุนหรือแหล่งเงิน มาช่วยในการลงทุนและพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงช่วยให้เกษตรกรเลี้ยงตัวเองได้ในระดับที่ประหยัดและพัฒนาสู่ความร่ำรวยขึ้นได้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง

เนื้อหา

1. ขั้นตอนและหลักการทำทฤษฎีใหม่
2. ประโยชน์ของการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ที่มีต่อเกษตรกร

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. บอกประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ได้
2. เห็นคุณค่าของการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ที่มีต่อเกษตรกรและชุมชน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนชมวิดีโอเรื่อง ทฤษฎีใหม่ และสรุปร่วมกันว่าทฤษฎีใหม่คืออะไร มีที่มาอย่างไรมีขั้นตอนในการทำอะไรบ้าง

2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มละ 5 คน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า ทฤษฎีใหม่จะช่วยให้มีชีวิตพอเพียงได้อย่างไร

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเสนอผลงาน
4. นักเรียนแต่ละคนเขียนบันทึกการเรียนรู้เป็นการบ้าน

สื่อการเรียนการสอน

1. วิดีทัศน์ เรื่อง ทฤษฎีใหม่
2. เครื่องฉายวิดีทัศน์
3. โทรทัศน์
4. เอกสาร เรื่อง ทฤษฎีใหม่ ที่ครูจัดทำประกอบการรวมวิดีทัศน์
5. ใบงาน

วิธีการวัดผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นด้วยแบบประเมินรายการพฤติกรรม
2. ตรวจสอบบันทึกการเรียนรู้อุ้มนักเรียนแต่ละคน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงาน

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระราชดำริ "ทฤษฎีใหม่" คืออะไร
2. นักเรียนคิดว่า การทำตามทฤษฎีใหม่ช่วยให้เกษตรกรมีชีวิตพอเพียงตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงได้หรือไม่ อย่างไร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 11

มโนทัศน์ที่ 11 เศรษฐกิจแบบพอเพียงวิถีชีวิตใหม่ของคนไทย

คำอธิบายมโนทัศน์

การดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย ตามฐานะ มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตน ใช้จ่ายไม่เกินรายรับ รู้จักเลือกซื้อสินค้าที่ผลิตในท้องถิ่น มีการผลิตเพื่อให้พอมีพอกินในครอบครัว ชุมชน รู้จักการรวมกลุ่ม สหกรณ์ เพื่อร่วมรักษามลประโยชน์ของตนและสมาชิกในกลุ่ม และรู้จักแหล่งสนับสนุนในการลงทุน

เนื้อหา

คำอธิบายมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียง

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถเขียนคำอธิบายมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงได้ด้วยตนเอง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ครูสนทนากับนักเรียนว่าจากการเรียนรู้ที่ผ่านมาแล้ว 10 ชั่วโมง นักเรียนได้เรียนรู้มากมายเกี่ยวกับเรื่อง เศรษฐกิจ สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันของประเทศและเศรษฐกิจแบบพอเพียง นักเรียนคิดว่าเศรษฐกิจแบบพอเพียงจะช่วยให้คนไทยฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจนี้ได้หรือไม่อย่างไร และเศรษฐกิจแบบพอเพียงในทัศนะของนักเรียนมีลักษณะอย่างไร

2. นักเรียนศึกษาเอกสารหรือวัสดุอื่นๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงเพิ่มเติมตามความต้องการ หรืออภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน เพื่อสรุปคำอธิบายมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงด้วยภาษาและความเข้าใจของตนเองและบันทึกลงในสมุดบันทึก โดยนักเรียนอาจตั้งคำถามนำก่อนการสรุป เช่น "การมีมโนทัศน์เศรษฐกิจแบบพอเพียงเป็นอย่างไร"

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ 37 สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. หนังสือ "เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง : แนวความคิดและยุทธศาสตร์

3. คู่มือการดำเนินชีวิตสำหรับประชาชนปี 2541 และทฤษฎีใหม่

4. วิดีทัศน์ เรื่อง ทฤษฎีใหม่

5. บทความจากวารสารมูลนิธิชัยพัฒนา เรื่อง ทฤษฎีใหม่ และ ทฤษฎีใหม่ไปเมืองจีน

6. หนังสือประมวลพระราชดำริสการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

7. คู่มือการดำเนินชีวิตสำหรับประชาชนปี 2541 และทฤษฎีใหม่

8. จุลสารสำนักงานคณะกรรมการพิเศษประสานงานโครงการพระราชดำริ

เรื่องทฤษฎีใหม่

9. หนังสือ ทฤษฎีใหม่เกี่ยวกับน้ำเพื่อการเกษตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ร่วมกับกรมพัฒนาชุมชน

10. หนังสือ ทฤษฎีใหม่ว่าด้วยการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ภูมิพลอดุลยเดช

14. เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ เรื่อง การเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราช

ดำริ

15. วิดีทัศน์ละครพอ ตอน ชีวิตที่พอเพียง

16. บทความจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เรื่อง ดุยไร่ม้าฮาลู กับ เบิร์ต ธงไชย แมคอินไตย์

17. บทความจากหนังสือพิมพ์มติชน เรื่อง การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบ

พอเพียงตามแนวพระราชดำริ

18. บทความจากหนังสือพิมพ์มติชน เรื่อง ก้าวต่อไปของเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง

19. บทความ เรื่อง การบริหารการเงินสำหรับเด็กยุค ไอเอ็ม เอฟ

20. หนังสือ เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค ของ กรมอาชีวศึกษา

21. หนังสือ เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค ของ วราพร พงศ์มันจิต

22. หนังสือ เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค ของ ดำรงค์ศักดิ์ ชัยสนิท และสุนี เลิศแสงกิจ

23. หนังสือ เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ของ อนุกุล พลศิริ

24. หนังสือ ความเป็นอยู่ดีเมื่อมีการประกันภัย

25. หนังสือ เศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงชีวิตยั่งยืน

26. คู่มือลายด่วนผู้บริโภค

27. บทอ่านเรื่อง เทย์อโฆชนา
28. บทอ่านเรื่อง จากโรงงาน
29. ดิถีเกิดที่บันทึกพระราชดำรัสเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ปัจจุบัน
30. เครื่องคอมพิวเตอร์
31. เอกสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ด้านเศรษฐกิจของประเทศ

วิธีการวัดผล

1. สังเกตการทำกิจกรรมด้วยแบบประเมินรายการพฤติกรรม
2. ตรวจบันทึกการเรียนรู้ของรายบุคคล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 12

คำถามเพื่อการสืบเสาะหาความรู้และข้อตกลง

เนื้อหา -

1. การตั้งคำถามเพื่อโครงการสืบเสาะหาความรู้
2. ข้อตกลงในการทำโครงการสืบเสาะหาความรู้

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

1. ตั้งคำถามและกำหนดโครงร่างเนื้อหาของเรื่องที่ต้องการค้นหาคำตอบสำหรับตนเองได้
2. กำหนดวิธีการค้นคว้าข้อมูลและเป้าหมายการทำโครงการสืบเสาะหาความรู้ของตนเองได้
3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดลักษณะผลงาน เกณฑ์การประเมินผลงานได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูสนทนากับนักเรียนว่า ในชั่วโมงนี้ครูให้นักเรียนตั้งคำถามด้วยคำว่า ทำไม อย่างไร เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจแบบพอเพียงที่นักเรียนอยากรู้เพิ่มเติมจากที่เรียนมาแล้ว ตัวอย่างคำถามที่นักเรียนอาจถาม

1.) ในการติดต่อประสานแหล่งสนับสนุนเงินทุนของการทำทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 เป็นอย่างไร

2.) ทำไมเศรษฐกิจแบบพอเพียงจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ช่วยให้ผ่านพ้นวิกฤตการณ์ด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน

2. นักเรียนกำหนดโครงร่างเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่นักเรียนอยากรู้เพิ่มเติมเพื่อจะทำเป็นโครงการค้นคว้าความรู้รายบุคคล ซึ่งในการกำหนดเนื้อหานักเรียนอาจกำหนดด้วยตนเอง ปรึกษากับเพื่อน แล้วจึงนำมาปรึกษากับครูเพื่อช่วยพิจารณาเนื้อหาที่ กำหนดไว้ครบ

คลุมหรือตรงกับมโนทัศน์ที่เรียนและตอบคำถามของนักเรียนหรือไม่ ควรเพิ่มเติมหรือลดส่วนใดบ้าง

3. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึงแหล่งข้อมูลที่มี แล้วให้นักเรียนกำหนดวิธีการสืบเสาะหาความรู้ของตนเองว่าควรใช้วิธีการใดบ้าง ดังตัวอย่างวิธีการสืบเสาะหาความรู้ต่อไปนี้

1. ค้นคว้าจากเอกสาร
2. สัมภาษณ์ผู้รู้
3. ศึกษาดูงานสถานที่จริง

4. นักเรียนร่วมกันกับครูกำหนดรูปแบบผลงานของโครงการค้นคว้ารายบุคคลจะทำลักษณะใด วิธีการนำเสนอผลงาน และวิธีและเกณฑ์การประเมินผลการเรียน

โดยครูจะเสนอทางเลือกให้นักเรียนและนักเรียนเสนอเพิ่มเติมแล้วจึงเลือกตามทางเลือกที่กำหนด อาจมีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบของผลงาน

1. ทำเป็นรายงานการค้นคว้า
2. เขียนเรียงความ

การนำเสนอผลงาน

1. รายงานปากเปล่า
2. จัดนิทรรศการ

วิธีวัดผล

1. การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนตามรายการที่กำหนด
2. การสัมภาษณ์
3. การทดสอบ
4. การตรวจผลงานตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
5. การประเมินตนเอง

เกณฑ์การประเมินผลงาน เช่น

1. ค้นคว้าด้วยวิธีการต่างๆ อย่างน้อย 1 วิธี
2. ค้นคว้าจากเอกสาร 2 ชื่อขึ้นไป
3. จัดทำเป็นรูปเล่มน่าสนใจ

เป็นต้น

4. นักเรียนวางแผนการค้นคว้าความรู้และจัดทำผลงานในแต่ละชั่วโมงของช่วงการทำโครงการสืบเสาะหาความรู้

สื่อการเรียนการสอน

1. ตัวอย่างการทำผลงาน
2. ตัวอย่างวิธีการวัดผล
3. ตัวอย่างการประเมินผลงาน
4. ตัวอย่างแบบประเมินตนเอง

วิธีการวัดผล

สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นด้วยแบบประเมินรายการพฤติกรรม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกณฑ์การประเมินการเขียน

คุณภาพ	การสื่อความ	การลำดับความคิด	การใช้ภาษา	รูปแบบการเขียน	ความคิดสร้างสรรค์
4	เขียนให้ผู้อ่านทราบเนื้อหาและความคิดผู้เขียนได้สอดคล้องกับเรื่อง	เขียนลำดับเหตุการณ์ได้ต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผล	ใช้ภาษาเขียนอ่านราบรื่นลลลลลล	มีคำนำ เนื้อหา และสรุปที่สัมพันธ์กัน และแบ่งสัดส่วนได้เหมาะสม	มีข้อความที่โน้มน้าวให้ผู้อ่านให้เห็นประโยชน์และคุณค่า
3	เขียนให้ผู้อ่านทราบเนื้อหาและความคิดผู้เขียนได้สอดคล้องกับเรื่อง	เขียนลำดับเหตุการณ์ได้ต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผล	ใช้ภาษาเขียนอ่านราบรื่นลลลลลล	มีคำนำ เนื้อหา และสรุปที่สัมพันธ์กัน และแบ่งสัดส่วนได้เหมาะสม	มีข้อความที่โน้มน้าวให้ผู้อ่านให้เห็นประโยชน์และคุณค่า
2	เขียนให้ผู้อ่านทราบเนื้อหาและความคิดผู้เขียนได้สอดคล้องกับเรื่อง	เขียนลำดับเหตุการณ์ได้ต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผล	ใช้ภาษาเขียนอ่านราบรื่นลลลลลล	มีคำนำ เนื้อหา และสรุปที่สัมพันธ์กัน	ไม่มีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
1	เขียนให้ผู้อ่านทราบเนื้อหาและความคิดผู้เขียนได้สอดคล้องกับเรื่อง	เขียนลำดับเหตุการณ์ได้ต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผล	ใช้ภาษาเขียนปนภาษาพูดใช้คำที่ไม่สื่อความหมาย	มีคำนำ เนื้อหา แต่ไม่มีการสรุป	ไม่มีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
0	เขียนไม่สื่อให้ผู้อ่านทราบเนื้อหาและความคิดของผู้เขียนที่ตรงกับเรื่อง	เขียนวกไปวนมาลำดับเหตุการณ์ไม่ต่อเนื่อง	ใช้ภาษาพูดในการเขียนใช้คำที่ไม่สื่อความหมาย	มีเนื้อหา แต่ไม่มีคำนำและสรุป	ไม่มีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

**แบบประเมินตนเองของนักเรียนในการเรียน
หลักสูตรแบบมโนทัศน์ เรื่องเศรษฐกิจแบบพอเพียง**

ชื่อ.....

โครงการสืบเสาะหาความรู้ที่.....

	ความเห็นของนักเรียน	ความเห็นของครู
การทำหน้าที่เป็นสมาชิกกลุ่ม ของนักเรียนเป็นอย่างไร		
นักเรียนมีการติดตามเรื่องราว เกี่ยวกับสิ่งที่เรียนอย่างไร		
อะไรที่นักเรียนคาดคะเนไว้ว่าจะ ทำในการเรียน		
นักเรียนจะนำเรื่องที่เรียนไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร		
จงบอกสิ่งที่คุณเคยค้นพบจาก เรื่องที่เรียนมา 3 อย่าง		
อะไรบ้างคือสิ่งที่คุณชอบใน การเรียนครั้งนี้ และทำไมจึงชอบ จงให้เหตุผล		
อะไรบ้างที่คุณเห็นว่าควร ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในการ เรียนครั้งนี้		

แผนการสอนที่ 13

การสืบเสาะหาความรู้

เนื้อหา

โครงการค้นคว้าความรู้รายบุคคลของนักเรียน

เวลา 6 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนค้นคว้าความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ได้ตามเป้าหมายของตน

กิจกรรมการเรียนการสอน

นักเรียนทำการค้นคว้าความรู้ตามแผนการที่แต่ละคนวางไว้ เช่น นักเรียนบางคนอาจค้นคว้าจากเอกสาร นักเรียนบางคนค้นคว้าจากคอมพิวเตอร์ นักเรียนบางคนค้นคว้าจากวิดีโอ เป็นต้น ซึ่งครูจะคอยให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนตามที่นักเรียนต้องการ โดยในแต่ละชั่วโมงในการเรียนนั้นนักเรียนอาจทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

ชั่วโมงที่ 1 นักเรียนปรึกษากับครู และสำรวจทำรายการแหล่งข้อมูลที่มีเนื้อหาในเรื่องที่นักเรียนสนใจพร้อมทั้งเก็บข้อมูลในหนังสืออ้างอิงและเอกสารประกอบการสอนที่ครูจัดเตรียมไว้

ชั่วโมงที่ 2 นักเรียนสืบค้นข้อมูลจากห้องสมุดของโรงเรียนเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 3 นักเรียนสืบค้นข้อมูลต่อจากชั่วโมงที่แล้วและอาจค้นคว้าเพิ่มเติมจากซีดีรอม หรือแผ่นดีวีดีที่เก็บข้อมูลที่ครูทำไว้

ชั่วโมงที่ 4 นักเรียนสืบค้นข้อมูลต่อจากชั่วโมงที่แล้วโดยการสัมภาษณ์ หรือศึกษาดูงานสถานที่จริง หรือจากวิดีโอ

ชั่วโมงที่ 5-6 นักเรียนนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้มาสังเคราะห์จัดทำผลงาน และเตรียมนำเสนอผลงาน

สื่อการสอน

1. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ 37 สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. หนังสือ "เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง : แนวความคิดและยุทธศาสตร์"
3. คู่มือการดำเนินชีวิตสำหรับประชาชนปี 2541 และทฤษฎีใหม่
4. วิดีทัศน์ เรื่อง ทฤษฎีใหม่
5. บทความจากวารสารมูลนิธิชัยพัฒนา เรื่อง ทฤษฎีใหม่ และ ทฤษฎีใหม่ไปเมืองจีน
6. หนังสือประมวลพระราชดำริสการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ
7. คู่มือการดำเนินชีวิตสำหรับประชาชนปี 2541 และทฤษฎีใหม่
8. จุลสารสำนักงานคณะกรรมการพิเศษประสานงานโครงการพระราชดำริ เรื่องทฤษฎีใหม่
9. หนังสือ ทฤษฎีใหม่เกี่ยวกับน้ำเพื่อการเกษตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ร่วมกับกรมพัฒนาชุมชน
10. หนังสือ ทฤษฎีใหม่ว่าด้วยการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
14. เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ เรื่อง การเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ
15. วิดีทัศน์ละครพอ ตอน ชีวิตที่พอเพียง
16. บทความจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เรื่อง ลุยไร่มีอายุ กับ เบิร์ด ธงไชย แมคอินไตย์
17. บทความจากหนังสือพิมพ์มติชน เรื่อง การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามแนวพระราชดำริ
18. บทความจากหนังสือพิมพ์มติชน เรื่อง ก้าวต่อไปของเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง
19. บทความ เรื่อง การบริหารการเงินสำหรับเด็กยุค ไอเอ็ม เอพ
20. หนังสือ เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค ของ กรมอาชีวศึกษา
21. หนังสือ เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค ของ วราพร พงศ์มันจิต
22. หนังสือ เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค ของ ดำรงค์ศักดิ์ ชัยตนิท และสุนี เลิศแสงกิจ
23. หนังสือ เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ของ อนุกุล พลศิริ
24. หนังสือ ความเป็นอยู่ดีเมื่อมีการประกันภัย
25. หนังสือ เศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงชีวิตยั่งยืน
26. คู่มือสายด่วนผู้บริโภค
27. บทอ่านเรื่อง เขี้ยวโฆษณา
28. บทอ่านเรื่อง จากโรงงาน

29. ดิสเกตที่บันทึกพระราชดำรัสเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ปัจจุบัน
30. เครื่องคอมพิวเตอร์
31. เอกสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ด้านเศรษฐกิจของประเทศ
32. บุคคลที่นักเรียนต้องการสัมภาษณ์
33. เอกสารหรือวัสดุอื่นๆในห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับโครงการค้นคว้าความรู้ของนักเรียน

วิธีวัดผล

ประเมินพฤติกรรมด้วยแบบสังเกตประเมินรายการ ดังต่อไปนี้

1. ความตั้งใจ สนใจในการสืบเสาะหาข้อมูล
2. การใช้เวลาในการทำงานอย่างคุ้มค่า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนที่ 14

การนำเสนอผลงานและสะท้อนการเรียนรู้

เนื้อหา

ความรู้ใหม่ของนักเรียนแต่ละคน

เวลา 6 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

1. รายงานผลเกี่ยวกับผลงานความรู้ใหม่ได้
2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการเรียนรู้ของตนและเพื่อนได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ในชั่วโมงที่ 1 - 5 นักเรียนทำกิจกรรม ดังต่อไปนี้
 - 1.1 นักเรียนนำเสนอผลงานการเรียนรู้ของตนชั่วโมงละ 6 คน
 - 1.2 หลังจากที่ยังการนำเสนอรายงานของนักเรียนในแต่ละชั่วโมง นักเรียนทุกคนจะร่วมกันอภิปรายสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการฟังรายงานและการทำงานของตน และครูให้ข้อเสนอแนะผลงานนักเรียน
2. ในชั่วโมงที่ 6 นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการทำโครงการสืบเสาะหาความรู้ และประเมินตนเองด้วยแบบประเมินตนเอง

สื่อการสอน

ผลงานการค้นคว้าของนักเรียน

วิธีการวัดผล

1. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นด้วยแบบประเมินรายการพฤติกรรม
2. ตรวจสอบผลงานตามเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้
3. ตรวจสอบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน
3. การประเมินตนเองของนักเรียน

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบวัดมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย X ทับอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. ที่เห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้อง
ที่สุดเพียงคำตอบเดียว (เวลาในการทำ 50 นาที)

1. ปัญหาในข้อใดมีผลกระทบกับเศรษฐกิจของประเทศมากที่สุด
 - ก. ประชาชนใช้เวลาว่างไม่เป็นประโยชน์
 - ข. ประชาชนเก็บออมเงินไว้ไม่ยอมจ่าย
 - ค. ประชาชนไปช้อปปิ้งตามห้างสรรพสินค้าในประเทศ
 - ง. ประชาชนส่งบุตรหลานไปเรียนต่อต่างประเทศ
2. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้ประเทศประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ
 - ก. การดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายและพึ่งตนเองของคนชนบท
 - ข. รัฐบาลมุ่งพัฒนาด้านอุตสาหกรรมมากกว่าเกษตรกรรม
 - ค. การดำรงชีวิตอย่างฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือยของคนเมือง
 - ง. การหลงตัวเองของนักธุรกิจในการลงทุน
3. การดูแลผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของประเทศควรเป็นหน้าที่ของใครเหมาะสมที่สุด
 - ก. รัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์
 - ข. รัฐมนตรีกระทรวงการคลัง
 - ค. ข้าราชการของรัฐทุกคน
 - ง. ประชาชนทุกคนในประเทศ
4. เหตุผลใดสำคัญที่สุดที่นักเรียนควรรู้เรื่องเศรษฐกิจ
 - ก. เพราะนักเรียนมีหน้าที่ต้องเรียนหนังสือ
 - ข. เพราะประเทศกำลังประสบปัญหาเศรษฐกิจ
 - ค. เพราะในอนาคตนักเรียนต้องประกอบอาชีพค้าขาย
 - ง. เพราะในชีวิตประจำวันนักเรียนต้องเผชิญปัญหาเศรษฐกิจ
5. พฤติกรรมของบุคคลใดต่อไปนี้มีส่วนทำให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจมากที่สุด
 - ก. ลมใจไปเที่ยวฮ่องกงเดือนละครั้ง
 - ข. ลมชายไปเที่ยวเชียงใหม่ทุกครั้งทีลาพักร้อน
 - ค. ลมปองชอบซื้อสินค้ายี่ห้อดังที่ผลิตในประเทศ
 - ง. ลมบุญไปซื้อผักสดและผลไม้ที่ตลาดในเมืองทุกวัน

6. พฤติกรรมใดเป็นนิสัยในการบริโภคที่**ไม่**ควรกระทำมากที่สุด
- ซื้อสินค้าผลิตที่ไหนก็ได้แต่คุณภาพดี ราคาถูก
 - ซื้อสินค้าผลิตในเมืองไทยแต่คิดยี่ห้อดังเท่านั้น
 - ซื้อสินค้าที่ผลิตจากต่างประเทศเพราะเป็นสินค้าคุณภาพมาตรฐาน
 - ซื้อสินค้าที่ผลิตได้ในเมืองไทยเพราะช่วยให้เงินไหลเวียนในประเทศ
7. พฤติกรรมการรวมตัวเพื่อการ**ต่อรอง**ในสังคมหรือใดกระทำได้เหมาะสมที่สุด
- ชวนาเดินทางมาประท้วงรัฐบาลที่หน้าทำเนียบ
 - ลูกจ้างโรงงานทอผ้าปิดโรงงานประท้วงให้นายจ้างขึ้นค่าแรง
 - นักเรียนโรงเรียนสันมะเค็ดไม่เข้าห้องเรียนเพื่อประท้วงไม่ให้ก่อสร้างโรงจอดรถ
 - เกษตรกรรวมกันทำหนังสือส่งผ่านนายอำเภอเพื่อต่อรองให้รัฐบาลขึ้นราคาพืชผล
8. คนไทยควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะช่วยไม่ให้เศรษฐกิจของประเทศหวนกลับไปสู่วิกฤตอีกครั้ง
- ซื้อและใช้สินค้าที่มีและผลิตภายในประเทศ
 - เดินทางไปต่างประเทศอย่างมกปีละครั้ง
 - เลือกซื้อสินค้าต่างประเทศเฉพาะที่ราคาถูก
 - ทุกข้อที่กล่าวมาถูกต้อง
9. เหตุผลใดสำคัญที่สุดที่เศรษฐกิจแบบพอเพียงช่วยให้ชาติรอดพ้นวิกฤตได้
- เพราะทำให้ประชาชนรักสามัคคีกัน
 - เพราะทำให้เกิดการแข่งขันกันประกอบอาชีพ
 - เพราะทำให้ทุกคนรู้จักตนเอง ใช้จ่ายอย่างประหยัด
 - เพราะทำให้ประชาชนต้องทำการผลิตทุกอย่างได้ด้วยตนเอง
10. แดงยึดหลักการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจแบบพอเพียง ถ้าแดงมีความจำเป็น ต้องกู้ยืมเงิน เหตุผลใดที่เราสมควรเป็นหนี้
- ยืมเงินมาต่อเติมบ้านให้ป่าอยู่ยิ่งขึ้น
 - ยืมเงินมาซื้อเครื่องปรับอากาศเพื่อใช้ในบ้าน
 - ยืมเงินมาซื้อสร้อยคอทองคำมาเก็บไว้ในช่วงที่มีราคาถูก
 - ยืมเงินมาใช้ในอุปกรณ์การทำไม้ทอกระดาษหัตถ์เล็กงาน

11. ในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันนี้ สมาชิกครอบครัวทุกคนจะต้องช่วยกันประหยัดและดำรงชีวิตแบบพอเพียง นักเรียนคิดว่าบุคคลใดต่อไปนี้ปฏิบัติตนได้เหมาะสมที่สุด
- แดงใช้จ่ายเงินในการซื้อของเล่นที่แปลกใหม่
 - ส้มจุนนำเสื้อที่ชำรุดมาซ่อมแซมให้ใช้ได้
 - นกช่วยแม่ทำงานบ้านทุกวัน
 - จตุมช่วยคุณครูประดิษฐ์อุปกรณ์การสอน
12. ในยุคเศรษฐกิจแบบพอเพียงนี้ สินค้าราคาแพงขณะที่รายได้ของครอบครัวลดลง นักเรียนควรจะทำอย่างไรเพื่อช่วยลดรายจ่ายของครอบครัวและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- ปลูกผักสวนครัว
 - นำอาหารจากบ้านมารับประทานที่โรงเรียน
 - สะสมแต้มมวี
 - ไปดูทีวี แต่อ่านหนังสือในเวลานั้น
13. บุคคลใดต่อไปนี้ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง
- ลุงโด้งจึงใช้สินค้าที่มีในท้องถิ่นเพราะราคาถูก
 - ลุงบ๊องกินเผือก มัน แทนข้าว เพราะราคาถูกและปลูกได้เอง
 - ตาจู่ใช้ตะเกียงแทนไฟฟ้าเวลากลางคืนเพราะต้องการประหยัดเงิน และพลังงาน
 - เด๋อใช้สินค้ายี่ห้อดังจากต่างประเทศเพราะเห็นว่ามีคุณภาพได้มาตรฐานและใช้งานได้นาน
14. คุณปู่เข้าใจว่าการดำรงชีวิตตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจแบบพอเพียงเป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบการเกษตรกรเท่านั้น นักเรียนคิดว่าถูกต้องหรือไม่
- ถูกต้อง เพราะเกษตรกรเป็นกลุ่มคนส่วนมากของประเทศ
 - ถูกต้อง เพราะเหมาะกับการดำรงชีวิตของเกษตรกร คือ ใช้ชีวิตเรียบง่าย
 - ไม่ถูกต้อง เพราะแนวคิดนี้สามารถเป็นแนวทางสำหรับบุคคลทุกอาชีพ
 - ไม่ถูกต้อง เพราะเกษตรกรเป็นผู้รับผลกระทบกระเทือนจากพิษเศรษฐกิจน้อยที่สุด
15. คุณลุง ดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เราจะปฏิบัติตนดังต่อไปนี้ ยกเว้น ข้อใด
- ประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
 - ใช้จ่ายโดยยึดหลักประหยัด
 - ไม่โลภมาก
 - แข่งขันกันประกอบอาชีพเพื่อความก้าวหน้า

16. โคมใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย คือ มีเท่าไรใช้เท่านั้น ไม่มีไม่กิน ใช้ไม่หมดก็ไม่หาใหม่ ถ้าไม่พอก็ขอแบ่งปันจากคนรอบข้าง การดำรงชีวิตของโคมถือว่าเป็นชีวิตที่พอเพียงหรือไม่

- ก. ไม่เป็น เพราะไม่รู้จักพึ่งตนเอง
- ข. ไม่เป็น เพราะใช้ชีวิตอดอยาก
- ค. เป็น เพราะใช้ชีวิตอย่างประมาณตน
- ง. เป็น เพราะไม่ใช้จ่ายฟุ้งเฟ้อ ทุ่มเทือย

17. ถ้าครอบครัวของสมยศดำเนินชีวิตแบบพอเพียง พวกเขาจะได้รับประโยชน์หลายประการ ยกเว้น ข้อใด

- ก. ทำให้มีฐานะร่ำรวย
- ข. ทำให้มีชีวิตไม่เดือดร้อนแม้เศรษฐกิจย่ำแย่
- ค. ทำให้มีเงินเหลือเก็บออม
- ง. ทำให้มีส่วนช่วยชาติรอดพ้นวิกฤตได้

18. ลุงอ่ำมีที่ดิน 20 ไร่ แบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน คือขุดสระซึ่งใช้ได้ตลอดปีร้อยละ 30 ปลูกผักร้อยละ 30 ปลูกไม้ผล ร้อยละ 30 และเป็นโรงเรือนที่อยู่อาศัยร้อยละ 10 นักเรียนคิดว่าการทำเกษตรของลุงอ่ำเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่หรือไม่

- ก. ไม่เป็น เพราะไม่มีการปลูกข้าวไว้บริโภค
- ข. ไม่เป็น เพราะลุงอ่ำไม่มีการเลี้ยงสัตว์
- ค. เป็น เพราะมีการแบ่งพื้นที่ 30 : 30 : 30 : 10
- ง. เป็น เพราะ สระน้ำของลุงอ่ำใช้ได้ตลอดปี

19. ลุงชวนมีสระน้ำขนาดเล็กใช้น้ำได้ตลอดปี ตอนแรกปลูกข้าวอย่างเดียว 9 ไร่ ต่อมาปลูกพืชสวนและพืชไร่ผสมกับการปลูกข้าวในสัดส่วนที่เหมาะสมกับพื้นที่ จัดว่าการทำเกษตรของลุงชวนเป็นเกษตรทฤษฎีใหม่หรือไม่

- ก. ไม่เป็น เพราะตอนแรกปลูกพืชเพียงชนิดเดียวและมีสระน้ำก่อนแล้ว
- ข. ไม่เป็น เพราะลุงแดงมีพื้นที่น้อยกว่า 15 ไร่
- ค. เป็น เพราะ มีการแบ่งสัดส่วนในการปลูกพืชและสระน้ำใช้ได้ตลอดปี
- ง. เป็น เพราะเป็นการปลูกพืชผสมผสาน

20. หลังจากที่ป่าจอมได้ฟังการบรรยายเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่จากเจ้าหน้าที่อำเภอ ถ้าป่าจอมตัดสินใจทำเกษตรทฤษฎีใหม่ นักเรียนคิดว่าป่าจอมจะได้ประโยชน์อะไรในระดับแรก

- ก. ได้ขายข้าวราคาสูง
- ข. ได้ซื้อสินค้าราคาถูก
- ค. ได้กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรมากขึ้น
- ง. ได้อยู่อย่างพอมีพอกินในระดับประหยัด

21.ลุงจ๊อบทำเกษตรทฤษฎีใหม่แล้วแต่ประสบปัญหาปลาที่เลี้ยงเป็นโรคตาย ลุงจ๊อบจะขอคำแนะนำได้จากหน่วยงานใดเหมาะสมที่สุด

- ก. สำนักงานพัฒนาชุมชน
- ข. สำนักงานพาณิชย์จังหวัด
- ค. สำนักงานเกษตรอำเภอ
- ง. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

22. เบิร์ดทำงานประมาณการใช้จ่ายเงินเป็นประจำทุกเดือน นักเรียนคิดว่าเหตุผลใดที่แสดงถึงความจำเป็นที่เบิร์ดจำเป็นต้องทำงานประมาณการใช้จ่าย

- ก. เพื่อเตรียมแผนที่รอบคอบในการใช้จ่ายเงินแต่ละเดือน
- ข. เพื่อป้องกันเงินขาดมือหรือมีปัญหาการเงินไม่พอจ่าย
- ค. เพื่อให้มีการจัดอันดับความจำเป็นก่อนหลังในการใช้จ่าย
- ง. ทุกข้อที่กล่าวมาเป็นคำตอบ

23. วิลลี่เป็นคนที่ระเบียบในการใช้จ่ายเงิน ดังนั้นเขาจึงทำงานประมาณการใช้จ่ายเงินเป็นประจำ นักเรียนคิดว่าหากที่วิลลี่ทำเช่นนี้เป็นประจำเขาจะได้รับผลดีอย่างไรบ้าง

- ก. ทำให้มีเงินออม
- ข. ทำให้มีรายได้เพิ่มพูน
- ค. ทำให้แก้ปัญหาหนี้สินได้
- ง. ทำให้มีเงินใช้จ่ายอย่างเหลือเฟือ

24. น้องตุ้มจะทำงานที่กการใช้จ่ายส่วนตัวแต่ยังคงคิดไม่ตกว่าจะทำตอนใด ถ้านักเรียนเป็นน้องตุ้มคิดว่าทำตอนใดเหมาะสมที่สุด

- ก. เป็นประจำทุกวัน
- ข. วันเว้นวัน
- ค. เป็นประจำทุกอาทิตย์
- ง. จดตอนไหนก็ได้แล้วแต่สะดวก

25. ในการทำงานประมาณของดวงตานั้นมีหลักว่าจะต้องยึดหยุ่นได้ คือ ไม่ใช่ต้องจ่ายตามที่ได้อั่งไว้อย่างเคร่งคัก นักเรียนคิดว่าการทำงานประมาณของดวงตาเป็นอย่างไร

- ก. เป็นงบประมาณที่ดี
- ข. เป็นงบประมาณที่เลว
- ค. ไม่ใช่งบประมาณ
- ง. เป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ

26. ตึกตาได้รับเงินไปโรงเรียนวันละ 5 บาททุกวัน นักเรียนคิดว่าตึกตาจำเป็นต้องทำงบประมาณใช้จ่ายเงินหรือไม่

- ก. ไม่มีประโยชน์เสียเวลาเปล่าๆ
- ข. จำเป็นต้องทำ แต่อาจทำอย่างง่าย ๆ
- ค. ไม่จำเป็นต้องทำ เพราะเงินจำนวนน้อย
- ง. ไม่มีประโยชน์ เพราะใช้จ่ายตามงบประมาณ

27. ส้มโอได้รับเงินไปโรงเรียนวันละ 50 บาท แต่ส้มโอไม่มีเงินเหลือเก็บเลย ถ้าเธออยากมีเงินออม และมีกนิสัยการใช้จ่ายเงินของตนเอง ส้มโอควรทำอย่างไรที่สุด

- ก. จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำวัน
- ข. ลดการซื้อขนมหรือของเล่นที่ราคาแพง
- ค. เอาอาหารกลางวันจากบ้านมาทานเพื่อลดค่าใช้จ่าย
- ง. รับเงินจากคุณแม่แค่ 40 บาท อีก 10 บาทให้คุณแม่เก็บให้

28. โท๊ะตี๋มีเงินสะสมที่เหลือจากใช้จ่ายจำนวน 10,000 บาท เขาต้องการนำเงินไปฝากธนาคารของรัฐบาล เขาจะต้องนำเงินไปฝากธนาคารใด

- ก. ธนาคารกรุงไทย
- ข. ธนาคารกรุงเทพ
- ค. ธนาคารทหารไทย
- ง. ธนาคารศรีนคร

29. พลอยมีรถจักรยานคันหนึ่งซึ่งใช้เป็นประจำและยังใช้ได้ไปอีกนาน วันหนึ่งพลอยอ่านหนังสือพบโฆษณาขายจักรยานลดราคา ณ ห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง พลอยอยากได้มาก นักเรียนคิดว่าพลอยควรจะทำอย่างไรจึงจะถือว่าเป็นบริโภคที่ดี

- ก. ยังไม่ซื้อ เพราะการลดราคาเช่นนี้มีอยู่บ่อยๆ
- ข. น่าจะซื้อคันใหม่ เพราะคันเก่าใช้มานานจนคุ้มแล้ว
- ค. ยังไม่จำเป็นต้องซื้อ เพราะจักรยานคันเดิมยังใช้ต่อไปได้อีกนาน
- ง. ซื้อจักรยานคันใหม่ เพราะเป็นช่วงลดราคา ทำให้ได้จักรยานราคาถูก

30. ทุกเย็นวันศุกร์ป้อมจะไปช้อปปิ้งที่ห้างสรรพสินค้าเพื่อซื้อข้าวของเครื่องใช้ในครัว ถ้าป้อมต้องการสินค้าที่มีคุณภาพ หลักการสำคัญที่ป้อมควรพิจารณาเป็นอันดับแรกคือ

- ก. ให้ประโยชน์ได้หลายอย่าง
- ข. ความจำเป็นทางเศรษฐกิจ
- ค. ความพึงพอใจสูงสุด
- ง. ความคงทนถาวร

31. คุณพ่อต้องการซื้อรถยนต์ 1 คัน นักเรียนคิดว่าเหตุผลสำคัญที่คุณพ่อควรพิจารณาเป็นอันดับแรกคือข้อใด

- ก. ประสิทธิภาพของการใช้งาน
- ข. ความสะดวกในการใช้งาน
- ค. เป็นยี่ห้อที่รู้จักกันแพร่หลาย
- ง. มีอะไหล่ขายในท้องตลาด

32. ถ้าเด่นต้องการพิจารณาว่าสินค้าใดมีคุณภาพดี นักเรียนคิดว่าเด่นควรพิจารณาจากข้อใดต่อไปนี้

- ก. วางขายมานานหลายปี
- ข. เป็นยี่ห้อที่รู้จักกันแพร่หลาย
- ค. มีการโฆษณาทางโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์มาก
- ง. มีการรับรองคุณภาพจากหน่วยงานของราชการที่ควบคุมมาตรฐานของสินค้านั้น

33. หม่าซื้อแบบเรียนมาเล่มหนึ่ง กลับถึงบ้านเปิดดูพบว่าหนังสือบางหน้าขาดหายไป บางหน้าพิมพ์ซ้ำกัน หม่าควรทำอย่างไรเหมาะสมที่สุด

- ก. เก็บหนังสือเล่มนั้นไว้ เพราะของที่ซื้อมาแล้วเจ้าของร้านไม่ยอมให้เปลี่ยนแน่
- ข. นำไปคืนร้าน ชี้แจงข้อบกพร่องของหนังสือให้เจ้าของร้านทราบ
- ค. นำไปคืนร้าน ต่อว่าคนขายที่ไม่ตรวจสอบสินค้าก่อนนำออกจำหน่าย
- ง. รักษารวนเพื่อน ๆ ไม่ให้ซื้อของจากร้านขายหนังสือนั้น

34. ถ้าณาริต้องการซื้อเสื้อตัวใหม่ นางริควรจะมีหลักพิจารณาเลือกซื้ออย่างไร

- ก. ต้องสะดวกสบายในการสวมใส่
- ข. คุณภาพของเนื้อผ้าต้องไม่ยับง่าย
- ค. ตัดเย็บด้วยแบบเรียบๆ ใช้งานได้ทุกลมัย
- ง. ราคาผ้าและราคาตัดเย็บถูกกว่าปกติ

35. ในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ถ้าคุณแม่จะไปเลือกซื้อเครื่องใช้ในบ้าน คุณแม่ควรมีหลักในการเลือกซื้ออย่างไรสำคัญที่สุด

- ก. ซื้อเครื่องใช้ในบ้านมาเป็นเฟอริโมเจอร์
- ข. พิจารณาความจำเป็นที่แท้จริง
- ค. คำนึงขีดความสามารถทางการเงินของตนก่อน
- ง. ตรวจสอบรายละเอียดของสินค้าด้านคุณภาพราคาและบริการหลังการขาย

36. ในการเป็นผู้บริโภคที่ดีนั้น ควรจะต้องรอบรู้ข่าวสาร นักเรียนคิดว่าบุคคลใดมีลักษณะของผู้บริโภคที่รอบรู้ข่าวสาร

- ก. หมาจ่าโฆษณาของสินค้าต่างๆ ได้หมด
- ข. เหลือเพื่อทดลองใช้สินค้ายี่ห้อใหม่ก่อนทุกครั้ง
- ค. จากวงศรัจกซื้อสินค้ายี่ห้อต่างๆ ที่จำหน่ายในตลาด
- ง. ก่อตั้งศึกษาตลาดและคู่มือการใช้สินค้าเพื่อทราบข้อมูลต่างๆ ของสินค้า

37. ที่หมู่บ้านของหนูมีการจัดตั้งสหกรณ์หลายประเภท แต่พ่อของหนูต้องการเป็นสมาชิกสหกรณ์เพื่อต้องการที่สะสมเงินและกู้ยืมเมื่อจำเป็น พ่อของหนูควรสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ใด

- ก. สหกรณ์ร้านค้า
- ข. สหกรณ์ออมทรัพย์
- ค. สหกรณ์บริการ
- ง. สหกรณ์การเกษตร

38.ลุงประจามีอาชีพทำไร่ข้าวโพด อยากขายข้าวโพดให้ได้ราคาที่ยุติธรรม จะสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ ถ้านักเรียนเป็นลุงประจ่านักเรียนจะสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ประเภทใดเหมาะสมที่สุด

- ก. สหกรณ์นิคม
- ข. สหกรณ์การเกษตร
- ค. สหกรณ์ร้านค้า
- ง. สหกรณ์บริการ

39. จงบุญมีต้องการเป็นสมาชิกสหกรณ์ร้านค้าของหมู่บ้าน ถ้านักเรียนเป็นคณะกรรมการพิจารณาคุณสมบัติผู้สมัครเป็นสมาชิก เหตุผลใดที่ต้องรับจงบุญมีเป็นสมาชิก

- ก. มีอายุ 20 ปีขึ้นไป
- ข. มีฐานะมั่นคง
- ค. มีความรู้พอเพียง
- ง. มีความสมัครใจ

40. ต้นต้องการทราบว่า ถ้าสหกรณ์มีกำไร ในการจ่ายเงินปันผลจะจ่ายโดยยึดอะไรเป็นเกณฑ์ ถ้านักเรียนต้องตอบคำถามของตน นักเรียนควรตอบอย่างไร

- ก. จำนวนสมาชิกผู้ดำเนินการ
- ข. จำนวนสมาชิก
- ค. จำนวนหุ้น
- ง. จำนวนสมาชิกผู้ก่อตั้ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามความคิดเห็น
การเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมในทัศนด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียง

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมเกี่ยวกับความเหมาะสมของ
โปรแกรมที่จัด

ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นที่ต่อโปรแกรมเสริมความรู้ เรื่อง เศรษฐกิจแบบพอเพียงของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมโปรแกรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้แต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย/ในช่องว่างที่
นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมที่จัดขึ้น

ข้อความถาม	ความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. สถานที่ สภาพห้องเรียนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมเพียงใด
2. ระยะเวลา			
2.1 ระยะเวลาการเรียนครั้งละ 1 ชั่วโมงเหมาะสมเพียงใด
2.2 ระยะเวลาการเรียนสัปดาห์ละ 3 ครั้งเหมาะสมเพียงใด
2.3 ระยะเวลาตลอดโปรแกรมทั้งหมด 5 สัปดาห์ เหมาะสมเพียงใด
3. เนื้อหาและวิธีเรียนที่ใช้			
3.1 นักเรียนคิดว่าเนื้อหาที่จัดให้นักเรียนเรียนมีความน่าสนใจเพียงใด
3.2 นักเรียนคิดว่าวิธีเรียนที่จัดให้เรียนน่าสนใจเพียงใด
4. สื่อการเรียนการสอน			
สื่อที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนเพียงใด

ข้อคำถาม	ความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
5. ผลที่ได้รับ 5.1 หลังจากที่เข้าร่วมโปรแกรมแล้ว นักเรียนมีความรู้เรื่องเศรษฐกิจแบบพอเพียง ที่เรียนเพียงใด 5.2 นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้เพียงใด
6. ความพึงพอใจในการเข้าร่วมโปรแกรม 6.1 มีความพึงพอใจต่อการจัดโปรแกรมการสอนนอกเวลาเรียนปกติ เพียงใด 6.2 มีความพึงพอใจต่อการฝึกทักษะการสืบเสาะหาความรู้ในโปรแกรมเพียงใด 6.3 มีความพึงพอใจต่อการฝึกใช้ทักษะทางภาษา (ฟัง พูด อ่าน เขียน) ในโปรแกรมเพียงใด

ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

สถิติที่ใช้ในการวิจัยและตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนนักเรียน

(อ้างถึงในประกอบ กรรณสูต, 2538)

2. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

N = จำนวนนักเรียน

X = คะแนนของนักเรียน

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ = ผลรวมกำลังสองของคะแนน

(อ้างถึงในประกอบ กรรณสูต, 2538)

3. ความแปรปรวน

$$Sx^2 = \frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2$$

เมื่อ Sx^2 = ความแปรปรวนของคะแนน

X = คะแนนของนักเรียน

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ = ผลรวมกำลังสองของคะแนน

N = จำนวนนักเรียน

(อ้างถึงในประกอบ กรรณสูต, 2538)

4. ทดสอบค่าที (t-test dependent)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}}$$

$\sum D$ = ผลรวมของผลต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

$\sum D^2$ = ผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

N = จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

$df = N-1$

(อ้างถึงในประกอบ กรรณสูตร, 2538)

5. ทดสอบค่าที (t-test)

$$t = \frac{\bar{X} - a}{S / \sqrt{n}}$$

\bar{X} = คะแนนเฉลี่ย

S = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n = จำนวนผู้ทดสอบ

a = คะแนนเกณฑ์

$df = N - 1$

(อ้างถึงในบุญธรรม กิจปรีดา, 2531)

6. การหาระดับความยากง่าย ของแบบทดสอบ

$$\text{ให้สูตร } P = \frac{R_u + R_L}{2f}$$

เมื่อ P = ค่าระดับความยาก

R_u = จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบและถูก

R_L = จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก

f = จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม

(อ้างถึงในประกอบ กรรณสูตร, 2538)

7. การหาค่าอำนาจจำแนก

$$\text{ใช้สูตร } r = \frac{R_U - R_L}{f}$$

เมื่อ r = ค่าอำนาจจำแนก

R_U = จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบและถูก

R_L = จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก

f = จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม

(อ้างถึงในประกอบ กรรมสูตร, 2538)

8. ค่าความเที่ยงของแบบวัดมโนทัศน์ ใช้สูตร คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน 20

$$K-R_{20} : r_{xx} = \frac{n}{n-1} \left[\frac{1 - \sum pq}{Sx^2} \right]$$

เมื่อ r_{xx} = สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง

n = จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ

p = สัดส่วนของคนที่ตอบข้อสอบได้ถูกต้อง

q = สัดส่วนของคนที่ตอบข้อสอบผิด

pq = ผลคูณของสัดส่วนของคนที่ตอบข้อสอบถูกและผิด

$\sum pq$ = ผลบวกของ pq ของทุกข้อ

Sx^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ถูกทดสอบทั้งหมด

(อ้างถึงในประกอบ กรรมสูตร, 2538)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การคำนวณค่าอำนาจจำแนกรองแบบวัดมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยในการแบ่งเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำใช้เทคนิค 50 %

$$\text{สูตร } r = \frac{R_U - R_L}{f}$$

ข้อมูลจากการทดลองใช้แบบวัดมโนทัศน์ข้อที่ 1

$$R_U = 10, R_L = 6, f = 14$$

แทนค่า

$$r = \frac{10 - 6}{14}$$

$$r = 0.28$$

ค่าอำนาจจำแนกที่ได้จากการคำนวณเท่ากับ 0.28 มีค่ามากกว่า .20 ดังนั้นข้อสอบข้อนี้จำแนกคนออกเป็นสองกลุ่มได้ แสดงว่า มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์นำไปใช้ได้

2.2 การคำนวณค่าระดับความยากของแบบวัดมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียง

$$\text{สูตร } P = \frac{R_U + R_L}{2f}$$

ข้อมูลจากการทดลองใช้แบบวัดมโนทัศน์ข้อที่ 1

$$R_U = 10, R_L = 6, f = 14$$

$$\text{แทนค่าในสูตร } P = \frac{10 + 6}{2(14)}$$

$$P = 0.57$$

ค่าระดับความยากที่ได้จากการคำนวณเท่ากับ 0.57 มีค่าอยู่ระหว่าง .20 -.80 ซึ่งข้อสอบที่อยู่ระหว่างค่านี้อถือว่าเป็นข้อสอบที่มีความยากพอเหมาะ ดังนั้นข้อสอบข้อนี้เป็นข้อสอบที่มีความยากพอเหมาะสามารถนำไปใช้ได้

รายละเอียดของคะแนนที่ได้จากการทดลองใช้แบบวัดมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียง และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ นำเสนอไว้ในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ระดับความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกจากการทดลองใช้แบบวัดมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงเป็นรายข้อ

ข้อที่	R_U	R_L	r	P	ข้อที่	R_U	R_L	r	P
1	10	6	.28	.57	21	12	8	.28	.71
2	8	2	.42	.35	22	10	6	.28	.57
3	8	3	.35	.39	23	12	4	.57	.57
4	14	6	.57	.71	24	8	4	.28	.42
5	8	2	.42	.35	25	10	2	.57	.42
6	6	2	.28	.28	26	10	4	.28	.42
7	10	6	.28	.57	27	10	2	.57	.42
8	12	8	.28	.71	28	12	6	.42	.64
9	14	7	.5	.75	29	6	3	.21	.32
10	10	4	.42	.5	30	8	4	.28	.42
11	10	4	.42	.5	31	8	2	.42	.35
12	6	2	.28	.28	32	8	4	.28	.42
13	8	4	.28	.42	33	6	2	.28	.28
14	6	2	.28	.28	34	6	2	.28	.28
15	8	4	.28	.42	35	10	4	.42	.85
16	6	2	.28	.28	36	10	6	.28	.57
17	8	4	.28	.42	37	8	2	.42	.35
18	9	4	.35	.46	38	12	4	.57	.57
19	12	6	.42	.64	39	10	5	.35	.53
20	8	4	.28	.42	40	10	6	.28	.57

2.3 คำนวณค่าความเที่ยงของแบบวัดมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียง ใช้สูตร
คูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20

$$\text{สูตร } K-R_{20} : r_{xx} = \frac{n}{n-1} \left[\frac{1 - \sum pq}{Sx^2} \right]$$

เมื่อ r_{xx} = สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง

$$n = 40, \quad \sum pq = 10.01 \quad Sx^2 = 25.80$$

$$\text{แทนค่า } r_{xx} = \frac{40}{40-1} \left[\frac{1 - 10.01}{25.80} \right]$$

$$r_{xx} = 1.02 \times 0.61$$

$$r_{xx} = 0.62$$

ค่าความเที่ยงที่คำนวณได้ 0.62 เป็นค่าที่ใช้ได้ เพราะโดยปกติแล้วค่าความเที่ยงของแบบวัดหากมีค่าสูงกว่า.30 นับว่าเป็นค่าที่สูงพอแล้ว (บุญสม ครุฑทา, 2525 อ้างถึงใน สมิต อามสุวรรณ, 2539)

2.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงของนักเรียน

รายละเอียดของคะแนนการวัดมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงของนักเรียน ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม นำเสนอไว้ในตารางที่ 7

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ความแตกต่างของคะแนนการวัดทัศนคติด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงของ
นักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม

นักเรียน คนที่	คะแนน		ความแตกต่างของคะแนน	
	ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม	หลังเข้าร่วมโปรแกรม	D	D ²
1	27	30	3	9
2	22	29	7	49
3	27	27	0	0
4	26	31	5	25
5	25	28	3	9
6	28	29	1	1
7	11	18	7	49
8	19	24	5	25
9	29	31	2	4
10	28	30	2	4
11	27	29	2	4
12	15	28	13	169
13	31	31	0	0
14	21	27	6	36
15	23	25	2	4
16	26	31	5	25
17	16	14	-2	4
18	23	29	6	36
19	23	34	11	121
20	27	34	7	49
21	17	21	4	16
22	12	26	14	196
23	9	14	5	25
24	24	27	3	9
25	20	23	3	9
26	24	25	1	1

ตารางที่ 7 ความแตกต่างของคะแนนการวัดมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงของ
นักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนน		ความแตกต่างของคะแนน	
	ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม	หลังเข้าร่วมโปรแกรม	D	D ²
27	20	21	1	1
28	9	22	17	189
29	25	26	1	1
30	18	24	6	36
N=30	$\bar{X} = 21.8$ S.D.=5.98 a =24.0	$\bar{X} = 26.2$ S.D. =5.08	$\Sigma D = 142$	$\Sigma D^2 = 20164$

2.4.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัด
มโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงของนักเรียน ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม โดยใช้ค่าที
(t-test dependent)

$$\text{สูตร } t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{(N-1)}}$$

ข้อมูลที่ได้จากคะแนนการวัดมโนทัศน์

$$\Sigma D = 134 \quad \Sigma D^2 = 1086 \quad N = 30$$

แทนค่าในสูตร

$$t = \frac{134}{\sqrt{\frac{30(1086) - (134)^2}{(30-1)}}$$

$$t = \frac{134}{\sqrt{504.27}}$$

$$t = \frac{134}{22.45}$$

$$t = 5.97$$

ค่า t ที่คำนวณได้ เท่ากับ 5.97 มีค่ามากกว่าค่า t ณ ระดับความมีนัยสำคัญ .05 โดย $df = 29$ มีค่าเท่ากับ 1.699 ($.05_{29} = 1.699$) แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรม สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม

2.4.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมกับเกณฑ์การประเมินหลังเข้าร่วมโปรแกรม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

$$\text{สูตร} \quad t = \frac{\bar{X} - a}{S/\sqrt{n}}$$

ข้อมูลที่ได้จากคะแนนการวัดมโนทัศน์

$$\bar{X} = 26.2 \quad S = 5.08 \quad n = 30 \quad a = 24$$

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned} t &= \frac{26.2 - 24}{5.08/\sqrt{30}} \\ &= \frac{2.2}{0.92} \\ &= 2.37 \end{aligned}$$

ค่า t ที่คำนวณได้ เท่ากับ 2.37 มีค่ามากกว่าค่า t ณ ระดับความมีนัยสำคัญ .05 โดย $df = 29$ มีค่าเท่ากับ 1.699 ($.05_{29} = 1.699$) แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมกับเกณฑ์การประเมินหลังเข้าร่วมโปรแกรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดมโนทัศน์ด้านเศรษฐกิจแบบพอเพียงของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรม สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ประวัติผู้เขียน

นางสาวกาญจนา บุญเรือง เกิดวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 สำเร็จการศึกษาตามโครงการครูทายาทรุ่นที่ 4 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 2 สาขาการประถมศึกษา จากวิทยาลัยครูเลย เมื่อปีการศึกษา 2537 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2540 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนบ้านหนองแขง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย